

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 13.1.2004
COM(2004) 2 τελικό

2004/0001 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά

(υποβάλλεται από την Επιτροπή)

[SEC(2004) 21]

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
1. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ	7
2. ΠΛΑΙΣΙΟ	8
3. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ	10
α) Μια οδηγία πλαίσιο	10
β) Ένας συνδυασμός μεθόδων ρύθμισης.....	11
γ) Συντονισμός των διαδικασιών εκσυγχρονισμού	12
δ) Μια δυναμική προσέγγιση	13
ε) Ένα πλαίσιο που διευκολύνει την πρόσβαση στις υπηρεσίες.....	14
4. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	15
5. ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ.....	15
6. ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ.....	21
α) Νομική βάση και επιλογή του μέσου	21
β) Επικουρικότητα.....	21
γ) Αναλογικότητα.....	22
7. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	23
α) Ποιες δραστηριότητες καλύπτονται από την οδηγία (άρθρα 2 και 4);	23
β) Γιατί να εξαιρεθούν ορισμένες υπηρεσίες ή ορισμένοι τομείς από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (άρθρο 2);.....	24
γ) Τι σημαίνει «ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης» (άρθρο 6);.....	25
δ) Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να καταργηθούν (άρθρο 14) και των απαιτήσεων που πρέπει να αξιολογηθούν (άρθρο 15);	25
ε) Σε τι συνίσταται η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης (άρθρα 9, 15, 30 και 41);	26
στ) Πώς συνδέεται η εφαρμογή των άρθρων 14, 15 και 16 της οδηγίας και ο ρόλος του θεματοφύλακα της συνθήκης που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει;	27
ζ) Οι απαιτήσεις που δεν αναφέρονται στο άρθρο 14 ή στο άρθρο 15 θεωρούνται ότι είναι σύμφωνες με την ελευθερία εγκατάστασης που προβλέπεται στο άρθρο 43 της συνθήκης;	27
η) Για ποιο λόγο υπάρχει τμήμα ειδικά αφιερωμένο στα δικαιώματα των αποδεκτών των υπηρεσιών (κεφάλαιο III, τμήμα 2);	27
θ) Για ποιο λόγο ρυθμίζεται το ζήτημα της απόσπασης εργαζομένων από τρίτες χώρες (άρθρο 25);	29

ι)	Γιατί η αρχή της χώρας καταγωγής δεν εφαρμόζεται σε ορισμένους τομείς ή δραστηριότητες (άρθρο 17);	29
----	--	----

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1. Η παρούσα πρόταση οδηγίας εντάσσεται στη διαδικασία οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εξήγγειλε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας για τη μεταμόρφωση της ΕΕ, με ορίζοντα το 2010, στην πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως. Η υλοποίηση του στόχου αυτού καθιστά, όντως, αναγκαία την επίτευξη μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς των υπηρεσιών. Το σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθεί πλήρως μέχρι τώρα λόγω πολυάριθμων εμποδίων¹ που παρακωλύουν την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος της στρατηγικής που υιοθέτησε η Επιτροπή για την κατάργηση των εμποδίων αυτών και αποτελεί συνέχεια της έκθεσης σχετικά με την κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών² που αποκάλυψε το μέγεθος και τη σοβαρότητά τους.
2. Στόχος της πρότασης οδηγίας είναι η θέσπιση ενός νομικού πλαισίου που καταργεί τα εμπόδια στην ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων υπηρεσιών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και το οποίο εγγυάται στους παρόχους, καθώς και στους αποδέκτες των υπηρεσιών, την αναγκαία ασφάλεια δικαίου για την αποτελεσματική άσκηση των δύο αυτών θεμελιωδών ελευθεριών της συνθήκης. Η πρόταση καλύπτει μεγάλη ποικιλία οικονομικών δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, με ορισμένες εξαιρέσεις, όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, και εφαρμόζεται μόνο στους παρόχους που είναι εγκατεστημένοι σ' ένα κράτος μέλος.
3. Για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη εγκατάσταση, η πρόταση προβλέπει:
 - μέτρα διοικητικής απλούστευσης και ιδίως τη δημιουργία **ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης** όπου ένας πάροχος υπηρεσιών μπορεί να ολοκληρώνει τις διοικητικές διαδικασίες σχετικά με τη δραστηριότητά του, καθώς και την υποχρέωση να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση των εν λόγω διαδικασιών **με ηλεκτρονικά μέσα**.
 - ορισμένες αρχές τις οποίες πρέπει να ικανοποιούν τα **συστήματα αδειοδότησης** που επιβάλλονται στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, και ιδίως τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες χορήγησης άδειας.
 - **την απαγόρευση ορισμένων νομικών απαιτήσεων** οι οποίες είναι ιδιαίτερα περιοριστικές και ενδέχεται να υπάρχουν ακόμα στις νομοθεσίες ορισμένων κρατών μελών.
 - την υποχρέωση **αξιολόγησης της συμβατότητας ορισμένων άλλων νομικών απαιτήσεων** με τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία, ιδίως όσον αφορά την αναλογικότητα.

¹ «Μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών». Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. COM(2000) 888 τελικό της 29ης Δεκεμβρίου 2000.

² «Η κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών». Έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. COM(2002) 441 τελικό της 30ής Ιουλίου 2002.

4. Για την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών η πρόταση προβλέπει:
- την **αρχή της χώρας καταγωγής** σύμφωνα με την οποία ο πάροχος υπάγεται μόνο στο δίκαιο της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος και τα κράτη μέλη δεν πρέπει να περιορίζουν τις υπηρεσίες ενός παρόχου εγκατεστημένου σ' ένα άλλο κράτος μέλος. Η αρχή αυτή συνοδεύεται από παρεκκλίσεις γενικές, μεταβατικές, ή για μεμονωμένες περιπτώσεις·
 - το **δικαίωμα των αποδεκτών να χρησιμοποιούν υπηρεσίες** άλλων κρατών μελών χωρίς να παρεμποδίζονται από περιοριστικά μέτρα εκ μέρους της χώρας τους ή από συμπεριφορές διακριτικής μεταχείρισης εκ μέρους των δημόσιων αρχών ή ιδιωτικών φορέων. Για τους ασθενείς, η πρόταση διασαφηνίζει τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει σε προηγούμενη έγκριση την επιστροφή των δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που παρασχέθηκε σε άλλο κράτος μέλος·
 - ένα **μηχανισμό υποστήριξης του αποδέκτη** που χρησιμοποιεί υπηρεσία παρόχου εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος·
 - σε περίπτωση **απόσπασης εργαζομένων** για την παροχή υπηρεσίας, την κατανομή των καθηκόντων μεταξύ του κράτους μέλους καταγωγής και του κράτους μέλους προορισμού, καθώς και τις διαδικασίες ελέγχου.
5. Προκειμένου να εδραιωθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ κρατών μελών η οποία είναι αναγκαία για την κατάργηση των εν λόγω εμποδίων, η πρόταση προβλέπει:
- την **εναρμόνιση** των νομοθεσιών για την εξασφάλιση ισοδύναμης προστασίας γενικού συμφέροντος σχετικά με καίρια ζητήματα, όπως η προστασία των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τις υποχρεώσεις πληροφόρησης του παρόχου, την επαγγελματική ασφάλιση, τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων, τη διευθέτηση των διαφορών, την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εντιμότητα του παρόχου·
 - **ενισχυμένη εταιρική σχέση μεταξύ των εθνικών αρχών** για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, η οποία στηρίζεται στη σαφή κατανομή των ρόλων μεταξύ κρατών μελών και στις υποχρεώσεις συνεργασίας·
 - **μέτρα προώθησης της ποιότητας των υπηρεσιών**, όπως η εθελοντική πιστοποίηση των δραστηριοτήτων, η εκπόνηση χαρτών ποιότητας ή η συνεργασία μεταξύ των εμπορικών και επαγγελματικών επιμελητηρίων·
 - την ενθάρρυνση της κατάρτισης **κωδίκων δεοντολογίας** από τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κοινοτικό επίπεδο για συγκεκριμένα ζητήματα και κυρίως για τις εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματιών.
6. Για να παραγάγει όλα τα αποτελέσματά της μέχρι το 2010, η πρόταση βασίζεται σε μια δυναμική προσέγγιση που συνίσταται στην πρόβλεψη της προοδευτικής εφαρμογής ορισμένων από τις διατάξεις της, στον προγραμματισμό συμπληρωματικής εναρμόνισης για ορισμένα ειδικά ζητήματα (μεταφορά χρημάτων, τυχερά παιχνίδια και δικαστική είσπραξη οφειλών), στην εξασφάλιση της

δυνατότητας εξέλιξής της και της ανάχνευσης των αναγκών για νέες πρωτοβουλίες. Εξάλλου, η πρόταση δεν προδικάζει την ανάληψη άλλων κοινοτικών πρωτοβουλιών, νομοθετικών ή μη, στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ

Οι υπηρεσίες είναι πανταχού παρούσες στη σύγχρονη οικονομία. Στο σύνολό τους, οι υπηρεσίες παράγουν σχεδόν το 70% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και των θέσεων απασχόλησης και προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες οικονομικής μεγέθυνσης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών βρίσκεται στο επίκεντρο της διαδικασίας οικονομικής μεταρρύθμισης που διακήρυξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας για τη μεταμόρφωση της ΕΕ, με ορίζοντα το 2010, στην πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως. Μέχρι τώρα πράγματι, το δυναμικό ανάπτυξης των υπηρεσιών δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθεί πλήρως λόγω των πολυάριθμων εμποδίων που παρακωλύουν την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών.

Στην έκθεσή της σχετικά με την «κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών»¹ (στο εξής «η έκθεση»), η Επιτροπή καταρτίζει τον κατάλογο των εν λόγω εμποδίων και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «δέκα χρόνια μετά την υποτιθέμενη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς είμαστε υποχρεωμένοι να διαπιστώσουμε ότι εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ του οράματος μιας ολοκληρωμένης οικονομικής Ευρώπης και της πραγματικότητας την οποία βιώνουν οι ευρωπαίοι πολίτες και πάροχοι υπηρεσιών». Τα εμπόδια αυτά επηρεάζουν μια μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών όπως οι υπηρεσίες διανομής, οργανισμών απασχόλησης, πιστοποίησης, εργαστηρίων, κατασκευών, κτηματομεσιτικών γραφείων, βιοτεχνιών, τουρισμού, νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματιών κτλ. και θίγουν κυρίως τις ΜΜΕ οι οποίες κυριαρχούν στον τομέα των υπηρεσιών. Οι ΜΜΕ αποθαρρύνονται συχνά να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες της εσωτερικής αγοράς διότι δεν έχουν τα μέσα να εκτιμήσουν και να καλυφθούν από τους νομικούς κινδύνους που συνδέονται με μια διασυννοριακή δραστηριότητα και να αντιμετωπίσουν τη διοικητική πολυπλοκότητα. Η έκθεση και η ανάλυση του αντίκτυπου στην πρόταση δείχνουν τον οικονομικό αντίκτυπο αυτών των δυσλειτουργιών υπογραμμίζοντας ότι αποτελούν τροχοπέδη για το σύνολο της ευρωπαϊκής οικονομίας και το δυναμικό της από την άποψη της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.

Αυτά τα εμπόδια στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών εμφανίζονται ιδίως σε δύο περιπτώσεις:

- όταν ένας πάροχος υπηρεσιών ενός κράτους μέλους επιθυμεί να εγκατασταθεί σε ένα άλλο κράτος μέλος για να παρέχει τις υπηρεσίες του (για παράδειγμα υπόκεινται σε επαχθή συστήματα αδειοδότησης, σε υπερβολικές διοικητικές διατυπώσεις, σε απαιτήσεις που συνιστούν διάκριση, σε οικονομική δοκιμή, κτλ.)·
- όταν ένας πάροχος υπηρεσιών επιθυμεί να παρέχει, από το κράτος μέλος καταγωγής, μια υπηρεσία σ' ένα άλλο κράτος μέλος μετακινούμενος προσωρινά (για παράδειγμα, μπορεί να υπόκειται στη νομική υποχρέωση εγκατάστασης στο άλλο κράτος μέλος, ή εξασφάλισης άδειας από αυτό, ή να

¹ COM(2002) 441 τελικό της 30ής Ιουλίου 2002.

υπόκειται στη εφαρμογή των κανόνων του σχετικά με τους όρους άσκησης ή σε δυσανάλογες διαδικασίες σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων).

Σε απάντηση στη διαπίστωση αυτή, η παρούσα πρόταση οδηγίας έχει ως στόχο τη θέσπιση ενός νομικού πλαισίου που διευκολύνει την άσκηση της ελεύθερης εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών. Επιδιώκει να καταργήσει ορισμένα νομικά εμπόδια στην υλοποίηση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών και να εξασφαλίσει στους παρόχους υπηρεσιών και στους αποδέκτες την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου για την αποτελεσματική άσκηση αυτών των δύο θεμελιωδών ελευθεριών της συνθήκης.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πρόταση οδηγίας εντάσσεται στην πολιτική διαδικασία που εξήγγειλε, το 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο:

Το Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας ενέκρινε ένα πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων με σκοπό τη μεταμόρφωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ορίζοντα το 2010, στην πιο ανταγωνιστική και πιο δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως. Στο πλαίσιο αυτό οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων κάλεσαν την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή μια στρατηγική με στόχο την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών².

Το Δεκέμβριο του 2000, ανταποκρινόμενη στην έκκληση της συνόδου κορυφής της Λισσαβώνας, η Επιτροπή καθόρισε «μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών»³, η οποία υποστηρίχθηκε πλήρως από τα κράτη μέλη⁴, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁵, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή⁶ και την Επιτροπή των Περιφερειών⁷. Στόχος της στρατηγικής αυτής είναι να δοθεί δυνατότητα να παρέχονται υπηρεσίες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση τόσο εύκολα όσο και στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους. Στηρίζεται πρώτ' απ' όλα σε μια οριζόντια προσέγγιση που διαπερνά όλους τους τομείς της οικονομίας που αφορούν υπηρεσίες και προτείνει δύο στάδια για την εφαρμογή της: πρώτον, μια απογραφή των δυσκολιών που παρεμποδίζουν την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών και στη συνέχεια επεξεργασία των κατάλληλων λύσεων για τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί, ιδίως μιας οριζόντιας νομοθετικής πράξης.

² Συμπεράσματα της Προεδρίας, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, 24 Μαρτίου 2000, παράγραφος 17. Η αναγκαιότητα δράσης στον τομέα αυτό τονίστηκε επίσης κατά τη διάρκεια των ευρωπαϊκών συνόδων της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης, το 2001 και το 2002.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών, COM(2000) 888 τελικό της 29ης Δεκεμβρίου 2000.

⁴ 2336η σύνοδος του Συμβουλίου «Εσωτερική αγορά - καταναλωτές - τουρισμός», της 12ης Μαρτίου 2001, 6926/01 (presse 103) παράγραφος 17.

⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών», A5-0310/2001, 4 Οκτωβρίου 2001.

⁶ Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών» (πρόσθετη γνωμοδότηση), CES 1472/200, 28 Νοεμβρίου 2001.

⁷ Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Μια στρατηγική για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών», CDR 134/200, 27 Ιουνίου 2001.

Τον Ιούλιο του 2002, η Επιτροπή παρουσίασε την έκθεση με τίτλο «η κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών» η οποία επιστεγάζει το πρώτο στάδιο της στρατηγικής καταγράφοντας, όσο το δυνατόν πληρέστερα, τα σύνορα που εξακολουθούν να υπάρχουν στην εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Η έκθεση αναλύει επίσης τα κοινά χαρακτηριστικά των συνόρων αυτών και προβαίνει σε μια πρώτη αξιολόγηση του οικονομικού τους αντίκτυπου⁸.

Το Νοέμβριο του 2002, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής⁹, αναγνωρίζουν «ότι μια δεκαετία μετά την προβλεφθείσα ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, χρειάζεται ακόμη σημαντικό έργο για να καταστεί πραγματικότητα η εσωτερική αγορά υπηρεσιών» και τονίζουν «ότι θα πρέπει να δοθεί πολύ μεγάλη πολιτική προτεραιότητα στην άρση τόσο των νομοθετικών όσο και των μη νομοθετικών εμποδίων από τις υπηρεσίες που παρέχονται στην εσωτερική αγορά, ως μέρος του γενικού στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, να καταστεί δηλαδή η Ευρωπαϊκή Ένωση ως το 2010 η πιο δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο». Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να επιταχύνει τις εργασίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου της στρατηγικής, ιδίως σχετικά με το νομοθετικό μέσο.

Το Φεβρουάριο του 2003, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε επίσης την ικανοποίησή του για την έκθεση της Επιτροπής και υπογράμμισε ότι «επιμένει ότι το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας πρέπει να επαναβεβαιώσει την προσήλωση των κρατών μελών στις αρχές της χώρας καταγωγής και της αμοιβαίας αναγνώρισης ως θεμελιώδη βάση για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών»¹⁰. Τέλος, το Κοινοβούλιο «χαιρετίζει τις προτάσεις για έναν οριζόντιο μηχανισμό που θα εξασφαλίσει την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μέσω της αμοιβαίας αναγνώρισης, με την κατά το δυνατόν προώθηση της αυτόματης αναγνώρισης, μέσω της διοικητικής συνεργασίας και, όποτε είναι απολύτως αναγκαίο, μέσω της εναρμόνισης»¹¹.

Το Μάρτιο του 2003, με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής διάστασης της στρατηγικής της Λισσαβώνας, το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικαλέστηκε την ενίσχυση του οριζόντιου ρόλου του Συμβουλίου «Ανταγωνιστικότητα» για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της μεγέθυνσης στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης την οποία θα εκπονήσει η Επιτροπή. Η υλοποίηση ενός σαφούς και ισόρροπου νομικού πλαισίου που να ευνοεί την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά είναι ένα από τα απαραίτητα στοιχεία για την επίτευξη των στόχων της νέας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ανταγωνιστικότητα.

⁸ Η έκθεση αυτή της Επιτροπής εμπεριέχει, από ορισμένες απόψεις, όσον αφορά τις υπηρεσίες, την ιδέα της απογραφής των εθνικών διατάξεων που προβλέπεται από το πρώην άρθρο 100 Β της συνθήκης ΕΚ.

⁹ Συμπεράσματα σχετικά με τα εμπόδια της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών, κατά την 2462η σύνοδο του Συμβουλίου - Ανταγωνιστικότητα (Εσωτερική αγορά, βιομηχανία, έρευνα). Βρυξέλλες, 14 Νοεμβρίου 2002, 13839/02 (Presse 344).

¹⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Φεβρουαρίου 2003 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Επισκόπηση 2002 της στρατηγικής για την εσωτερική αγορά - Τήρηση της υπόσχεσης (COM(2002) 171 - C5-0283/2002 - 2002/2143(COS)). [A5-0026/2003](#)-σημείο 35.

¹¹ Σημείο 36.

Το Μάιο του 2003, στη «Στρατηγική της εσωτερικής αγοράς»¹², η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι, «πριν από το τέλος του 2003, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, η οποία θα καθιερώσει ένα σαφές και ισόρροπο νομικό πλαίσιο με στόχο να διευκολυνθούν οι όροι εγκατάστασης και διασυννοριακής παροχής υπηρεσιών. Η εν λόγω οδηγία θα περιλαμβάνει ένα σύνολο διατάξεων σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση, τη διοικητική συνεργασία και την εναρμόνιση - όταν είναι απολύτως αναγκαία - και θα ενθαρρύνει την έκδοση ευρωπαϊκών κωδίκων δεοντολογίας/επαγγελματικών κανόνων».

Τον Οκτώβριο του 2003, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνώρισε ότι η εσωτερική αγορά αποτελεί βασικό τομέα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και για τη δημιουργία των συνθηκών που θα ευνοήσουν τη μεγέθυνση και την απασχόληση. Για το σκοπό αυτό, καλεί «την Επιτροπή να υποβάλει ενδεχόμενες περαιτέρω προτάσεις για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της, την προαγωγή του επιχειρηματικού πνεύματος και τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης του εφοδιασμού και της παροχής υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος»¹³.

3. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

α) Μια οδηγία πλαίσιο

Η οδηγία θα θεσπίσει ένα γενικό νομικό πλαίσιο εφαρμόσιμο, εκτός εξαιρέσεων, σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Η οριζόντια αυτή προσέγγιση αιτιολογείται από το γεγονός ότι, όπως επεξηγείται στην έκθεση¹⁴, τα νομικά εμπόδια που παρακωλύουν την υλοποίηση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών είναι συχνά κοινά σε πολλούς διαφορετικούς τομείς δραστηριοτήτων και έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά.

Δεδομένου ότι πρόκειται για μια οδηγία πλαίσιο, η πρόταση δεν έχει ως στόχο τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων ή την εναρμόνιση όλων των κανόνων των κρατών μελών που εφαρμόζονται στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Μια τέτοια προσέγγιση θα οδηγούσε σε υπερβολική νομοθετική ρύθμιση και σε ενοποίηση των ιδιαιτεροτήτων των εθνικών συστημάτων ρύθμισης των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Η πρόταση, αντίθετα, ασχολείται αποκλειστικά με τα ουσιώδη ζητήματα για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών δίδοντας έμφαση στις διατάξεις που προβλέπουν εναρμόνιση επικεντρωμένη σε συγκεκριμένα σημεία, στον καθορισμό σαφών υποχρεώσεων αποτελέσματος που δεν προδικάζουν νομικές τεχνικές για την υλοποίησή τους και στις διατάξεις που αποσκοπούν στη διασαφήνιση των αντίστοιχων ρόλων μεταξύ κράτους μέλους καταγωγής και κράτους μέλους προορισμού της υπηρεσίας. Εξάλλου, η πρόταση παραπέμπει στα μέτρα εφαρμογής της Επιτροπής για τους όρους εφαρμογής ορισμένων διατάξεων.

¹² «Στρατηγική της εσωτερικής αγοράς. Προτεραιότητες 2003 – 2006». Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών· COM(2003) 238 της 7ης Μαΐου 2003.

¹³ Συμπεράσματα της Προεδρίας, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών, 16-17.10.2003, παράγραφος 16.

¹⁴ COM(2002) 441 που προαναφέρθηκε, μέρος II.

Ενώ θεσπίζει ένα γενικό νομικό πλαίσιο, η πρόταση αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες κάθε επαγγέλματος ή τομέα δραστηριότητας. Αναγνωρίζει ειδικότερα την ιδιαιτερότητα των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων και τον ιδιαίτερο ρόλο της αυτορρύθμισης. Έτσι, για παράδειγμα, η πρόταση προβλέπει (άρθρο 17) συγκεκριμένο αριθμό παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής οι οποίες συνδέονται άμεσα με τις ιδιαιτερότητες ορισμένων δραστηριοτήτων· επίσης, για ορισμένες δραστηριότητες προβλέπει ειδικές διατάξεις όπως αυτές για τις επαγγελματικές ασφάλειες και εγγυήσεις (άρθρο 27), τις εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (άρθρο 29) ή τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων (άρθρο 30)· τέλος, παραπέμπει σε συγκεκριμένες μεθόδους ρύθμισης για ορισμένες δραστηριότητες όπως οι κώδικες δεοντολογίας για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα (άρθρο 39).

Εξάλλου, η πρόταση δεν προδικάζει την ανάληψη άλλων κοινοτικών πρωτοβουλιών, νομοθετικών ή μη, στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.

β) Ένας συνδυασμός μεθόδων ρύθμισης

Η πρόταση οδηγίας βασίζεται σ' ένα συνδυασμό τεχνικών πλαισίωσης των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- η αρχή της χώρας καταγωγής, σύμφωνα με την οποία ο πάροχος υπηρεσιών υπάγεται μόνο στη νομοθεσία της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος και τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίσουν τις υπηρεσίες ενός παρόχου εγκατεστημένου σε ένα άλλο κράτος μέλος. Επιτρέπει έτσι στον πάροχο να προσφέρει μια υπηρεσία σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη χωρίς να υπάγεται στις νομοθετικές τους ρυθμίσεις. Η αρχή αυτή εξασφαλίζει ότι το κράτος μέλος καταγωγής αναλαμβάνει τις ευθύνες του, υποχρεώνοντάς το να φροντίσει για τον αποτελεσματικό έλεγχο των παρόχων που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του ακόμη και αν παρέχουν υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη·
- παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής, ιδίως από το άρθρο 17, οι οποίες είναι αναγκαίες για να ληφθεί υπόψη η διαφορά του επιπέδου προστασίας του γενικού συμφέροντος σε ορισμένους τομείς, η έκταση της κοινοτικής εναρμόνισης, ο βαθμός διοικητικής συνεργασίας ή ορισμένα κοινοτικά μέσα. Μερικές από τις παρεκκλίσεις αυτές είναι προσωρινές, έως το 2010, ώστε να υπάρχει χρόνος για τη συμπληρωματική εναρμόνιση ορισμένων ειδικών ζητημάτων. Τέλος, υπάρχει δυνατότητα παρεκκλίσεων σε μεμονωμένες περιπτώσεις στο πλαίσιο της τήρησης ορισμένων ουσιαστικών προϋποθέσεων και διαδικασιών·
- η θέσπιση υποχρεώσεων αμοιβαίας βοήθειας μεταξύ εθνικών αρχών, η οποία είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ κρατών μελών στην οποία βασίζεται η αρχή της χώρας καταγωγής. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων, η πρόταση προβλέπει υψηλό βαθμό διοικητικής συνεργασίας μεταξύ αρχών οργανώνοντας την κατανομή των καθηκόντων ελέγχου, τις ανταλλαγές πληροφοριών και την αλληλοβοήθεια·
- η στοχοθετημένη εναρμόνιση για την εξασφάλιση της προστασίας του γενικού συμφέροντος σε ορισμένους βασικούς τομείς όπου οι έντονες διαφορές των

επιπέδων προστασίας, κυρίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την αμοιβαία εμπιστοσύνη η οποία είναι απαραίτητη για την αποδοχή της αρχής της χώρας καταγωγής και να δικαιολογήσουν, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, περιοριστικά μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία. Εξάλλου, η εναρμόνιση αφορά επίσης τη διοικητική απλούστευση και την κατάργηση ορισμένων ειδών απαιτήσεων·

- οι εναλλακτικές μέθοδοι ρύθμισης οι οποίες είναι σημαντικές για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Η πρόταση αναγνωρίζει πλήρως το ρόλο τους ενθαρρύνοντας τα ενδιαφερόμενα μέρη να εκπονήσουν, σε κοινοτικό επίπεδο, κώδικες δεοντολογίας για ειδικά θέματα.

γ) **Συντονισμός των διαδικασιών εκσυγχρονισμού**

Η πρόταση οδηγίας αποσκοπεί στο συντονισμό, σε κοινοτικό επίπεδο, του εκσυγχρονισμού των εθνικών συστημάτων ρύθμισης των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών για την κατάργηση των νομικών εμποδίων στην υλοποίηση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Η έκθεση, πράγματι, υπογραμμίζει την αντίσταση των εθνικών νομοθεσιών στον εκσυγχρονισμό και διαπιστώνει ότι «*οι θεμελιώδεις αρχές της συνθήκης, η εμπέλεια που τους παρασχέθηκε από το Δικαστήριο, τα διαδοχικά φιλόδοξα προγράμματα του 1962 και του 1985 δεν οδήγησαν πάντα στην προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών που θα μπορούσε να αναμένει κανείς*¹⁵».

Για την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης εκσυγχρονισμού, δεν θα ήταν αποτελεσματική η προσαρμογή των νομοθεσιών κατά περίπτωση και ανάλογα με το κράτος μέλος, σε συνέχεια των διαδικασιών επί παραβάσει που έχει κινήσει η Επιτροπή, διότι πρόκειται για μια διαδικασία καθαρά κατασταλτική και χωρίς κοινή πολιτική βούληση γύρω από ένα κοινό στόχο¹⁶. Αντίθετα, η προσαρμογή των νομοθεσιών από όλα τα κράτη σύμφωνα με κοινές αρχές και κοινό χρονοδιάγραμμα θα επιτρέψει τον πολλαπλασιασμό, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, του αναμενόμενου αποτελέσματος οικονομικής ανάπτυξης, την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών που έχουν διαφορετικούς ρυθμούς προσαρμογής και την ενθάρρυνση μεγαλύτερης κινητοποίησης γύρω από το στόχο αυτό, συμπεριλαμβανομένης και της διάθεσης εθνικών και κοινοτικών διοικητικών πόρων.

Έτσι, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς της οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει:

- να απλουστεύσουν τις διοικητικές διαδικασίες και διατυπώσεις που πλαισιώνουν τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (τμήματα 1 και 2 του κεφαλαίου II), κυρίως με τη βοήθεια των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης (άρθρο 6), των ηλεκτρονικών μέσων (άρθρο 8) και της απλούστευσης των διαδικασιών αδειοδότησης για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων (άρθρα 10 έως 13)· πρέπει να σημειωθεί ότι οι υποχρεώσεις κοινοποίησης πληροφοριών (άρθρο 7) και εξασφάλισης της ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης διαδικασιών (άρθρο 8) δεν

¹⁵ COM(2002) 441 που προαναφέρθηκε, μέρος II, παράγραφος Γ 2.

¹⁶ Βλέπε ανάλυση του αντίκτυπου, παράγραφος 6.3.2.

εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρήσουν παράλληλα άλλες μεθόδους επικοινωνίας και διεκπεραίωσης διαδικασιών·

- να καταργήσουν από τη νομοθεσία τους ορισμένες απαιτήσεις που απαριθμούνται στην οδηγία, οι οποίες παρεμποδίζουν την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων (άρθρα 14, 21, 29)·
- να εξασφαλίσουν στη νομοθεσία τους την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη και να προσαρμόσουν αναλόγως τους κανόνες που αντιτίθενται σ' αυτή (άρθρα 16, 20, 23, 25)·
- να αξιολογήσουν την αιτιολόγηση και την αναλογικότητα ορισμένων απαιτήσεων που απαριθμούνται στην οδηγία οι οποίες, εφόσον υπάρχουν στις νομοθετικές τους ρυθμίσεις, ενδέχεται να έχουν σημαντικά περιοριστικά αποτελέσματα για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών (άρθρα 9, 15 και 30). Η αξιολόγηση αυτή αναμένεται να οδηγήσει στην κατάργηση των αδικαιολόγητων απαιτήσεων και θα αποτελέσει αντικείμενο αμοιβαίας αξιολόγησης η οποία θα μπορούσε, ενδεχομένως, να καταλήξει στην αναγκαιότητα υποβολής προτάσεων για άλλες πρωτοβουλίες σε κοινοτικό επίπεδο.

δ) **Μια δυναμική προσέγγιση**

Δεδομένης της έκτασης των εμποδίων που εντοπίστηκαν στην έκθεση, η υλοποίηση ενός πραγματικού χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα για τις υπηρεσίες είναι μια διαδικασία για την ολοκλήρωση της οποίας θα χρειαστεί πολύς χρόνος. Ο εκσυγχρονισμός ορισμένων κανόνων των κρατών μελών απαιτεί πράγματι αλλαγές εις βάθος (για παράδειγμα τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, η ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών) ή μια ειδική συμπληρωματική εναρμόνιση για ορισμένες δραστηριότητες ή, ακόμη, τη συνεκτίμηση της εξέλιξης της κοινοτικής ολοκλήρωσης σε άλλους τομείς. Για να αποφευχθεί μια στατική προσέγγιση η οποία θα αντιμετώπιζε μόνο ένα πρόβλημα αφήνοντας τα υπόλοιπα ανεπίλυτα, η πρόταση οδηγίας υιοθετεί μια βαθμιαία προσέγγιση με στόχο την υλοποίηση, με ορίζοντα το 2010, μιας πραγματικής αγοράς υπηρεσιών. Έτσι, η πρόταση προβλέπει:

- την προοδευτική εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της (άρθρα 6 έως 8)·
- τη συμπληρωματική εναρμόνιση ορισμένων ειδικών ζητημάτων που έχουν εντοπιστεί, όπως η μεταφορά χρημάτων, τα τυχερά παιχνίδια και η δικαστική είσπραξη οφειλών (άρθρο 40, παράγραφος 1), που αποτελούν αντικείμενο προσωρινής παρέκκλισης από την αρχή της χώρας καταγωγής (άρθρο 18). Εξάλλου, ενδέχεται να εντοπιστούν νέες ανάγκες εναρμόνισης κυρίως στο τομέα της προστασίας των καταναλωτών και των διασυνοριακών συμβάσεων (άρθρο 40, παράγραφος 2, στοιχείο δ)·
- τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της αρχής της χώρας καταγωγής ανάλογα με την εξέλιξη της εναρμόνισης των κανόνων σε ορισμένους τομείς (άρθρα 17, σημείο 21) και 19, παράγραφος 2)·
- τη δυνατότητα για την Επιτροπή να εκδώσει εκτελεστικά μέτρα για τους όρους εφαρμογής ορισμένων διατάξεων (άρθρο 8, παράγραφος 3, άρθρο 22,

παράγραφος 4, άρθρο 26, παράγραφος 6, άρθρο 27, παράγραφος 5 και άρθρο 38).

- τον εντοπισμό ενδεχόμενων αναγκών για νέες πρωτοβουλίες, κυρίως μέσω της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης (άρθρο 40, παράγραφος 2).

Η δυναμική της πρότασης μπορεί να συνοψιστεί σε πίνακα, ως εξής:

1 έτος μετά την έκδοση (πρόβλεψη: 2005)	Λήξη της προθεσμίας μεταφοράς (πρόβλεψη: 2007)	Το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2008	1η Ιανουαρίου 2010	Δεν υπάρχει συγκεκριμένη προθεσμία, ανάλογα με τις ανάγκες	Ανάλογα με την πρόοδο της κοινοτικής εναρμόνισης
<p>πρότασεις της Επιτροπής για συμπληρωματική εναρμόνιση (άρθρο 40) σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τη μεταφορά χρημάτων, - τα τυχερά παιχνίδια, - τη δικαστική είσπραξη οφειλών 	<ul style="list-style-type: none"> - Κατάργηση των απαιτήσεων που απαγορεύονται (άρθρο 14) - Κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία (κεφ. III) εκτός των προσωρινών παρεκκλίσεων (άρθρο 18) ή αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 17. - Εναρμόνιση των συστημάτων αδειοδότησης (άρθρα 10 έως 13) - Εναρμόνιση της ποιότητας των υπηρεσιών (κεφ. IV) - Αμοιβαία βοήθεια (Κεφ. V) - Αμοιβαία αξιολόγηση: <ul style="list-style-type: none"> . έκθεση κάθε κράτους μέλους για την αξιολόγηση των απαιτήσεων του δικού τους καθεστώτος (άρθρα 9, 15 30). . κάθε κράτος μέλος υποβάλλει, εντός 6 μηνών, παρατηρήσεις για τις εκθέσεις των άλλων κρατών μελών. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης (άρθρο 6) - Δικαίωμα ενημέρωσης (άρθρο 7) - Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών (άρθρο 8) - Αμοιβαία αξιολόγηση: συνθετική έκθεση της Επιτροπής συνοδευόμενη ενδεχομένως από συμπληρωματικές προτάσεις πρωτοβουλιών (άρθρο 41) 	<p>Τέλος των προσωρινών παρεκκλίσεων όσον αφορά τη χώρα καταγωγής (άρθρο 18, παράγραφος 2) για:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τη μεταφορά χρημάτων, - τη δικαστική είσπραξη οφειλών 	<p>Εκτελεστικά μέτρα (επιτροπολογία) (άρθρο 42)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών - βοήθεια προς τους αποδέκτες, - πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους - επαγγελματικές ασφάλειες και εγγυήσεις, - αμοιβαία βοήθεια - αμοιβαία αξιολόγηση. <p>Εντοπισμός αναγκών για νέες πρωτοβουλίες (άρθρο 40, παράγραφος 2) ως αποτέλεσμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - της εμπειρίας από παρεκκλίσεις σε μεμονωμένες περιπτώσεις, - της έλλειψης κωδίκων δεοντολογίας, - της αναθεώρησης του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών και της υλοποίησης του σχεδίου δράσης της Επιτροπής σχετικά με το δίκαιο των συμβάσεων 	<p>Το πεδίο εφαρμογής της παρέκκλισης από την αρχή της χώρας καταγωγής σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτουν οι καταναλωτές και σχετικά με τις παρεκκλίσεις σε μεμονωμένες περιπτώσεις (άρθρο 19) περιορίζεται στο μη εναρμονισμένο τομέα.</p>

ε) Ένα πλαίσιο που διευκολύνει την πρόσβαση στις υπηρεσίες

Η έκθεση υπογραμμίζει ότι οι χρήστες των υπηρεσιών, ιδίως οι καταναλωτές, είναι, μαζί με τις ΜΜΕ, τα κυριότερα θύματα της απουσίας μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών: δεν μπορούν να επωφεληθούν της μεγάλης ποικιλίας υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές και της καλύτερης ποιότητας ζωής που θα ανέμεναν από ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα. Δημιουργώντας τις νομικές προϋποθέσεις και την ασφάλεια δικαίου για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών και διευρύνοντας έτσι την προσφορά των προσπελάσιμων υπηρεσιών, η οδηγία αναμένεται να ωφελήσει άμεσα τους αποδέκτες των υπηρεσιών. Εξάλλου, η οδηγία θα εξασφαλίσει την καλύτερη ποιότητα των

προσφερόμενων υπηρεσιών ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα του ελέγχου των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών σε κοινοτικό επίπεδο. Ακόμη, η πρόταση:

- προβλέπει το δικαίωμα των αποδεκτών να χρησιμοποιούν υπηρεσίες παρόχων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη χωρίς να εμποδίζονται ή να αποτρέπονται από περιοριστικά μέτρα εκ μέρους της χώρας κατοικίας τους (άρθρο 20) ή από διακριτικές συμπεριφορές δημόσιων αρχών ή ιδιωτικών φορέων (άρθρο 21). Για τους αποδέκτες υπηρεσιών υγείας, η πρόταση διασαφηνίζει, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τις περιπτώσεις όπου ένα κράτος μέλος μπορεί να υποβάλλει σε προηγούμενη έγκριση την κάλυψη των δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που παρέχεται σε ένα άλλο κράτος μέλος·
- εξασφαλίζει στον αποδέκτη ειδική βοήθεια στο κράτος μέλος κατοικίας του, η οποία συνίσταται στην πληροφόρηση σχετικά με τις νομοθεσίες των άλλων κρατών μελών, τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τις ενώσεις ή τους οργανισμούς που προσφέρουν πρακτική βοήθεια (άρθρο 22)·
- ενισχύει σημαντικά το δικαίωμα ενημέρωσης των αποδεκτών σχετικά με τις υπηρεσίες για να τους δώσει τη δυνατότητα να πραγματοποιούν συνειδητές επιλογές. Επί του παρόντος, ορισμένες δραστηριότητες υπηρεσιών υπόκεινται ήδη σε υποχρεώσεις διαφάνειας δυνάμει των κοινοτικών διατάξεων, αλλά πολλές άλλες δεν υπόκεινται ελλείψει διατάξεων εφαρμόσιμων σε όλες τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (άρθρα 26, 27, 28, 30, 31, 32)·
- ενισχύει την προστασία του αποδέκτη προβλέποντας υποχρεώσεις σχετικά με την εντιμότητα του παρόχου, ιδίως την υποχρέωση επαγγελματικής ασφάλισης για τις υπηρεσίες που παρουσιάζουν συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια ή συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον αποδέκτη (άρθρο 27) ή τις διατάξεις για τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων (άρθρο 30) ή τη διευθέτηση των διαφορών (άρθρο 32).

4. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η παρούσα πρόταση είναι αποτέλεσμα πολυάριθμων μελετών, ερευνών και διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη που ξεκίνησαν μετά τη δρομολόγηση της στρατηγικής για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών το Δεκέμβριο του 2000 και περιγράφονται στην ανάλυση του αντίκτυπου. Επιπλέον, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, καθώς και η Επιτροπή των Περιφερειών, συμμετείχαν επίσης ουσιαστικά στη χάραξη της στρατηγικής για μια εσωτερική αγορά υπηρεσιών.

5. ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Η υλοποίηση μιας εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών δεν θα επιτευχθεί μόνο με τη βοήθεια ενός νομοθετικού μέσου, αλλά χρειάζεται και άλλα συνοδευτικά μέσα. Εξάλλου, από νομική άποψη, η πρόταση συνδέεται άμεσα με τα άλλα κοινοτικά μέσα: αν μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών καλύπτεται ήδη από ένα ή περισσότερα κοινοτικά μέσα, η οδηγία και τα μέσα της εφαρμόζονται με τρόπο σωρευτικό, ενώ οι απαιτήσεις που προβλέπονται από το ένα μέσο προστίθενται σε

αυτές που προβλέπονται από τα άλλα. Αν προκύψουν ζητήματα συμβατότητας σε σχέση με ένα συγκεκριμένο άρθρο, το τελευταίο προβλέπει παρεκκλίσεις (στο άρθρο 17, για παράδειγμα) ή κατάλληλες ρήτρες σύνδεσης για την εξασφάλιση της συνοχής μεταξύ της οδηγίας και των κοινοτικών αυτών μέσων. Τέλος, η πρόταση δεν προδικάζει την ανάληψη άλλων κοινοτικών πρωτοβουλιών, νομοθετικών ή μη, στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.

Σύνδεση με ορισμένες πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη:

- Ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών που παρέχονται σε επιχειρήσεις. Παράλληλα με την πρότασή της για οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών που παρέχονται σε επιχειρήσεις και τη συμβολή τους στις επιδόσεις των επιχειρήσεων¹⁷. Η ανακοίνωση αυτή υπογραμμίζει τη σημασία των υπηρεσιών που παρέχονται σε επιχειρήσεις για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και εξαγγέλλει μια σειρά μέτρων ενθάρρυνσης, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού φόρουμ για τις υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρήσεις. Ενώ η οδηγία ασχολείται με την κατάργηση των νομικών και διοικητικών εμποδίων, η ανταγωνιστικότητα του τομέα των υπηρεσιών εξαρτάται επίσης από ορισμένα συμπληρωματικά οικονομικά μέτρα για τα οποία γίνεται λόγος στην ανακοίνωση σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρήσεις.
- Επαγγελματικά προσόντα. Η παρούσα πρόταση οδηγίας συμπληρώνει την πρόταση οδηγίας για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων¹⁸, δεδομένου ότι η πρώτη αφορά άλλα ζητήματα εκτός των επαγγελματικών προσόντων, όπως οι επαγγελματικές ασφάλισεις, οι εμπορικές επικοινωνίες ή οι δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων. Οι δύο προτάσεις είναι απόλυτα συμβατές διότι, όσον αφορά την ελευθερία εγκατάστασης, αποσκοπούν στην διευκόλυνση της εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, βασίζονται στην αρχή της χώρας καταγωγής.
- Απόσπαση εργαζομένων. Οι όροι απασχόλησης και εργασίας που εφαρμόζονται στην περίπτωση απόσπασης εργαζομένων αποτελούν αντικείμενο της οδηγίας 96/71/ΕΚ¹⁹ η οποία προβλέπει την εφαρμογή ορισμένων κανόνων της χώρας στο έδαφος της οποίας είναι αποσπασμένος ο εργαζόμενος. Για να εξασφαλιστεί η συνοχή με αυτήν την τελευταία οδηγία, στο άρθρο 17 της παρούσας πρότασης οδηγίας προβλέπεται παρέκκλιση από την αρχή της χώρας καταγωγής όσον αφορά αυτούς τους κανόνες. Για να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και η εφαρμογή της οδηγίας 96/71/ΕΚ, η πρόταση διασαφηνίζει την κατανομή των καθηκόντων μεταξύ της χώρας καταγωγής και του κράτους μέλους απόσπασης, καθώς και τους όρους εφαρμογής των διοικητικών διαδικασιών ελέγχου (άρθρο 24).

¹⁷ COM(2003) 747.

¹⁸ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. COM(2002) 119 τελικό της 7ης Μαρτίου 2002.

¹⁹ Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών.

- Επιστροφή δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η πρόταση οδηγίας ασχολείται με το ειδικό ζήτημα της συμβατότητας, με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, των καθεστώτων προηγούμενης έγκρισης για την κάλυψη των δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που παρέχεται σ' ένα άλλο κράτος μέλος. Ως προς αυτό, η πρόταση (άρθρο 23) περιλαμβάνει τη διάκριση μεταξύ νοσοκομειακής και μη νοσοκομειακής περίθαλψης που ορίζεται με σαφήνεια στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου²⁰. Για τις περιπτώσεις όπου μια τέτοια προηγούμενη έγκριση δικαιολογείται, η πρόταση διευκρινίζει τους ειδικούς όρους έγκρισης σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Στη διαδικασία προβληματισμού υψηλού επιπέδου σχετικά με το ζήτημα της κινητικότητας των ασθενών και των εξελίξεων σχετικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στην ΕΕ εξετάστηκαν γενικότερα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ασθενών, τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ συστημάτων υγείας, την παροχή κατάλληλων πληροφοριών για τους ασθενείς, τους επαγγελματίες και τους υπεύθυνους λήψης πολιτικών αποφάσεων, την εξασφάλιση της πρόσβασης στη διασυνοριακή περίθαλψη και την ποιότητά τους, τον αντίκτυπο της διεύρυνσης και γενικότερα πώς θα βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου και θα συμβιβαστούν οι εθνικοί στόχοι με τις κοινοτικές υποχρεώσεις στον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια ανακοίνωση την άνοιξη του 2004 η οποία θα καθορίζει μια σφαιρική στρατηγική για την αντιμετώπιση του ζητήματος της κινητικότητας των ασθενών και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης συνοδευόμενη από προτάσεις που θα ανταποκρίνονται στις συστάσεις της διαδικασίας προβληματισμού.

- Ασφάλεια των υπηρεσιών. Η Επιτροπή παρουσίασε μια έκθεση σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών για καταναλωτές²¹, η οποία υπογραμμίζει τη σημαντική έλλειψη στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την πραγματική διάσταση των κινδύνων και την ασφάλεια των υπηρεσιών. Διαπιστώνει επίσης την αδυναμία εντοπισμού συγκεκριμένων κενών στα συστήματα των κρατών μελών, ή σημαντικών διαφορών στο πραγματικό επίπεδο προστασίας των κρατών μελών και την έλλειψη εμποδίων στις συναλλαγές που οφείλονται στους διαφορετικούς εθνικούς κανόνες η οποία θα μπορούσε να δικαιολογήσει την εναρμόνιση των εθνικών κανόνων για την ασφάλεια των υπηρεσιών. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κοινοτική δραστηριότητα πρέπει να έχει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της συλλογής πληροφοριών αναφοράς στον εν λόγω τομέα και τη θέσπιση μιας διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την εξέλιξη των πολιτικών και των ρυθμίσεων. Αν αποδειχθεί ότι υπάρχει σχετική ανάγκη, θα εγκριθούν διατάξεις που θεσπίζουν διαδικασίες καθορισμού ευρωπαϊκών προτύπων. Η έκθεση προβλέπει τη θέσπιση κατάλληλου κοινοτικού πλαισίου για το σκοπό αυτό. Οι εργασίες αυτές είναι επομένως συμπληρωματικές και σύμφωνες με την παρούσα πρόταση οδηγίας η οποία, εξάλλου, προβλέπει τη δυνατότητα παρεκκλίσεων σε μεμονωμένες περιπτώσεις για τη διαφύλαξη της ασφάλειας των υπηρεσιών (άρθρο 19). Το συμβούλιο, στο ψήφισμά του της

²⁰ Βλέπε συνθετική έκθεση: «Application des règles du Marché intérieur aux services de santé. Mise en œuvre par les Etats membres de la jurisprudence de la Cour.» Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής. SEC(2003) 900 της 28ης Ιουλίου 2003.

²¹ Έκθεση σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών για καταναλωτές. COM(2003) 313 τελικό της 6ης Ιουνίου 2003.

1ης Δεκεμβρίου 2003 σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών²², εξέφρασε την ικανοποίησή του για την έκθεση της Επιτροπής.

- Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Βάσει ενός «πράσινου βιβλίου για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας»²³, η Επιτροπή ξεκίνησε ευρεία συζήτηση για το ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προώθηση της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Η παρούσα πρόταση οδηγίας δεν έχει ως στόχο να εξετάσει αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα ούτε το ζήτημα του ανοίγματος των εν λόγω υπηρεσιών στον ανταγωνισμό. Η πρόταση καλύπτει όλες τις υπηρεσίες που αντιπροσωπεύουν οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 49 της συνθήκης. Έτσι, δεν καλύπτει τις μη οικονομικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας αλλά μόνο τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Ως προς αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι, στην πρόταση, ορισμένες δραστηριότητες που ενδέχεται να εμπίπτουν στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος αποτελούν αντικείμενο, στο μέτρο που η ιδιαιτερότητά τους το δικαιολογεί, παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής και ιδίως οι ταχυδρομικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού. Ακόμη, το πεδίο εφαρμογής της πρότασης δεν καλύπτει τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφόσον τα ζητήματα αυτά καλύπτονται από τη νομοθετική δέσμη που εκδόθηκε το 2002. Ακόμη και στους τομείς στους οποίους εφαρμόζεται η οδηγία, δεν θίγει την ελευθερία των κρατών μελών να ορίζουν ποιες θεωρούν ως υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και πώς πρέπει να λειτουργούν οι υπηρεσίες αυτές.
- Διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της GATS. Η πρόταση οδηγίας είναι ένα μέσο της εσωτερικής αγοράς και επομένως αφορά μόνο τους παρόχους των υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σ' ένα κράτος μέλος, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 48 της συνθήκης, εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας. Δεν εξετάζει εξωτερικές πτυχές και, ιδίως, δεν καλύπτει:
 - την περίπτωση φορέων τρίτων χωρών που επιθυμούν να εγκατασταθούν σ' ένα κράτος μέλος (πρώτη εγκατάσταση στην ΕΕ)·
 - την περίπτωση φορέων τρίτων χωρών που επιθυμούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους εντός της ΕΕ·
 - την περίπτωση υποκαταστημάτων εταιρειών τρίτων χωρών σε κράτος μέλος τα οποία, δεδομένου ότι δεν είναι εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους (κατά την έννοια του άρθρου 48 της συνθήκης), δεν μπορούν να κάνουν χρήση της παρούσας οδηγίας.

Οι ανταλλαγές υπηρεσιών σε διεθνές επίπεδο αποτελούν αντικείμενο διεθνών διαπραγματεύσεων, ιδίως στο πλαίσιο της GATS. Ως προς αυτό, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η ΕΕ αποτελεί μια πολύ ανοικτή αγορά σε σύγκριση με

²² ΕΕ C 299, 10.12.2003, σ. 1.

²³ COM(2003) 270 τελικό της 21ης Μαΐου 2003.

πολλούς από τους εμπορικούς της εταίρους. Η πρόταση δεν επηρεάζει αυτές τις διαπραγματεύσεις που στοχεύουν στη διευκόλυνση των ανταλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών και που υπογραμμίζουν την αναγκαιότητα για την ΕΕ να εγκαθιδρύσει ταχύτατα μια πραγματική εσωτερική αγορά υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και για την ενίσχυση της διαπραγματευτικής της θέσης.

- eEurope. Η πρωτοβουλία eEurope καθώς και το σχέδιο δράσης eEurope 2005 επιδιώκουν την ανάπτυξη σύγχρονων δημόσιων υπηρεσιών και ενός δυναμικού περιβάλλοντος για το ηλεκτρονικό εμπόριο στην ΕΕ. Η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση (e-government), που είναι ένα από τα βασικά στοιχεία της πρωτοβουλίας αυτής, θα διαδραματίσει επίσης σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Η παρούσα πρόταση είναι επομένως σύμφωνη με το στόχο της πρωτοβουλίας «e-government» διότι επιδιώκει την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.
- Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Η πρόταση οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές²⁴ ρυθμίζει τις εμπορικές πρακτικές που βλάπτουν τα οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών. Δεν καλύπτει ευρύτερα ζητήματα της ρύθμισης των οικονομικών δραστηριοτήτων όπως αυτά που αφορούν τους όρους εγκατάστασης. Επιδιώκει τη μείωση των εμποδίων στην εσωτερική αγορά, τα οποία απορρέουν από τις διαφορές στις ρυθμίσεις όσον αφορά τη συμπεριφορά των επαγγελματιών απέναντι στους καταναλωτές, όπως είναι οι παραπλανητικές και οι επιθετικές πρακτικές πωλήσεων.
- Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την επιβολή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές. Η πρόταση κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών²⁵ δημιουργεί ένα δίκτυο δημόσιων αρχών που είναι αρμόδιες για την προστασία των καταναλωτών σε διασυνοριακές περιπτώσεις. Η πρόταση εγγυάται ότι κάθε κράτος μέλος, κατόπιν αίτησης, προστατεύει αποτελεσματικά όλους τους καταναλωτές της ΕΕ από αδίστακτους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο έδαφός του. Για την εξασφάλιση αποτελεσματικού και ουσιαστικού ελέγχου σε διασυνοριακές περιπτώσεις, ο κανονισμός εναρμονίζει ορισμένες εξουσίες και ορισμένες διαδικασίες των αρχών των κρατών μελών. Καταργεί, έτσι, στα κράτη μέλη τους φραγμούς στην προστασία των αλλοδαπών καταναλωτών. Στην παρούσα οδηγία, οι διατάξεις για τη συνεργασία, οι οποίες δεν εξετάζουν τα ίδια ζητήματα, θα συμπληρώσουν τις διατάξεις του κανονισμού όσον αφορά την προστασία του καταναλωτή.
- Αναθεώρηση του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών. Η παρούσα πρόταση οδηγίας συνάδει με την αναθεώρηση του

²⁴ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση των οδηγιών 84/450/ΕΟΚ, 97/7/ΕΚ και 98/27/ΕΚ (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές): COM(2003) 356 τελικό της 18ης Ιουνίου 2003.

²⁵ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών («κανονισμός για τη συνεργασία στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών»): COM(2003) 443 τελικό της 18ης Ιουλίου 2003.

κοινοτικού κερτιμένου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης προς μια πλήρη εναρμόνιση, κυρίως στον τομέα του δικαίου των συμβάσεων.

- Οδηγία «κοινοποίηση» 98/34/EK. Σε περίπτωση που ένα σχέδιο εθνικού κανόνα για μια απαίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2 αφορά ειδικά μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 98/34/EK, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/EK, η κοινοποίηση ενός τέτοιου σχεδίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 98/34/EK, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/EK, ισχύει τόσο δυνάμει της οδηγίας 98/34/EK όσο και δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 6 της παρούσας οδηγίας. Εξάλλου, η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 98/34/EK στον τομέα των υπηρεσιών εκτός από τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας. Στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία κοινοποίησης που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία αντικαθιστά, για τις αντίστοιχες υπηρεσίες, την κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 15, παράγραφος 6 της παρούσας οδηγίας.
- Διεθνές ιδιωτικό δίκαιο. Η Επιτροπή παρουσίασε δύο πρωτοβουλίες στον τομέα των κανόνων σύγκρουσης νόμων:
 - την πρόταση κανονισμού για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές²⁶ που αποσκοπεί στη θέσπιση κοινών κανόνων σύγκρουσης νόμων για το προσδιορισμό του εφαρμοστέου σε μια ενοχή δικαίου (ενώ μπορεί να επιλεγεί το δίκαιο τρίτης χώρας). Για να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις νομοθετικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της πολιτικής της εσωτερικής αγοράς η οποία καθιερώνει την αρχή της χώρας καταγωγής, όπως για παράδειγμα η παρούσα πρόταση οδηγίας, η πρόταση κανονισμού προβλέπει ειδική παρέκκλιση για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή της εν λόγω αρχής (άρθρο 23, παράγραφος 2).
 - το πράσινο βιβλίο σχετικά με τη μετατροπή σε κοινοτική πράξη της σύμβασης της Ρώμης του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές²⁷. Η Επιτροπή αναφέρει ρητώς στο εν λόγω πράσινο βιβλίο *«πως είναι σαφές για την Επιτροπή ότι μια τέτοια πράξη δεν θα πρέπει να θίγει τις αρχές της εσωτερικής αγοράς που διατυπώνονται στη συνθήκη ή στις πράξεις παράγωγου δικαίου»*.

Οι πράξεις αυτές μπορούν ωστόσο να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο όχι μόνο για τις δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από την οδηγία, αλλά και για τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής, κυρίως της παρέκκλισης σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται από τους καταναλωτές καθώς και της παρέκκλισης σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη του παρόχου σε περίπτωση που συμβεί ατύχημα σε ένα πρόσωπο στο πλαίσιο άσκησης της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών στο κράτος μέλος στο οποίο μεταβαίνει ο πάροχος.

²⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές («Ρώμη II»). COM(2003) 427 τελικό.

²⁷ Πράσινο βιβλίο σχετικά με τη μετατροπή σε κοινοτική πράξη και τον εκσυγχρονισμό της σύμβασης της Ρώμης του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, »). COM(2003) 654 τελικό της 14ης Ιανουαρίου 2003.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι το ζήτημα του καθορισμού της αρμοδιότητας των δικαστηρίων δεν εμπίπτει στην παρούσα οδηγία αλλά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ή σε άλλες κοινοτικές πράξεις όπως η οδηγία 96/71/ΕΚ.

6. ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ

α) Νομική βάση και επιλογή του μέσου

Η πρόταση οδηγίας βασίζεται στα άρθρα 47, παράγραφος 2 και 55 της συνθήκης²⁸, καθώς και στα άρθρα 71 και 80, παράγραφος 2 της συνθήκης για τα θέματα σχετικά με τις μεταφορές που δεν διέπονται από τις άλλες κοινοτικές πράξεις που βασίζονται σ' αυτά τα δύο τελευταία άρθρα. Η νομική αυτή βάση δικαιολογείται τόσο λόγω του στόχου της όσο και του περιεχομένου της:

- στόχος: οι οδηγίες που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 47, παράγραφος 2 πρέπει να στοχεύουν στη «διευκόλυνση της πρόσβασης στις μη μισθωτές δραστηριότητες και της άσκησής τους», που είναι ακριβώς και ο στόχος της πρότασης·
- περιεχόμενο: το περιεχόμενο της πρότασης επιδιώκει σαφώς την πραγματική κατάργηση των εμποδίων στην ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών προβλέποντας διατάξεις που απαγορεύουν ορισμένες απαιτήσεις και που εξασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Άλλες διατάξεις εναρμονίζουν με στοχοθετημένο τρόπο ορισμένα ζητήματα ή εξασφαλίζουν τη διοικητική συνεργασία στον απαραίτητο βαθμό για την κατάργηση των εν λόγω εμποδίων.

Όσον αφορά την επιλογή του μέσου, το άρθρο 47, παράγραφος 2 επιβάλλει τη χρήση οδηγίας.

β) Επικουρικότητα

Η πρόταση οδηγίας έχει ως στόχο την κατάργηση των νομικών εμποδίων στην ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Πρόκειται για εμπόδια που έχουν σαφώς εντοπιστεί βάσει καταγγελιών, αναφορών και ερωτήσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διαβουλεύσεων των ενδιαφερόμενων μερών και μελετών ή αναλύσεων.

Ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με μονομερή δράση εκ μέρους των κρατών μελών. Πράγματι, σύμφωνα με τη νομολογία του δικαστηρίου, ορισμένα από τα εμπόδια αυτά μπορούν να δικαιολογηθούν ελλείψει κοινοτικού μέσου και απαιτούν επομένως, για την κατάργησή τους, εκ των προτέρων συντονισμό των εθνικών συστημάτων, καθώς και διοικητική συνεργασία. Άλλα εμπόδια είναι ήδη ασύμβατα με τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης αλλά δεν έχουν εξαλειφθεί από τα κράτη μέλη με δική τους πρωτοβουλία και απαιτούν αντιμετώπιση κατά περίπτωση μέσω

²⁸

Το άρθρο 55 της συνθήκης είναι ένα άρθρο παραπομπής που επιτρέπει την εφαρμογή του άρθρου 47, παράγραφος 2 στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών.

διαδικασιών επί παραβάσει η οποία θα ήταν όπως έχει ήδη τονιστεί και αναποτελεσματική και δύσχρηστη.

Εξάλλου, το μέλημα περιορισμού της αλληλεπίδρασης με τις ιδιαιτερότητες των εθνικών συστημάτων δικαιολογεί πολλές νομοθετικές επιλογές:

- η πρόταση δεν προχωρεί σε λεπτομερή και συστηματική εναρμόνιση του συνόλου των εθνικών κανόνων που εφαρμόζονται στις υπηρεσίες αλλά περιορίζεται στα ουσιώδη ζητήματα των οποίων ο συντονισμός είναι απολύτως αναγκαίος για την εξασφάλιση της ελεύθερης εγκατάστασης και της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών·
- η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου εξασφάλισης της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών επιτρέποντας ταυτόχρονα στα νομικά συστήματα των κρατών μελών να συνυπάρχουν με όλες τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες τους, ενώ δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον περιορισμό των υπηρεσιών ενός παρόχου εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος·
- η πρόταση αποφεύγει τις αλληλεπιδράσεις με τη θεσμική οργάνωση της νομοθετικής ρύθμισης των υπηρεσιών των κρατών μελών. Για παράδειγμα, η πρόταση περιορίζεται στον προσδιορισμό των καθηκόντων των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης χωρίς να τους επιβάλλει θεσμικά χαρακτηριστικά (είδος οργανισμού - διοικητικός, εμπορικό επιμελητήριο, επαγγελματικοί σύλλογοι, κτλ.)· επίσης στον ορισμό της έννοιας «αρμόδια αρχή» (άρθρο 4, παράγραφος 8) η πρόταση συνεκτιμά το γεγονός ότι η αρμόδια αρχή για μια και την αυτή δραστηριότητα μπορεί να είναι, ανάλογα με το κράτος μέλος, ένας επαγγελματικός σύλλογος, μια διοικητική υπηρεσία ή μια επαγγελματική ένωση, χωρίς να επιβάλλει τη μια ή την άλλη μορφή.

γ) Αναλογικότητα

Η αρχή της αναλογικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 5 της συνθήκης είναι η ρίζα πολλών νομοθετικών επιλογών στην πρόταση οδηγίας:

- η επιλογή μεταξύ των μεθόδων νομοθετικής ρύθμισης: η εναρμόνιση προτείνεται μόνο ως τελευταία λύση για ζητήματα για τα οποία δεν επαρκούν ούτε η διοικητική συνεργασία ούτε η παραπομπή στην έκδοση κωδικών δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο από τα ενδιαφερόμενα μέρη· η εναρμόνιση προτείνεται στους τομείς στους οποίους κρίνεται απαραίτητη, όπως η προστασία των καταναλωτών·
- το περιεχόμενο της εναρμόνισης: η πρόταση δίδει όσο γίνεται μεγαλύτερη προτεραιότητα στις υποχρεώσεις πληροφόρησης του παρόχου υπηρεσιών ώστε να επιτραπεί στον αποδέκτη να πραγματοποιεί συνειδητές επιλογές·
- ο ισορροπημένος συνδυασμός των διαφόρων μεθόδων ρύθμισης: η οδηγία προτείνει μια ισορροπία μεταξύ, αφενός, της παρεχόμενης έκτασης στην αρχή της χώρας καταγωγής και, αφετέρου, του βαθμού εναρμόνισης, δυναμικής συνεργασίας και παραπομπής στους κώδικες δεοντολογίας, καθώς και του αριθμού και της έκτασης των παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής. Η προτεινόμενη ισορροπία αντιπροσωπεύει μια επιλεκτική και

ευέλικτη προσέγγιση που λαμβάνει πλήρως υπόψη όλα τα θιγόμενα συμφέροντα·

- το μέλημα να προβλεφθεί ένα πλαίσιο προσαρμοσμένο στις ΜΜΕ: οι διατάξεις σχετικά με το ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης, οι διαδικασίες ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης, η πληροφόρηση και η βοήθεια που προσφέρονται στους παρόχους, η αρχή της χώρας καταγωγής, η απλούστευση των διαδικασιών για την απόσπαση, τα προαιρετικά μέτρα σχετικά με την πολιτική ποιότητας κτλ., όλα έχουν ως κινητήρια δύναμη το μέλημα να διευκολυνθούν οι ΜΜΕ στην άσκηση των ελευθεριών της εσωτερικής αγοράς.

Το σύνολο των νομοθετικών αυτών επιλογών επιτρέπει να προταθεί ένα ισόρροπο μέσο του οποίου οι διατάξεις δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου της υλοποίησης μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.

7. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

α) Ποιες δραστηριότητες καλύπτονται από την οδηγία (άρθρα 2 και 4);

Το άρθρο 2 ορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας («οι υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σ' ένα κράτος μέλος») και το άρθρο 4 στοιχείο α) ορίζει την «υπηρεσία»: *«κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή εργασίας έναντι οικονομικού ανταλλάγματος».*

Συγκεκριμένα, ο ορισμός αυτός καλύπτει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως, για παράδειγμα, οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών σχετικά με τη διοίκηση και τη διαχείριση, πιστοποίησης και δοκιμών, επισκευής, συντήρησης και ασφάλειας των γραφείων, οι υπηρεσίες στον τομέα της διαφήμισης, οι υπηρεσίες εξεύρεσης προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των γραφείων εύρεσης προσωρινής απασχόλησης, οι εμπορικοί πράκτορες, οι υπηρεσίες παροχής νομικών και φορολογικών συμβουλών, οι συναφείς με τα ακίνητα υπηρεσίες, όπως τα κτηματομεσιτικά γραφεία, οι υπηρεσίες κατασκευών, οι υπηρεσίες αρχιτεκτόνων, η διανομή, η οργάνωση εμπορικών εκθέσεων, η ενοικίαση αυτοκινήτων, οι υπηρεσίες ασφάλισης, οι υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των ταξιδιωτικών γραφείων και των τουριστικών ξεναγών, οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, τα αθλητικά κέντρα και τα πάρκα αναψυχής, οι υπηρεσίες στον τομέα της ψυχαγωγίας, οι υπηρεσίες που συνδέονται με την υγεία, η παροχή υπηρεσιών στο σπίτι όπως η υποστήριξη ηλικιωμένων ατόμων.

Ο ορισμός της «υπηρεσίας» που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση βασίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου²⁹ σύμφωνα με την οποία η έννοια της υπηρεσίας καλύπτει κάθε οικονομική μη μισθωτή δραστηριότητα που παρέχεται συνήθως έναντι αμοιβής χωρίς ωστόσο να απαιτείται η πληρωμή της υπηρεσίας από εκείνους στους οποίους παρέχεται. Το ουσιαστικό χαρακτηριστικό της πληρωμής στηρίζεται στο γεγονός ότι αποτελεί οικονομικό αντάλλαγμα της παροχής ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης αυτού του οικονομικού ανταλλάγματος. Συνεπώς, υπηρεσία αποτελεί κάθε δραστηριότητα μέσω της οποίας ο πάροχος συμμετέχει στην

²⁹ Υποθέσεις της 26ης Απριλίου 1988, Bond van Adverteerders, υπόθεση 352/85, σημείο 16· της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Humbel, 263/86, σημείο 17· της 11ης Απριλίου 2000, Deliège, C-51/96 και C-191/97, σημείο 56· της 12ης Ιουλίου 2001, Smits et Peerbooms, υπόθεση C-157/99, σημείο 57.

οικονομική ζωή, ανεξάρτητα από τη νομική του κατάσταση, τους στόχους του και τον αντίστοιχο τομέα δράσης.

Έτσι, καλύπτονται:

- οι υπηρεσίες προς τους καταναλωτές, οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις ή οι υπηρεσίες που παρέχονται και στους δύο·
- οι υπηρεσίες ενός παρόχου που έχει μετακινηθεί στο κράτος μέλος του αποδέκτη, οι υπηρεσίες που παρέχονται εξ αποστάσεως (π.χ. μέσω του Διαδικτύου), οι υπηρεσίες που παρέχονται στη χώρα καταγωγής σε συνέχεια της μετακίνησης του αποδέκτη, ή οι υπηρεσίες που παρέχονται σ' ένα άλλο κράτος μέλος στο οποίο έχουν μετακινηθεί και ο πάροχος και ο αποδέκτης (π.χ. οι τουριστικοί ξεναγοί)·
- οι επί πληρωμή ή δωρεάν υπηρεσίες για τον τελικό αποδέκτη.

Αντίθετα, δεν καλύπτονται οι μη οικονομικές δραστηριότητες ή οι δραστηριότητες για τις οποίες δεν υπάρχει πληρωμή όπως στην περίπτωση δραστηριοτήτων τις οποίες αναλαμβάνει το κράτος χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα στο πλαίσιο της αποστολής του στον κοινωνικό, πολιτισμικό, εκπαιδευτικό και δικαστικό τομέα.

β) Γιατί να εξαιρεθούν ορισμένες υπηρεσίες ή ορισμένοι τομείς από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (άρθρο 2);

Η οδηγία δεν εφαρμόζεται στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες λόγω του γεγονότος ότι οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν ήδη αντικείμενο μιας συνολικής πολιτικής, το πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές αγορές³⁰ το οποίο βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής και επιδιώκει την επίτευξη, όπως και η παρούσα πρόταση οδηγίας του ίδιου στόχου υλοποίησης μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Η οδηγία δεν εφαρμόζεται για τους ίδιους λόγους και στις υπηρεσίες και στα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών όσον αφορά τα ζητήματα που διέπονται από τις οδηγίες της «δέσμης ρυθμίσεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών» που εκδόθηκαν το 2002 (οδηγίες 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK, 2002/22/EK και 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου). Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες μεταφορών έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο δέσμης κοινοτικών πράξεων που ασχολούνται με ειδικά θέματα στον τομέα αυτό, οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, στο βαθμό που ρυθμίζονται από άλλα κοινοτικά μέσα που βασίζονται στο άρθρο 71 ή στο άρθρο 80, παράγραφος 2 της συνθήκης.

Η οδηγία δεν εφαρμόζεται στον τομέα της φορολογίας, δεδομένου ότι ο τομέας αυτός αποτελεί αντικείμενο ειδικής νομικής βάσης. Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ορισμένα φορολογικά μέτρα τα οποία δεν καλύπτονται από ένα κοινοτικό μέσο μπορεί να συνιστούν περιορισμούς αντίθετους προς τα άρθρα 43 της συνθήκης³¹ (ελευθερία εγκατάστασης) και 49 της συνθήκης³² (ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών), ιδίως λόγω του ότι εισάγουν διακρίσεις. Για το

³⁰ «Εφαρμογή του πλαισίου για τις χρηματοπιστωτικές αγορές: πρόγραμμα δράσης», COM(1999) 232 της 11ης Μαΐου 1999.

³¹ Για παράδειγμα, απόφαση της 12ης Μαρτίου 1994, Halliburton, υπόθεση C-1/93.

³² Για παράδειγμα, απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2001, de Coster, υπόθεση C-17/00.

λόγο αυτό, τα άρθρα 14 (απαιτήσεις που απαγορεύονται σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης) και 16 (αρχή της χώρας καταγωγής σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών) της πρότασης οδηγίας εφαρμόζονται στα φορολογικά μέτρα τα οποία δεν εμπίπτουν σ' ένα κοινοτικό μέσο.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο άρθρο 45 της συνθήκης. Το άρθρο αυτό προβλέπει ρητά ότι το κεφάλαιο σχετικά με το δικαίωμα εγκαταστάσεως και το κεφάλαιο σχετικά με τις υπηρεσίες (μέσω της αναφοράς που γίνεται στο άρθρο 55 της συνθήκης) δεν εφαρμόζονται στις δραστηριότητες που συνιστούν άμεση και ειδική συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας.

γ) Τι σημαίνει «ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης» (άρθρο 6);

Η έννοια του «ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης» δεν σημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος πρέπει να δημιουργήσει ένα ενιαίο φυσικό και κεντρικό γραφείο εξυπηρέτησης για όλη την επικράτειά του. Το κέντρο εξυπηρέτησης είναι «ενιαίο» για τον πάροχο: κάθε πάροχος υπηρεσιών πρέπει να μπορεί να ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες διατυπώσεις και διαδικασίες σχετικά με τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, ιδίως αυτές που αφορούν τη χορήγηση άδειας, σ' έναν οργανισμό. Ο ενδιαφερόμενος δεν πρέπει να μεταβεί σε διάφορους φορείς, οργανισμούς, γραφεία κτλ αλλά, όσον αφορά το φάκελό του, θα έχει την ευκολία να μπορεί να απευθυνθεί σ' ένα ενιαίο διοικητικό κέντρο.

Ο αριθμός αυτών των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης ανά κράτος μέλος, καθώς και τα θεσμικά χαρακτηριστικά τους, θα ποικίλλουν ανάλογα με την εσωτερική οργάνωση των κρατών μελών και κυρίως ανάλογα με τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες ή ανάλογα με τις αντίστοιχες δραστηριότητες. Τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης μπορούν να είναι ή οι άμεσα αρμόδιες αρχές, για παράδειγμα, οι αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση άδειας, ή απλώς ένας μεσάζων μεταξύ του παρόχου και των άμεσα αρμόδιων αρχών.

δ) Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να καταργηθούν (άρθρο 14) και των απαιτήσεων που πρέπει να αξιολογηθούν (άρθρο 15);

Η έκθεση έχει καταγράψει σημαντικό αριθμό νομικών εμποδίων που είναι απόρροια απαιτήσεων που προβλέπονται από τα νομικά καθεστάτα των κρατών μελών και έχουν ως αποτέλεσμα να εμποδίζουν, να παρακωλύουν ή να αποτρέπουν τους παρόχους υπηρεσιών να εγκατασταθούν σε ορισμένα κράτη μέλη. Για να διευκολυνθεί η άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης, η πρόταση προβλέπει δύο διαφορετικές λύσεις ανάλογα με το αντίστοιχο είδος απαιτήσεων:

- αφενός, η πρόταση απαγορεύει ορισμένες απαιτήσεις («απαιτήσεις που απαγορεύονται») που απαριθμούνται στο άρθρο 14 οι οποίες, σύμφωνα κυρίως με τη νομολογία του Δικαστηρίου, είναι σαφώς ασύμβατες με την ελευθερία εγκατάστασης, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι εισάγουν διακρίσεις. Για την απαγόρευση των εν λόγω απαιτήσεων, κάθε κράτος μέλος οφείλει, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς, να εξετάζει συστηματικά αν υπάρχουν τέτοιες απαιτήσεις στο νομικό καθεστώς του και, αν ναι, να τις καταργεί·
- αφετέρου, η πρόταση καλεί κάθε κράτος μέλος να αξιολογήσει ορισμένες άλλες απαιτήσεις («απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν») οι οποίες

απαριθμούνται στο άρθρο 15 και οι οποίες παράγουν σημαντικά περιοριστικά αποτελέσματα για την ελευθερία εγκατάστασης, τα οποία επισημαίνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, αλλά οι οποίες θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα με το συγκεκριμένο περιεχόμενο των σχετικών κανονιστικών διατάξεων και τις περιστάσεις που αφορούν. Έτσι, γι' αυτήν την κατηγορία απαιτήσεων, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς της οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να πραγματοποιήσουν μια αξιολόγηση («screening») της νομοθεσίας τους, δηλαδή να εξετάσουν αν υπάρχουν τέτοιες απαιτήσεις στο νομικό τους καθεστώς, να τις αξιολογήσουν με βάση τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην οδηγία (αντικειμενική αιτιολόγηση από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και αναλογικότητα) και να τις καταργήσουν αν δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις αυτές. Μέχρι το τέλος της περιόδου μεταφοράς πρέπει να συνταχθεί έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

ε) Σε τι συνίσταται η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης (άρθρα 9, 15, 30 και 41);

Η πρόταση οδηγίας υποβάλει σε διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης την εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 1 που διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών υπόκειται σε σύστημα αδειοδότησης³³, του άρθρου 15 που απαριθμεί ορισμένες απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν και του άρθρου 30 που διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να περιοριστούν οι δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων.

Η διαδικασία αυτή διεξάγεται σε διάφορες φάσεις:

- κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς τα κράτη μέλη πρέπει πρώτα να διενεργήσουν αξιολόγηση (screening) της νομοθεσίας τους για να εξετάσουν αν οι απαιτήσεις στις οποίες αναφέρονται τα τρία αυτά άρθρα υπάρχουν στο νομικό καθεστώς τους, να τις αξιολογήσουν με βάση τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στα ίδια τα άρθρα και να τις καταργήσουν ή να τις προσαρμόσουν αν δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις αυτές·
- το αργότερο μέχρι το τέλος της περιόδου μεταφοράς, τα κράτη μέλη πρέπει να συντάξουν έκθεση για την εφαρμογή των τριών αυτών άρθρων. Κάθε έκθεση θα υποβάλλεται στα άλλα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ενώσεων προστασίας των καταναλωτών. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, εντός προθεσμίας 6 μηνών, τις παρατηρήσεις τους για καθεμία από τις εκθέσεις των άλλων κρατών μελών και, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, η Επιτροπή συμβουλευτεί τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτή η διαδικασία αξιολόγησης από ομότιμους ειδικούς («peer review») θα επιτρέψει την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά τις ορθές πρακτικές («best practices») στον τομέα του εκσυγχρονισμού των συστημάτων νομοθετικής ρύθμισης των υπηρεσιών·
- το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2008, η Επιτροπή εκπονεί συνθετική έκθεση συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις συμπληρωματικών πρωτοβουλιών.

³³ Αυτό δεν αφορά τα συστήματα αδειοδότησης που επιβάλλονται ή επιτρέπονται από άλλα κοινοτικά νομοθετικά μέσα (άρθρο 9, παράγραφος 3) και ιδίως τα σχετικά με τον τομέα του περιβάλλοντος.

Έτσι, μια τέτοια διαδικασία θα επιτρέψει την πλαισίωση του εκσυγχρονισμού και της μεταρρύθμισης των καθεστώτων νομοθετικής ρύθμισης των υπηρεσιών και τον εντοπισμό ενδεχόμενων αναγκών συμπληρωματικής δράσης σε κοινοτικό επίπεδο.

στ) Πώς συνδέεται η εφαρμογή των άρθρων 14, 15 και 16 της οδηγίας και ο ρόλος του θεματοφύλακα της συνθήκης που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει;

Ο κατάλογος των απαιτήσεων σχετικά με την εγκατάσταση οι οποίες απαγορεύονται δυνάμει του άρθρου 14, ή υπόκεινται σε αξιολόγηση δυνάμει του άρθρου 15 και οι περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών οι οποίοι απαγορεύονται δυνάμει του άρθρου 16 δεν αποκλείουν προφανώς τη δυνατότητα της Επιτροπής, χωρίς να περιμένει τη λήξη της μεταφοράς της οδηγίας, να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει κατά των αντιτιθέμενων προς τη συνθήκη μέτρων των κρατών μελών για τα οποία λαμβάνει γνώση ιδίως ύστερα από καταγγελία. Πράγματι, οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16 της οδηγίας, αφενός, και οι διαδικασίες επί παραβάσει που βασίζονται στο άρθρο 226 της συνθήκης, αφετέρου, έχουν διαφορετικούς στόχους. Οι διαδικασίες στο άρθρο 226 της συνθήκης αφορούν περιπτώσεις ειδικών περιστάσεων και μέτρων ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους ενώ οι υποχρεώσεις των προαναφερόμενων άρθρων αφορούν την εξασφάλιση, με γενικό και συστηματικό τρόπο, του γεγονότος ότι τα νομικά καθεστώτα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών στην οποία διευκολύνονται η άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης και η ελεύθερη κυκλοφορία.

ζ) Οι απαιτήσεις που δεν αναφέρονται στο άρθρο 14 ή στο άρθρο 15 θεωρούνται ότι είναι σύμφωνες με την ελευθερία εγκατάστασης που προβλέπεται στο άρθρο 43 της συνθήκης;

Σε αντίθεση με το άρθρο 16, παράγραφος 3 της πρότασης, που καθιερώνει την αρχή απαγόρευσης των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και παρέχει ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα, τα άρθρα 14 και 15 που αφορούν την ελευθερία εγκατάστασης αναφέρουν απαιτήσεις που πρέπει να εξαλειφθούν ή να αξιολογηθούν. Οι απαιτήσεις που καταγράφονται είναι εκείνες οι οποίες προσδιορίστηκαν, ιδίως στην έκθεση, ότι έχουν σημαντικό περιοριστικό αποτέλεσμα και πρέπει επομένως να αποτελέσουν αντικείμενο συστηματικής και γενικής προσπάθειας εκσυγχρονισμού. Τα άρθρα 14 και 15 δεν αφορούν επομένως όλα τα είδη περιορισμών που είναι ασυμβίβαστα με το άρθρο 43 της συνθήκης και συνεπώς η μη αναφορά ορισμένων απαιτήσεων στα άρθρα αυτά δεν σημαίνει ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τεκμαίρονται ότι είναι σύμφωνες με τη συνθήκη. Κατά συνέπεια, η αναφορά των απαιτήσεων αυτών δεν επηρεάζει καθόλου τις δυνατότητες της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει για μη τήρηση του άρθρου 43 της συνθήκης, καθόσον τα κράτη μέλη υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση να εξασφαλίσουν ότι η νομοθεσία τους είναι συμβατή με την κοινοτική νομοθεσία από όλες τις απόψεις.

η) Για ποιο λόγο υπάρχει τμήμα ειδικά αφιερωμένο στα δικαιώματα των αποδεκτών των υπηρεσιών (κεφάλαιο III, τμήμα 2);

Η Επιτροπή λαμβάνει τακτικά μεγάλο αριθμό καταγγελιών από χρήστες, ιδίως καταναλωτές, οι οποίοι συναντούν διάφορα εμπόδια ακόμα κι όταν επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν διασυνοριακές υπηρεσίες και προτίθενται να αποδεχτούν το

κόστος των εν λόγω συναλλαγών. Συγκεκριμένα, οι καταναλωτές συχνά αντιμετωπίζουν υψηλότερες τιμές ή άρνηση παροχής υπηρεσιών απλά και μόνο επειδή είναι υπήκοοι συγκεκριμένου κράτους μέλους ή κατοικούν σε συγκεκριμένη χώρα. Προβλήματα αυτού του είδους, που απορρέουν όχι μόνο από πράξεις δημοσίων αρχών αλλά επίσης από τη συμπεριφορά ιδιωτικών φορέων, έχουν αναφερθεί σε διάφορους τομείς όπως, για παράδειγμα, η συμμετοχή σε αθλητικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις, η πρόσβαση σε μνημεία, μουσεία και τουριστικούς χώρους, ειδικές προσφορές, χρήση και είσοδος σε εγκαταστάσεις ή χώρους αναψυχής κτλ.

Η διατήρηση διακρίσεων του είδους αυτού περιορίζει ή εξαλείφει τη δυνατότητα διασυνοριακών συναλλαγών και ερμηνεύεται από τα άτομα ως έλλειψη μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Αυτή η αντίφαση με την ιδέα ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα γίνεται ιδιαίτερα αισθητή από αποδέκτες στους οποίους οι τεχνολογικές εξελίξεις δίνουν σήμερα τη δυνατότητα να ξεπεράσουν γεωγραφικές αποστάσεις και φυσικά σύνορα καθιστώντας εφικτή τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών οι οποίες μέχρι σήμερα περιορίζονταν σε εθνικά πλαίσια.

Η αρχή της έλλειψης διακρίσεων στην εσωτερική αγορά σημαίνει ότι η πρόσβαση των αποδεκτών - ιδίως των καταναλωτών - σε υπηρεσίες προς το κοινό δεν πρέπει ούτε να απορρίπτεται ούτε να δυσχεραίνεται απλά και μόνο λόγω του τυπικού κριτηρίου της εθνικότητας ή του τόπου κατοικίας του αποδέκτη των υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, η οδηγία προβλέπει υποχρεώσεις διάφορων διαβαθμίσεων για τα κράτη μέλη και τους παρόχους υπηρεσιών.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη, η πρόταση ορίζει:

- αφενός (άρθρο 20), ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν στους αποδέκτες υπηρεσιών περιορισμούς για τη χρήση υπηρεσιών που παρέχουν φορείς εγκατεστημένοι σε διαφορετικό κράτος και
- αφετέρου (άρθρο 21, παράγραφος 1), ότι ούτε τα κράτη μέλη καταγωγής των παρόχων υπηρεσιών ούτε τα κράτη μέλη προορισμού μπορούν να επιβάλουν στους αποδέκτες μέτρα που εισάγουν διακρίσεις λόγω της εθνικότητας ή του τόπου κατοικίας. Αυτό δεν ισχύει στις περιπτώσεις όπου οι τιμές διαφέρουν βάσει άλλων αντικειμενικών κριτηρίων, όπως η άμεση σύνδεση με συνεισφορές που καταβάλλουν ορισμένοι αποδέκτες.

Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, η πρόταση απαγορεύει (άρθρο 21, παράγραφος 2) οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης στις υπηρεσίες να προβλέπουν ότι η πρόσβαση αυτή απορρίπτεται ή υπόκειται σε όρους λιγότερο ευνοϊκούς λόγω της εθνικότητας ή του τόπου κατοικίας του αποδέκτη. Η απαγόρευση αυτή δεν εμποδίζει τους παρόχους υπηρεσιών να αρνούνται την παροχή υπηρεσιών ή να εφαρμόζουν διαφορετικές τιμές και όρους στην περίπτωση που μπορούν να αποδείξουν ότι αυτό οφείλεται άμεσα σε αντικειμενικούς παράγοντες, όπως στις πραγματικές πρόσθετες δαπάνες λόγω απόστασης ή σε τεχνικά χαρακτηριστικά της παροχής της υπηρεσίας.

θ) Για ποιο λόγο ρυθμίζεται το ζήτημα της απόσπασης εργαζομένων από τρίτες χώρες (άρθρο 25);

Η έκθεση καταδεικνύει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών που αποσπούν έναν εργαζόμενο από τρίτη χώρα για να παρέχει τις υπηρεσίες τους σε άλλο κράτος μέλος συχνά αντιμετωπίζουν νομικά εμπόδια, ιδίως όσον αφορά την υποχρέωση του προσωπικού να κατέχει θεώρηση διαβατηρίου ή άδεια εργασίας που έχει εκδοθεί από τις αρχές του κράτους μέλους της απόσπασης. Η έκθεση καταδεικνύει επίσης ότι οι δυσκολίες αυτές επηρεάζουν πολλές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, όπως στους τομείς τεχνολογιών αιχμής όπου παρουσιάζονται προβλήματα κάλυψης των ελλείψεων σε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Για την εξάλειψη των εμποδίων αυτών, το κράτος μέλος της απόσπασης πρέπει οπωσδήποτε να παρέχει ορισμένες εγγυήσεις όσον αφορά τη νομιμότητα της απόσπασης και τον έλεγχο εκ μέρους του κράτους μέλους καταγωγής. Για να ανατεθεί η υποχρέωση αυτή στο κράτος μέλος καταγωγής, η πρόταση (άρθρο 25) υποχρεώνει το κράτος αυτό, αφενός, να εξασφαλίζει ότι η απόσπαση θα πραγματοποιείται μόνον εφόσον ο εργαζόμενος πληροί τους όρους διαμονής και νόμιμης απασχόλησης που προβλέπονται στη νομοθεσία του και, αφετέρου, να δεχθεί εκ νέου τον εργαζόμενο στην επικράτειά του. Λαμβανομένων υπόψη των εγγυήσεων αυτών, το κράτος μέλος της απόσπασης δεν μπορεί να προβλέπει απαιτήσεις αντίθετες προς την αρχή της χώρας καταγωγής, όπως την υποχρέωση να κατέχουν έγγραφο εισόδου, εξόδου ή παραμονής ή άδεια εργασίας, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 25, παράγραφος 2.

ι) Γιατί η αρχή της χώρας καταγωγής δεν εφαρμόζεται σε ορισμένους τομείς ή δραστηριότητες (άρθρο 17);

Οι παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής καθορίστηκαν βάσει δύο παραμέτρων:

1. Το κοινοτικό κεκτημένο. Ορισμένες παρεκκλίσεις προβλέπονται για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα υπάρχοντα κοινοτικά μέσα προβλέπουν τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο μια διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών μπορεί να υπόκειται στη νομοθεσία της χώρας προορισμού. Εάν πρόκειται για κανόνα αντίθετο με εκείνον του άρθρου 16 της οδηγίας, είναι αναγκαία η πρόβλεψη παρεκκλίσεων για να εξασφαλιστεί η συνοχή με το κεκτημένο αυτό. Τέτοιες παρεκκλίσεις περιλαμβάνονται στην οδηγία 96/71/EK (απόσπαση των εργαζομένων), στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 (κοινωνική ασφάλιση), στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 (μεταφορά αποβλήτων) και σε ορισμένα μέσα σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την αναγνώριση των τυπικών προσόντων.

Σε άλλους τομείς, η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών αποτελεί ήδη αντικείμενο ρύθμισης από κοινοτικά μέσα που ακολουθούν διαφορετικές προσεγγίσεις σε σχέση με εκείνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και οι οποίες δικαιολογούν την πρόβλεψη παρέκκλισης, ιδίως εκείνη που αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα³⁴.

2. Το επίπεδο των διαφορών των εθνικών καθεστώτων. Σε ορισμένες δραστηριότητες ή ορισμένους τομείς, η μεγάλη απόκλιση των εθνικών προσεγγίσεων ή το ανεπαρκές επίπεδο κοινοτικής ολοκλήρωσης μπορούν να εμποδίσουν την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής. Στο μέτρο του δυνατού, η οδηγία εναρμονίζει ή προβλέπει ενισχυμένη διοικητική συνεργασία προκειμένου να διαμορφώσει την απαιτούμενη αμοιβαία εμπιστοσύνη για την εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν είναι εφικτό προς το παρόν στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας να γίνει μια τέτοια εναρμόνιση ή να καθιερωθεί μια τέτοια συνεργασία και, επομένως, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν παρεκκλίσεις. Πρόκειται κυρίως για παρεκκλίσεις σχετικά με ορισμένες δραστηριότητες όπως είναι οι συμβολαιογραφικές πράξεις, οι ταχυδρομικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού, καθώς και εκείνες που αφορούν ορισμένα θέματα όπως είναι η διανοητική ιδιοκτησία, τα καθεστώτα πλήρους απαγόρευσης για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας, οι κανόνες που συνδέονται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου παροχής της υπηρεσίας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή προστασίας της δημόσιας υγείας ή του περιβάλλοντος, τα καθεστώτα έγκρισης για την επιστροφή δαπανών νοσοκομειακής περίθαλψης, η καταχώρηση αυτοκινήτων που αποκτώνται με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος μέλος ή οι παρεκκλίσεις στον τομέα των συμβάσεων ή της εξωσυμβατικής ευθύνης.

³⁴

Η οδηγία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (που επίσης καθιερώνει την αρχή της χώρας καταγωγής) δεν χρησιμοποιεί το ίδιο κριτήριο για τον καθορισμό της χώρας καταγωγής: η εν λόγω οδηγία χρησιμοποιεί το κριτήριο της εγκατάστασης του «υπεύθυνου της επεξεργασίας» ενώ στην παρούσα οδηγία κριτήριο είναι η εγκατάσταση του «παρόχου». Είναι επομένως αναγκαία μια παρέκκλιση προκειμένου να αποφευχθεί σύγκρουση των κανόνων σύνδεσης με συνέπεια να οριστούν δύο διαφορετικές χώρες καταγωγής ανάλογα με την κάθε οδηγία.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο I Γενικές διατάξεις	51
Άρθρο 1 Αντικείμενο	51
Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής	51
Άρθρο 3 Σχέση με άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου	52
Άρθρο 4 Ορισμοί.....	52
Κεφάλαιο II Ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών	54
Τμήμα 1 Διοικητική απλούστευση.....	54
Άρθρο 5 Απλούστευση των διαδικασιών.....	54
Άρθρο 6 Ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης.....	54
Άρθρο 7 Δικαίωμα ενημέρωσης.....	55
Άρθρο 8 Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών.....	56
Τμήμα 2 Άδειες	56
Άρθρο 9 Συστήματα αδειοδότησης.....	56
Άρθρο 10 Προϋποθέσεις αδειοδότησης.....	57
Άρθρο 11 Διάρκεια της άδειας.....	58
Άρθρο 12 Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων	58
Άρθρο 13 Διαδικασίες αδειοδότησης.....	58
Τμήμα 3 Απαιτήσεις που απαγορεύονται ή υπόκεινται σε αξιολόγηση	59
Άρθρο 14 Απαιτήσεις που απαγορεύονται.....	59
Άρθρο 15 Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν	60
Κεφάλαιο III Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών	62
Τμήμα 1 Αρχή της χώρας καταγωγής και παρεκκλίσεις.....	62
Άρθρο 16 Αρχή της χώρας καταγωγής	62
Άρθρο 17 Γενικές παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής.....	63
Άρθρο 18 Μεταβατικές παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής.....	65
Άρθρο 19 Παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής για μεμονωμένες περιπτώσεις.....	65
Τμήμα 2 Δικαιώματα των αποδέκτων των υπηρεσιών	66
Άρθρο 20 Περιορισμοί που απαγορεύονται.....	66
Άρθρο 21 Μη εισαγωγή διακρίσεων.....	67
Άρθρο 22 Βοήθεια προς τους αποδέκτες	67

Άρθρο 23 Κάλυψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	68
Τμήμα 3 Απόσπαση εργαζομένων	68
Άρθρο 24 Ειδικές διατάξεις σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων.....	68
Άρθρο 25 Απόσπαση υπηκόων τρίτων χωρών.....	69
Κεφάλαιο IV Ποιότητα των υπηρεσιών.....	70
Άρθρο 26 Πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους	70
Άρθρο 27 Επαγγελματικές ασφάλειες και εγγυήσεις.....	72
Άρθρο 28 Εγγυήσεις μετά την πώληση.....	72
Άρθρο 29 Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματιών.....	73
Άρθρο 30 Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων	73
Άρθρο 31 Πολιτική ποιότητας	74
Άρθρο 32 Διευθέτηση των διαφορών	74
Άρθρο 33 Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων.....	75
Κεφάλαιο V Έλεγχος.....	76
Άρθρο 34 Αποτελεσματικότητα του ελέγχου	76
Άρθρο 35 Αμοιβαία βοήθεια.....	76
Άρθρο 36 Αμοιβαία βοήθεια σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου.....	77
Άρθρο 37 Αμοιβαία βοήθεια στις περιπτώσεις παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής για μεμονωμένες περιπτώσεις	77
Άρθρο 38 Μέτρα εφαρμογής	78
Κεφάλαιο VI Πρόγραμμα σύγκλισης.....	78
Άρθρο 39 Κοινοτικοί κώδικες δεοντολογίας	78
Άρθρο 40 Συμπληρωματική εναρμόνιση	79
Άρθρο 41 Αμοιβαία αξιολόγηση.....	80
Άρθρο 42 Επιτροπή.....	80
Άρθρο 43 Έκθεση	81
Άρθρο 44 Τροποποίηση της οδηγίας 1998/27/EK.....	81
Κεφάλαιο VII Τελικές διατάξεις.....	81
Άρθρο 45	81
Άρθρο 46	81
Άρθρο 47	82

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της [...]

σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 47, παράγραφος 2, πρώτη και τρίτη φράση, τα άρθρα 55 και 71 και το άρθρο 80, παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³,

ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁴,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ως στόχο να εγκαθιδρύσει ολοένα στενότερους δεσμούς μεταξύ των χωρών και των λαών της Ευρώπης και να εξασφαλίσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2 της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, στον οποίο εξασφαλίζονται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών και η ελευθερία εγκατάστασης. Η εξάλειψη των εμποδίων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης μεταξύ των λαών της Ευρώπης και την προώθηση της ισορροπημένης και βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής προόδου.
- (2) Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την «Κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών»⁵ αναφέρει μεγάλο αριθμό εμποδίων που αποτρέπουν ή παρακωλύουν την ανάπτυξη υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, και ιδίως υπηρεσιών που παρέχονται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες υπερισχύουν στον τομέα των υπηρεσιών. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μια δεκαετία μετά την

¹ ΕΕ C

² ΕΕ C

³ ΕΕ C

⁴ ΕΕ C

⁵ COM(2002) 441 τελικό.

προβλεπόμενη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπάρχει ακόμα τεράστιο χάσμα μεταξύ του οράματος μιας ολοκληρωμένης οικονομίας της Ένωσης και της πραγματικότητας όπως τη βιώνουν οι ευρωπαίοι πολίτες και οι ευρωπαίοι πάροχοι υπηρεσιών. Τα εμπόδια που απαριθμούνται επηρεάζουν μεγάλο φάσμα υπηρεσιών και όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων των παρόχων υπηρεσιών και παρουσιάζουν κοινά σημεία, όπως κυρίως το γεγονός ότι οφείλονται συχνά στην υπερβολική γραφειοκρατία, στη νομική ασάφεια όσον αφορά τις διασυνοριακές δραστηριότητες και στην έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

- (3) Ενώ οι υπηρεσίες αποτελούν την κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και αντιστοιχούν στο 70% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και των θέσεων εργασίας στα περισσότερα κράτη μέλη, αυτός ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς επιδρά αρνητικά στην ευρωπαϊκή οικονομία στο σύνολό της και ιδίως στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και εμποδίζει τους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση σε ευρεία επιλογή υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν τονίσει ότι η εξάλειψη των νομικών εμποδίων για την καθιέρωση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη του στόχου που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στη γνώση παγκοσμίως έως το 2010. Η εξάλειψη αυτών των εμποδίων έχει ζωτική σημασία για την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης, ιδίως από την άποψη της απασχόλησης και των επενδύσεων.
- (4) Θα πρέπει λοιπόν να εξαλειφθούν τα εμπόδια στην ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και να παρασχεθεί στους παρόχους και στους αποδέκτες υπηρεσιών η ασφάλεια δικαίου την οποία χρειάζονται για να ασκήσουν στην πράξη τις δύο αυτές θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στη συνθήκη. Δεδομένου ότι τα εμπόδια στην εσωτερική αγορά των υπηρεσιών επηρεάζουν τόσο τους φορείς που επιθυμούν να εγκατασταθούν σε άλλα κράτη μέλη όσο και εκείνους που παρέχουν μια υπηρεσία σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να έχουν εγκατασταθεί στο κράτος αυτό, θα πρέπει να επιτρέπεται στον πάροχο υπηρεσιών να αναπτύσσει τις δραστηριότητές του στην εσωτερική αγορά είτε αφού εγκατασταθεί σε άλλο κράτος μέλος είτε εκμεταλλευόμενος την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Οι πάροχοι των υπηρεσιών πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν μεταξύ αυτών των δύο ελευθεριών βάσει της αναπτυξιακής τους στρατηγικής για κάθε κράτος μέλος.
- (5) Η εξάλειψη των εμποδίων αυτών δεν μπορεί να γίνει μόνο με την άμεση εφαρμογή των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης επειδή, αφενός, η αντιμετώπιση κάθε περίπτωσης με κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει κατά των εμπλεκόμενων κρατών μελών - ιδίως μετά τη διεύρυνση - θα ήταν εξαιρετικά πολύπλοκη για τα εθνικά και κοινοτικά θεσμικά όργανα και, αφετέρου, επειδή η ύπαρξη πολλών εμποδίων καθιστά αναγκαίο τον προηγούμενο συντονισμό των διάφορων εθνικών νομοθεσιών, μεταξύ άλλων, για την καθιέρωση της συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών. Όπως έχουν διαπιστώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η θέσπιση ενός κοινοτικού νομοθετικού μέσου θα επιτρέψει την καθιέρωση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.
- (6) Η παρούσα οδηγία καθιερώνει ένα γενικό νομικό πλαίσιο το οποίο θα καλύψει μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών ενώ παράλληλα θα λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε τύπου δραστηριότητας ή επαγγέλματος και το αντίστοιχο κανονιστικό σύστημα. Το εν λόγω πλαίσιο βασίζεται σε μια δυναμική και επιλεκτική προσέγγιση η οποία

συνίσταται στην κατά προτεραιότητα εξάλειψη των εμποδίων εκείνων που μπορούν εύκολα να αρθούν και, όσον αφορά τα υπόλοιπα εμπόδια, στην έναρξη μιας διαδικασίας αξιολόγησης, διαβούλευσης και εναρμόνισης για ειδικά ζητήματα, η οποία θα δώσει στα εθνικά συστήματα που διέπουν τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τη δυνατότητα να εκσυγχρονιστούν κατά τρόπο προοδευτικό και συντονισμένο, πράγμα που πρέπει να συμβεί ώστε μέχρι το 2010 να εγκαθιδρυθεί μια πραγματική εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Πρέπει να προβλεφθεί ισορροπημένος συνδυασμός μέτρων για τη στοχοθετημένη εναρμόνιση, τη διοικητική συνεργασία, την αρχή της χώρας καταγωγής και την παρότρυνση για κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας για ορισμένα θέματα. Ο εν λόγω συντονισμός των εθνικών νομοθεσιών πρέπει να εξασφαλίζει υψηλό βαθμό νομικής ολοκλήρωσης στην Κοινότητα και υψηλό επίπεδο προστασίας για θέματα γενικού ενδιαφέροντος, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, που έχει ζωτική σημασία για την εξασφάλιση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

- (7) Πρέπει να αναγνωρισθεί η σημασία του ρόλου των επαγγελματικών οργάνων και των επαγγελματικών ενώσεων για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και την κατάρτιση επαγγελματικών κανόνων.
- (8) Η παρούσα οδηγία συνάδει με τις άλλες τρέχουσες κοινοτικές πρωτοβουλίες στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως εκείνες που αφορούν την ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, την ασφάλεια των υπηρεσιών⁶, καθώς και τις εργασίες για την κινητικότητα των ασθενών και την ανάπτυξη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην Κοινότητα. Η πρόταση συνάδει επίσης με τις πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται στον τομέα της εσωτερικής αγοράς, όπως είναι η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση των πωλήσεων στην εσωτερική αγορά⁷ και τις πρωτοβουλίες για την προστασία των καταναλωτών, όπως η πρόταση οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές⁸ και η πρόταση κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών (εφεξής: "κανονισμός σχετικά με τη συνεργασία σε θέματα προστασίας καταναλωτών")⁹.
- (9) Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν αντικείμενο ειδικού σχεδίου δράσης που έχει ως στόχο, όπως και η παρούσα οδηγία, την υλοποίηση μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Η έννοια των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών καθορίζεται στην οδηγία 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και την τροποποίηση των οδηγιών 90/619/EOK, 97/7/EK και 98/27/EK¹⁰ του Συμβουλίου. Η εν λόγω οδηγία ορίζει ως χρηματοοικονομική υπηρεσία κάθε υπηρεσία τραπεζικής, πιστωτικής, ασφαλιστικής ή επενδυτικής φύσεως ή σχετική με ατομικές συντάξεις ή με πληρωμές.

⁶ COM(2003) 313 τελικό, EE C 299, 10.12.2003, σ. 1.

⁷ COM(2002) 585 τελικό.

⁸ COM(2003) 356 τελικό.

⁹ COM(2003) 443 τελικό.

¹⁰ EE L 271, 9.10.2002, σ. 16.

- (10) Λαμβανομένης υπόψη της έκδοσης, το 2002, μιας δέσμης νομοθετικών κειμένων σχετικά με τις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις συναφείς ευκολίες και υπηρεσίες, που καθιέρωσε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις δραστηριότητες αυτές εντός της εσωτερικής αγοράς, ιδίως με την κατάργηση των περισσότερων συστημάτων χωριστής αδειοδότησης, είναι αναγκαίο να αποκλειστούν τα ζητήματα που ρυθμίζουν τα μέσα αυτά από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (11) Δεδομένου ότι η συνθήκη προβλέπει συγκεκριμένες νομικές βάσεις για τη φορολογία και τα κοινοτικά μέσα που έχουν ήδη εκδοθεί στον τομέα αυτό, πρέπει να αποκλειστεί ο τομέας της φορολογίας από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εξαιρουμένων ωστόσο των διατάξεων της οδηγίας σχετικά με τις απαιτήσεις που απαγορεύονται και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Η εναρμόνιση στον τομέα της φορολογίας έχει υλοποιηθεί ιδίως από την έκτη οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977 περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση¹¹, την οδηγία 90/434/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1990 σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς για τις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών¹², την οδηγία 90/435/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1990 σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών¹³ και την οδηγία 2003/49/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 2003, για την καθιέρωση κοινού συστήματος φορολόγησης των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών¹⁴. Η παρούσα οδηγία δεν αποσκοπεί, κατά συνέπεια, στην εισαγωγή νέων κανόνων ή νέων ειδικών καθεστώτων στον τομέα της φορολογίας. Έχει αποκλειστικά ως στόχο την εξάλειψη των περιορισμών, μεταξύ των οποίων ορισμένοι έχουν φορολογικό χαρακτήρα και ιδίως εκείνων που εισάγουν διακρίσεις στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου όσον αφορά τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης. Ο τομέας του ΦΠΑ αποτελεί αντικείμενο εναρμόνισης σε κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία οι πάροχοι των υπηρεσιών που ασκούν διασυνοριακές δραστηριότητες μπορεί να υπόκεινται σε άλλες υποχρεώσεις από εκείνες της χώρας στην οποία έχουν εγκατασταθεί. Είναι, ωστόσο, ευκταία η καθιέρωση ενός συστήματος ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης για τους παρόχους αυτούς, ώστε να μπορούν να εκπληρώσουν το σύνολο των υποχρεώσεών τους μέσω μιας ενιαίας ηλεκτρονικής πύλης των φορολογικών υπηρεσιών του κράτους μέλους τους.
- (12) Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες μεταφορών έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο δέσμης συγκεκριμένων κοινοτικών μέσων στον τομέα αυτό, οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, στο βαθμό που διέπονται από άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις βάσει του άρθρου 71 ή του άρθρου 80, παράγραφος 2, της συνθήκης. Αντίθετα, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις στον τομέα

¹¹ ΕΕ L 145, 13.6.1977, σ. 1. Οδηγία που τροποποιήθηκε την τελευταία φορά από την οδηγία 2003/92/ΕΟΚ (ΕΕ L 260, 11.10.2003, σ. 8).

¹² ΕΕ L 225, 20.8.1990, σ. 1.

¹³ ΕΕ L 225, 20.8.1990 σ. 6.

¹⁴ ΕΕ L 157, 26.6.2003, σ. 49.

των μεταφορών, όπως στις υπηρεσίες μεταφοράς χρημάτων ή μεταφοράς αποθανόντων.

- (13) Οι δραστηριότητες του τομέα των υπηρεσιών έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο σημαντικού μέρους του κοινοτικού κεκτημένου, ιδίως όσον αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και τις υπηρεσίες όσον αφορά τα ταξίδια και τις οργανωμένες εκδρομές. Εξάλλου, οι δραστηριότητες του τομέα των υπηρεσιών καλύπτονται επίσης από άλλες ρυθμίσεις που δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες, όπως στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών. Η παρούσα οδηγία συμπληρώνει το κοινοτικό κεκτημένο. Εάν μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών καλύπτεται ήδη από ένα ή περισσότερα κοινοτικά νομοθετικά κείμενα, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται από κοινού με αυτά και οι απαιτήσεις της οδηγίας ισχύουν εκ παραλλήλου με τις απαιτήσεις τους. Πρέπει να προβλεφθούν παρεκκλίσεις και άλλες διατάξεις που είναι απαραίτητες προκειμένου να αποφεύγονται ασυμβίβαστες καταστάσεις και να εξασφαλίζεται η συνέπεια με αυτά τα κοινοτικά νομοθετικά κείμενα.
- (14) Η έννοια της «υπηρεσίας» καλύπτει ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που εξελίσσεται διαρκώς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται: υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, όπως είναι οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης, οι υπηρεσίες πιστοποίησης και δοκιμής, συντήρησης και ασφάλειας των γραφείων, οι υπηρεσίες διαφήμισης και προσλήψεων, περιλαμβανομένων των γραφείων προσωρινής απασχόλησης, καθώς επίσης και οι υπηρεσίες εμπορικών πρακτόρων. Η έννοια της «υπηρεσίας» καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες που παρέχονται συγχρόνως σε επιχειρήσεις και σε καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες νομικών ή φορολογικών συμβούλων, οι υπηρεσίες που συνδέονται με ακίνητα, όπως υπηρεσίες μεσιτικών γραφείων ή κατασκευαστικών εταιρειών, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών αρχιτεκτόνων, ή ακόμα οι μεταφορές, οι διανομές, η οργάνωση εκδηλώσεων ή η ενοικίαση αυτοκινήτων, τα ταξιδιωτικά γραφεία και οι υπηρεσίες ασφάλειας. Η έννοια της υπηρεσίας καλύπτει ακόμη τις υπηρεσίες προς τους καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού, περιλαμβανομένων των ξεναγών, οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες αναψυχής, τα αθλητικά κέντρα και τα πάρκα αναψυχής, οι υπηρεσίες που συνδέονται με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή οι υπηρεσίες στο σπίτι, π.χ. παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένα άτομα. Αυτές οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν υπηρεσίες για τις οποίες ο πάροχος χρειάζεται να είναι κοντά στον αποδέκτη, υπηρεσίες που συνεπάγονται τη μετακίνηση του παρόχου ή του αποδέκτη, καθώς και υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από απόσταση ή μέσω του Διαδικτύου.
- (15) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου επί των άρθρων 49 και επόμενα της συνθήκης, η έννοια της «υπηρεσίας» περιλαμβάνει κάθε οικονομική δραστηριότητα που κανονικά ασκείται έναντι αμοιβής, η οποία δεν χρειάζεται να καταβληθεί από εκείνους στους οποίους παρέχεται η υπηρεσία και ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης του οικονομικού ανταλλάγματος που συνιστά την αμοιβή. Κατά συνέπεια, ως υπηρεσία χαρακτηρίζεται κάθε δραστηριότητα με την οποία ο πάροχος της υπηρεσίας συμμετέχει στην οικονομική ζωή, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος του, των στόχων του και του τομέα της οικείας δραστηριότητας.
- (16) Το κριτήριο της αμοιβής δεν ισχύει στην περίπτωση δραστηριοτήτων που παρέχονται από το κράτος χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα στο πλαίσιο της αποστολής του στον κοινωνικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και δικαστικό τομέα. Αυτές οι δραστηριότητες

δεν καλύπτονται από τον ορισμό του άρθρου 50 της συνθήκης και κατά συνέπεια δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

- (17) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την εφαρμογή των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Οι περιορισμοί που απαγορεύονται βάσει της αρχής της χώρας καταγωγής που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία αφορούν απαιτήσεις για την πρόσβαση ή την άσκηση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και όχι απαιτήσεις σχετικά με τα αγαθά.
- (18) Η έννοια του «παρόχου υπηρεσιών» καλύπτει κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την εθνικότητα κράτους μέλους ή νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο είτε της ελευθερίας εγκατάστασης είτε της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών. Επομένως, η έννοια του παρόχου υπηρεσιών δεν περιορίζεται σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής των υπηρεσιών στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, αλλά καλύπτει επίσης περιπτώσεις όπου οι φορείς εγκαθίστανται σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στο κράτος αυτό. Επίσης, η έννοια του παρόχου δεν καλύπτει τα υποκαταστήματα εταιρειών τρίτων χωρών σε κράτος μέλος, καθόσον, σύμφωνα με το άρθρο 48 της συνθήκης, οι ελευθερίες εγκατάστασης και κυκλοφορίας των υπηρεσιών ισχύουν μόνο για τις εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας.
- (19) Όταν οι πάροχοι υπηρεσιών μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να παράσχουν υπηρεσίες, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ καταστάσεων όπου ισχύει η ελευθερία εγκατάστασης και εκείνων που καλύπτονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών λόγω του προσωρινού χαρακτήρα των εν λόγω δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η προσωρινή φύση των δραστηριοτήτων αυτών πρέπει να αξιολογείται όχι μόνο βάσει της διάρκειας των υπηρεσιών, αλλά επίσης βάσει της συχνότητας, της περιοδικότητας ή της συνέχειάς τους. Σε κάθε περίπτωση, ο προσωρινός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων δεν σημαίνει ότι οι πάροχοι δεν μπορούν να αποκτήσουν κάποιο είδος υποδομής στη χώρα μέλος υποδοχής (γραφεία, ιατρεία ή αίθουσες), στο βαθμό που η υποδομή αυτή είναι αναγκαία για την παροχή των υπηρεσιών τους.
- (20) Η έννοια του «συστήματος αδειοδότησης» καλύπτει ιδίως διοικητικές διαδικασίες βάσει των οποίων χορηγούνται άδειες, εγκρίσεις, ή παραχωρήσεις καθώς επίσης και την υποχρέωση του προσώπου που επιθυμεί να ασκήσει τη δραστηριότητα να γίνει μέλος επαγγελματικού οργάνου, με εγγραφή σε μητρώο ή βάση δεδομένων κτλ., να λάβει την έγκριση επίσημου οργάνου ή να αποκτήσει επαγγελματική κάρτα. Η χορήγηση μιας άδειας μπορεί να προκύπτει όχι μόνο από επίσημη αλλά και από σιωπηρή απόφαση, για παράδειγμα σε περίπτωση μη απάντησης της αρμόδιας αρχής ή όταν ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αναμένει ειδοποίηση παραλαβής της δήλωσής του για να αρχίσει τη δραστηριότητά του ή για να την ασκεί νομίμως.
- (21) Η έννοια του «συντονισμένου τομέα» καλύπτει όλες τις απαιτήσεις οι οποίες εφαρμόζονται για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους, ιδίως εκείνες που προβλέπονται από τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις κάθε κράτους μέλους, ανεξάρτητα από το εάν αφορούν τομέα που έχει εναρμονιστεί σε κοινοτικό επίπεδο ή έχουν γενικό ή ειδικό χαρακτήρα και ανεξάρτητα από το νομικό τομέα στον οποίο εμπίπτουν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

- (22) Όπως διαπιστώνεται από σημαντικό αριθμό καταγγελιών και μαρτυριών εκ μέρους παρόχων υπηρεσιών, μια από τις σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, ιδίως οι ΜΜΕ, για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους συνίσταται στην πολυπλοκότητα, τη διάρκεια και τη νομική ασάφεια των διοικητικών διαδικασιών. Για το λόγο αυτό, εκ παραλλήλου με ορισμένες πρωτοβουλίες που έχουν στόχο τον εκσυγχρονισμό και την υιοθέτηση ορθών διοικητικών πρακτικών σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, πρέπει να καθιερωθούν οι αρχές διοικητικής απλούστευσης, ιδίως με τη συντονισμένη εισαγωγή σε κοινοτικό επίπεδο του συστήματος των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης, με τον περιορισμό της υποχρέωσης για απόκτηση προηγούμενης άδειας σε περιπτώσεις όπου είναι απολύτως αναγκαία, καθώς και με την εισαγωγή της αρχής της σιωπηρής έγκρισης εκ μέρους των αρμόδιων αρχών μετά την πάροδο ορισμένης προθεσμίας. Εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την τήρηση των απαιτήσεων περί διαφάνειας και ενημέρωσης των πληροφοριών όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, ο εν λόγω εκσυγχρονισμός αποσκοπεί στην εξάλειψη των καθυστερήσεων, των δαπανών και των αντικινήτρων που προκύπτουν, για παράδειγμα, από μη αναγκαίες ή υπερβολικά περίπλοκες και δαπανηρές διαδικασίες, επικάλυψη των ενεργειών, υπερβολική τυπικότητα στη μορφή των εγγράφων, από τη διακριτική ευχέρεια των αρμόδιων φορέων, από τις αορίστου χρόνου ή υπερβολικά μακρές προθεσμίες, τις περιορισμένες περιόδους ισχύος των αδειών που χορηγούνται, ή τις δυσανάλογες δαπάνες και ποινές. Οι πρακτικές αυτές συνεπάγονται ιδιαίτερα σοβαρά αντικίνητρα για τους παρόχους υπηρεσιών που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη μέλη και καθιστούν αναγκαίο το συντονισμένο εκσυγχρονισμό στο πλαίσιο της διευρυμένης εσωτερικής αγοράς των είκοσι πέντε κρατών μελών.
- (23) Προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους στην εσωτερική αγορά, πρέπει σε όλα τα κράτη μέλη να τεθεί ο κοινός στόχος της διοικητικής απλούστευσης και να προβλεφθούν διατάξεις ιδίως όσον αφορά τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, το δικαίωμα πληροφόρησης, τις διαδικασίες ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης και τις κατευθυντήριες γραμμές για τα συστήματα αδειοδότησης. Άλλα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου αυτού μπορούν να συνίστανται στη μείωση του αριθμού των διαδικασιών και των διατυπώσεων που εφαρμόζονται στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, αφού εξασφαλισθεί ότι είναι απαραίτητες για την επίτευξη στόχου δημοσίου συμφέροντος και ότι δεν συντρέχει επικάλυψη του περιεχομένου ή των σκοπών τους.
- (24) Στο πλαίσιο της διοικητικής απλούστευσης, πρέπει να μην επιβάλλονται απαιτήσεις όσον αφορά τη μορφή, όπως είναι η απαίτηση για προσκόμιση επικυρωμένης μετάφρασης, εκτός εάν τούτο δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, π.χ. για την προστασία των εργαζομένων. Πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί ότι μια άδεια παρέχει κανονικά πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή στην άσκησή της σε όλη την εθνική επικράτεια, εκτός από την περίπτωση που απαιτείται χωριστή άδεια για κάθε εγκατάσταση, για παράδειγμα για κάθε εγκατάσταση μεγάλου εμπορικού κέντρου, εφόσον αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία του αστικού περιβάλλοντος.
- (25) Πρέπει να προβλεφθεί ένα ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης που θα έχει ως προορισμό να εξασφαλίζει ότι κάθε πάροχος υπηρεσιών θα μπορεί να απευθύνεται σε ενιαίο φορέα για όλες τις διαδικασίες και διατυπώσεις. Ο αριθμός των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης ανά κράτος μέλος μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες ή ανάλογα με τις δραστηριότητες. Η δημιουργία των εν λόγω

ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης δεν επηρεάζει την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο των διαφόρων εθνικών συστημάτων. Εάν είναι αρμόδιες περισσότερες της μιας εθνικές ή τοπικές αρχές, μια εξ αυτών μπορεί να ενεργεί έναντι των άλλων αρχών ως ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης και συντονισμού. Τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης δεν απαιτείται να είναι αποκλειστικά διοικητικές αρχές, αλλά μπορούν να είναι εμπορικά ή επαγγελματικά επιμελητήρια ή επαγγελματικοί σύλλογοι ή ιδιωτικοί φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος αποφασίζει να αναθέσει το καθήκον αυτό. Τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο και να βοηθήσουν τους παρόχους υπηρεσιών είτε ως αρχές που είναι άμεσα υπεύθυνες για την έκδοση των απαιτούμενων εγγράφων για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών είτε ως ενδιάμεσοι φορείς μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και των αμέσως αρμόδιων αρχών. Στη σύστασή της 22ας Απριλίου 1997 σχετικά με τη βελτίωση και την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την εκκίνηση των επιχειρήσεων¹⁵, η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν σημεία επαφής για την απλούστευση των διατυπώσεων.

- (26) Η εγκαθίδρυση, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ηλεκτρονικού συστήματος διεκπεραίωσης των διαδικασιών και διατυπώσεων συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για τη διοικητική απλούστευση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών προς όφελος των παρόχων, των αποδεκτών και των αρμόδιων αρχών. Για την υλοποίηση της υποχρέωσης αυτής, μπορεί να είναι αναγκαία η προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών και άλλων κανόνων που εφαρμόζονται στον τομέα των υπηρεσιών. Το γεγονός ότι αυτές οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις πρέπει να μπορούν να διεκπεραιώνονται από απόσταση συνεπάγεται ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μπορούν να πραγματοποιηθούν σε διασυνοριακό επίπεδο. Αυτή η υποχρέωση για συγκεκριμένο αποτέλεσμα δεν αφορά τις διαδικασίες ή διατυπώσεις που είναι από τη φύση τους αδύνατον να πραγματοποιηθούν από απόσταση.
- (27) Η δυνατότητα πρόσβασης σε μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών δεν μπορεί να εξαρτάται από την απόκτηση άδειας που χορηγούν οι αρμόδιες αρχές, εκτός εάν η ενέργεια αυτή πληροί τα κριτήρια της μη εισαγωγής διακρίσεων, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Αυτό σημαίνει, κυρίως, ότι η αδειοδότηση επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις όπου ο εκ των υστέρων έλεγχος δεν θα είναι αποτελεσματικός επειδή δεν είναι δυνατό να διαπιστωθούν εκ των υστέρων οι ελλείψεις των συγκεκριμένων υπηρεσιών, καθώς και εξαιτίας των κινδύνων που μπορούν να προκύψουν λόγω της απουσίας προηγούμενου ελέγχου. Οι διατάξεις αυτές της οδηγίας δεν μπορούν να δικαιολογήσουν συστήματα αδειοδότησης που απαγορεύονται από άλλα κοινοτικά μέσα, όπως από την οδηγία 1999/93/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1999 σχετικά με ένα κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές¹⁶ ή την οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»)¹⁷. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης θα επιτρέψουν τον καθορισμό σε κοινοτικό επίπεδο των ειδών δραστηριοτήτων για τις οποίες πρέπει να καταργηθούν τα συστήματα αδειοδότησης.

¹⁵ EE L 145, 5.6.1997, σ. 29.

¹⁶ EE L 13, 19.1.2000, σ. 12.

¹⁷ EE L 178, 17.7.2000, σ. 1.

- (28) Σε περίπτωση που για συγκεκριμένη δραστηριότητα διατίθεται περιορισμένος αριθμός αδειών, π.χ. για τη χορήγηση αναλογικών ραδιοσυχνοτήτων ή για την εκμετάλλευση υδροηλεκτρικής υποδομής, πρέπει να προβλέπεται μια διαδικασία επιλογής μεταξύ περισσότερων υποψηφίων, με γνώμονα τη βελτίωση, μέσω του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους χρήστες και των όρων βάσει των οποίων προσφέρονται. Η διαδικασία αυτή πρέπει να παρέχει εγγύεια διαφάνειας και ουδετερότητας και η άδεια δεν πρέπει να χορηγείται για πολύ μεγάλη διάρκεια ούτε να ανανεώνεται αυτόματα ούτε να παρέχει πλεονεκτήματα στον πάροχο των υπηρεσιών μετά τη λήξη ισχύος της. Συγκεκριμένα, η διάρκεια της άδειας πρέπει να οριστεί κατά τρόπον ώστε να μην περιορίζει και να μην εμποδίζει τον ελεύθερο ανταγωνισμό πέραν του σημείου που είναι αναγκαίο για να εξασφαλισθεί η απόσβεση των επενδύσεων και η εύλογη απόδοση επί του επενδυμένου κεφαλαίου. Οι περιπτώσεις όπου ο αριθμός των αδειών είναι περιορισμένος για λόγους άλλους που δεν έχουν σχέση με τη σπανιότητα των φυσικών πόρων ή τις τεχνικές δυνατότητες υπόκεινται σε κάθε περίπτωση στις άλλες διατάξεις για το καθεστώς αδειοδότησης που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
- (29) Οι επιτακτικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος στους οποίους αναφέρονται ορισμένες διατάξεις εναρμόνισης της παρούσας οδηγίας είναι εκείνοι που αναγνωρίζονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου επί των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης, ιδίως η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών, των εργαζομένων ή του αστικού περιβάλλοντος.
- (30) Ο στόχος της δημιουργίας μιας γνήσιας εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών καθιστά αναγκαία την κατάργηση των περιορισμών στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι οποίοι απαντώνται ακόμα στις νομοθεσίες ορισμένων κρατών μελών και οι οποίοι είναι ασυμβίβαστοι με τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης αντιστοίχως. Οι απαγορευμένοι περιορισμοί που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία επηρεάζουν ιδιαίτερα την εσωτερική αγορά υπηρεσιών και πρέπει να καταργηθούν συστηματικά το ταχύτερο δυνατόν.
- (31) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ελευθερία εγκατάστασης συνεπάγεται ιδίως την αρχή της ίσης μεταχείρισης που απαγορεύει όχι μόνο κάθε διάκριση λόγω εθνικότητας κράτους μέλους, αλλά και κάθε έμμεση διάκριση βάσει άλλων κριτηρίων τα οποία στην πράξη παράγουν τα ίδια αποτελέσματα. Έτσι, για παράδειγμα, η πρόσβαση σε μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή η άσκηση της δραστηριότητας αυτής σε κράτος μέλος, είτε ως κύρια είτε ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, δεν μπορεί να υπόκειται σε κριτήρια όπως του τόπου εγκατάστασης, κατοικίας, διαμονής ή της κύριας παροχής μιας δραστηριότητας. Ομοίως, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν τη δικαιοπρακτική ικανότητα και την ικανότητα να είναι διάδικοι των εταιρειών που ιδρύονται σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου η εταιρεία έχει την κύρια εγκατάσταση της. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να παρέχουν πλεονεκτήματα στους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι έχουν έναν ιδιαίτερο δεσμό με τους κοινωνικοοικονομικούς κύκλους σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, ούτε μπορούν να περιορίζουν - εξ αιτίας του τόπου εγκατάστασης του παρόχου των υπηρεσιών - τη δυνατότητα του εν λόγω παρόχου να αποκτά ή να διαθέτει δικαιώματα και προϊόντα και να έχει πρόσβαση σε διάφορες μορφές πίστωσης και στέγασης στο βαθμό που οι δυνατότητες αυτές είναι χρήσιμες για την πρόσβαση στη δραστηριότητα ή την αποτελεσματική άσκησή της.
- (32) Η απαγόρευση των οικονομικών δοκιμών ως προηγούμενης προϋπόθεσης για τη χορήγηση άδειας αφορά τις ίδιες τις οικονομικές δοκιμές και όχι τις άλλες απαιτήσεις

που δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία του αστικού περιβάλλοντος. Η απαγόρευση αυτή δεν αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού.

- (33) Με στόχο το συντονισμό του εκσυγχρονισμού των εθνικών νομοθεσιών σε σχέση με τις απαιτήσεις της εσωτερικής αγοράς, πρέπει να αξιολογηθούν ορισμένες εθνικές απαιτήσεις που δεν συνεπάγονται διακρίσεις οι οποίες, λόγω των χαρακτηριστικών τους, ενδέχεται να περιορίζουν ουσιαστικά ή ακόμα και να εμποδίζουν την πρόσβαση σε μια δραστηριότητα ή την άσκησή της στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης. Τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς της οδηγίας, να εξασφαλίσουν ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι αναγκαίες και αναλογικές και, ανάλογα με την περίπτωση, να τις καταργήσουν ή να τις τροποποιήσουν. Εξάλλου, οι απαιτήσεις πρέπει σε κάθε περίπτωση να συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο στον τομέα του ανταγωνισμού.
- (34) Μεταξύ των περιορισμών που πρέπει να εξεταστούν συγκαταλέγονται, για παράδειγμα, τα εθνικά καθεστώτα τα οποία, για λόγους που δεν έχουν σχέση με τα επαγγελματικά προσόντα, περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες, π.χ. τυχερά παιχνίδια, σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών. Ομοίως, πρέπει να εξεταστούν απαιτήσεις όπως τα συστήματα που προβλέπουν υποχρέωση διανομής («must carry») που εφαρμόζονται για τους παρόχους υπηρεσιών καλωδιακής τηλεόρασης, βάσει των οποίων ένας ενδιάμεσος πάροχος υπηρεσιών υποχρεώνεται να παρέχει πρόσβαση σε ορισμένες υπηρεσίες συγκεκριμένων παρόχων και οι οποίες περιορίζουν την ελευθερία επιλογής τους, τις δυνατότητες πρόσβασης σε προγράμματα και την επιλογή των τελικών αποδεκτών.
- (35) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στο βαθμό που οι σχετικές δραστηριότητες είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό και επομένως δεν υφίσταται υποχρέωση των κρατών μελών να καταργήσουν υφιστάμενα μονοπώλια, ιδίως όσον αφορά τις λαχειοφόρους αγορές, ή να ιδιωτικοποιήσουν ορισμένους τομείς.
- (36) Το γεγονός ότι η παρούσα οδηγία ορίζει ορισμένες απαιτήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να καταργήσουν ή να αξιολογήσουν κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο δεν επηρεάζει τυχόν προσφυγές παραλείψεως κατά κράτους μέλους για παράβαση των άρθρων 43 ή 49 της συνθήκης.
- (37) Για την αποτελεσματική εφαρμογή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και για να εξασφαλίζεται η δυνατότητα για τους αποδέκτες και τους παρόχους υπηρεσιών να αποδέχονται και να παρέχουν υπηρεσίες στο σύνολο της Κοινότητας, ανεξαρτήτως συνόρων, πρέπει να θεσπιστεί η αρχή σύμφωνα με την οποία ο πάροχος υπηρεσιών υπόκειται, κατ' αρχήν, αποκλειστικά στη νομοθεσία της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος. Η αρχή αυτή είναι απαραίτητη για να μπορούν οι πάροχοι υπηρεσιών, ιδίως οι ΜΜΕ, να αξιοποιούν σε συνθήκες ασφάλειας δικαίου τις ευκαιρίες που τους προσφέρει η εσωτερική αγορά. Διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών, η αρχή αυτή, σε συνδυασμό με τα μέτρα εναρμόνισης και αμοιβαίας βοήθειας, δίνει επίσης τη δυνατότητα στους αποδέκτες υπηρεσιών να έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερη επιλογή υπηρεσιών ποιότητας που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη. Η εν λόγω αρχή συνοδεύεται από ένα μηχανισμό αρωγής προς τον αποδέκτη υπηρεσιών, που του επιτρέπει, κυρίως, να ενημερώνεται σχετικά με τη νομοθεσία των άλλων κρατών

μελών και από μια εναρμόνιση των κανόνων διαφάνειας για τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

- (38) Είναι επίσης απαραίτητο να εξασφαλίζεται ότι ο έλεγχος των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών θα γίνεται στην πηγή, δηλαδή από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο πάροχος των υπηρεσιών. Οι αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής μπορούν αποτελεσματικότερα να εξασφαλίζουν τον ουσιαστικό και διαρκή έλεγχο του παρόχου υπηρεσιών και να φροντίζουν για την προστασία όχι μόνο των αποδεκτών των υπηρεσιών στη χώρα τους αλλά επίσης στις άλλες χώρες. Η κοινοτική αυτή υποχρέωση του κράτους μέλους καταγωγής όσον αφορά την εποπτεία των δραστηριοτήτων του παρόχου υπηρεσιών ανεξαρτήτως του τόπου προορισμού των υπηρεσιών, πρέπει να θεσπίζεται με σαφήνεια ώστε να δημιουργηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών κατά τη νομοθετική ρύθμιση των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Ο καθορισμός της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων δεν ρυθμίζεται από την παρούσα οδηγία αλλά από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις¹⁸ ή από άλλα κοινοτικά νομοθετικά κείμενα όπως είναι η οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών¹⁹.
- (39) Συμπληρωματικά προς την αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας και του ελέγχου της χώρας καταγωγής, πρέπει να θεσπιστεί η αρχή σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θέτουν περιορισμούς στην παροχή υπηρεσιών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη.
- (40) Πρέπει να προβλεφθεί ότι η εφαρμογή του νόμου της χώρας καταγωγής δεν μπορεί να αποκλεισθεί παρά μόνο στους τομείς που καλύπτονται από γενικές ή μεταβατικές παρεκκλίσεις, οι οποίες προβλέπονται από την παρούσα οδηγία. Οι παρεκκλίσεις αυτές είναι απαραίτητες για να ληφθεί υπόψη ο βαθμός ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ή ορισμένα κοινοτικά νομοθετικά κείμενα σχετικά με τις υπηρεσίες που προβλέπουν ότι ένας πάροχος υπηρεσιών υπόκειται στην εφαρμογή άλλης νομοθεσίας από εκείνη του κράτους μέλους καταγωγής του. Εξάλλου, κατ' εξαίρεση, μπορούν να ληφθούν μέτρα κατά συγκεκριμένου παρόχου σε μεμονωμένες περιπτώσεις και με βάση ορισμένες ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις. Για να υπάρχει η απαραίτητη ασφάλεια δικαίου ώστε να ενθαρρύνονται οι ΜΜΕ να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άλλα κράτη μέλη, οι παρεκκλίσεις αυτές πρέπει να είναι περιορισμένες στις απολύτως απαραίτητες. Συγκεκριμένα, οι παρεκκλίσεις αυτές δεν μπορούν να εφαρμόζονται παρά μόνο αν συντρέχουν λόγοι που συνδέονται με την ασφάλεια των υπηρεσιών, την άσκηση ενός επαγγέλματος του τομέα της υγείας ή την προστασία της δημόσιας τάξης, ιδίως των πτυχών που συνδέονται με την προστασία των ανηλίκων και στο βαθμό που οι εθνικές διατάξεις στους τομείς αυτούς δεν έχουν εναρμονιστεί. Επιπλέον, κάθε περιορισμός στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών θα μπορεί να συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών δικαίου που διέπουν την κοινοτική έννομη τάξη.

¹⁸ ΕΕ L 12, 16.1.2001, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

¹⁹ ΕΕ L 18, 21.1.97, σ. 1.

- (41) Σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος καταγωγής, πρέπει να προβλέπεται αμοιβαία βοήθεια μεταξύ των δύο αυτών κρατών, βάσει της οποίας το πρώτο κράτος θα έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες μετά από αίτηση του κράτους μέλους καταγωγής ή να προβαίνει, με δική του πρωτοβουλία, σε τέτοιους ελέγχους, εάν πρόκειται αποκλειστικά για εκτιμήσεις πραγματικών περιστατικών. Επίσης, σε περίπτωση απόσπασης εργαζομένων, το κράτος μέλος της απόσπασης μπορεί να λάβει μέτρα κατά ενός παρόχου που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος για να εξασφαλίσει την τήρηση των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας που εφαρμόζονται δυνάμει της οδηγίας 96/71/EΚ.
- (42) Πρέπει να προβλεφθεί παρέκκλιση από την αρχή της χώρας καταγωγής για τις υπηρεσίες που τελούν υπό καθεστώς πλήρους απαγόρευσης στο κράτος μέλος στο οποίο μετακινείται ο πάροχος, εφόσον το εν λόγω καθεστώς δικαιολογείται αντικειμενικά από λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Η παρέκκλιση αυτή περιορίζεται στις πλήρεις απαγορεύσεις και δεν καλύπτει τα εθνικά καθεστώτα τα οποία, χωρίς να απαγορεύουν πλήρως μια δραστηριότητα, αναθέτουν την άσκησή της σε έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους φορείς ή τα οποία απαγορεύουν την άσκηση μιας δραστηριότητας χωρίς προηγούμενη άδεια. Στην πραγματικότητα, όταν ένα κράτος μέλος επιτρέπει μια δραστηριότητα μόνο σε ορισμένους φορείς, η δραστηριότητα αυτή δεν υπόκειται σε πλήρη απαγόρευση και επομένως δεν θεωρείται ότι είναι αντίθετη με τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία. Επομένως, δεν δικαιολογείται η εξαίρεση μιας τέτοιας δραστηριότητας από το γενικό καθεστώς της οδηγίας.
- (43) Η αρχή της χώρας καταγωγής δεν πρέπει να εφαρμόζεται στις ειδικές απαιτήσεις του κράτους μέλους στο οποίο μετακινείται ο πάροχος που άπτονται των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τόπου στον οποίο παρέχεται η υπηρεσία και οι οποίες είναι απαραίτητο να τηρούνται για τη διατήρηση της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας υγείας ή της προστασίας του περιβάλλοντος. Μια τέτοια παρέκκλιση αφορά, για παράδειγμα, τις άδειες κατάληψης ή χρήσης της δημόσιας οδού, τις απαιτήσεις σχετικά με την οργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων ή τις απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια των εργοταξίων.
- (44) Η εξαίρεση από την αρχή της χώρας καταγωγής της ταξινόμησης οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο χρησιμοποιούνται απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έχει δεχθεί ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να υπαγάγει σε τέτοια υποχρέωση οχήματα που χρησιμοποιούνται στο έδαφός του, με αναλογικούς όρους. Η εξαίρεση αυτή δεν καλύπτει την ευκαιριακή ή προσωρινή μίσθωση.
- (45) Σε κοινοτικό επίπεδο έχουν ήδη εκδοθεί ορισμένες οδηγίες σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτουν οι καταναλωτές. Οι οδηγίες όμως αυτές ακολουθούν την προσέγγιση της ελάχιστης εναρμόνισης. Με στόχο να μειωθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι διαφορές των κανόνων προστασίας των καταναλωτών σε όλη την Ένωση, οι οποίες προκαλούν τον κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς εις βάρος των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, η Επιτροπή δήλωσε στην ανακοίνωσή της σχετικά με τη στρατηγική για την πολιτική υπέρ των καταναλωτών 2002-2006²⁰ ότι μια από τις βασικές προτεραιότητές της θα είναι να προτείνει την πλήρη εναρμόνιση. Επιπλέον,

²⁰ ΕΕ L 137, 8.6.2002, σ. 2.

στο σχέδιο δράσης με τίτλο «Ένα συνεκτικότερο ευρωπαϊκό δίκαιο των συμβάσεων»²¹ η Επιτροπή τόνισε την αναγκαιότητα μεγαλύτερης σύγκλισης του ευρωπαϊκού καταναλωτικού δικαίου, γεγονός που συνεπάγεται ειδικότερα την αναθεώρηση του ισχύοντος δικαίου περί συμβάσεων που αφορά τους καταναλωτές, ώστε να αρθούν οι υπάρχουσες αντιφάσεις, να καλυφθούν τα κενά και να απλουστευθεί η νομοθεσία.

- (46) Η αρχή της χώρας καταγωγής ενδείκνυται να εφαρμοστεί στους τομείς των συμβάσεων που συνάπτουν οι καταναλωτές και έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών μόνο στο βαθμό που οι κοινοτικές οδηγίες προβλέπουν πλήρη εναρμόνιση, επειδή στις περιπτώσεις αυτές τα επίπεδα προστασίας των καταναλωτών είναι αντίστοιχα. Η παρέκκλιση από την αρχή της χώρας καταγωγής σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη του παρόχου σε περίπτωση ατυχήματος που συμβαίνει στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του σε άτομο στο κράτος μέλος στο οποίο μετακινείται ο πάροχος καλύπτει τις σωματικές βλάβες ή τις περιουσιακές ζημιές που υφίσταται ένα άτομο σε περίπτωση ατυχήματος.
- (47) Θα πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να λαμβάνουν κατ' εξαίρεση μέτρα που αποκλίνουν από την αρχή της χώρας καταγωγής σε σχέση με πάροχο που είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος μέλος σε μεμονωμένες περιπτώσεις και για ορισμένους λόγους, όπως είναι η ασφάλεια των υπηρεσιών. Η δυνατότητα αυτή δεν πρέπει να χρησιμοποιείται όπου υφίσταται κοινοτική εναρμόνιση. Εξάλλου, η δυνατότητα αυτή δεν επιτρέπει τη λήψη περιοριστικών μέτρων στους τομείς όπου άλλες οδηγίες απαγορεύουν κάθε παρέκκλιση από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, όπως η οδηγία 1999/93/EK ή η οδηγία 98/84/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 1998 για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους²², ούτε επιτρέπει την επέκταση ή τον περιορισμό των δυνατοτήτων παρέκκλισης που προβλέπονται σε άλλες οδηγίες, όπως στην οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 1989 για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων²³ ή στην οδηγία 2000/31/EK.
- (48) Οι περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών που αντίκεινται στην παρούσα οδηγία μπορούν να προκύπτουν όχι μόνο από μέτρα που λαμβάνονται κατά παρόχων υπηρεσιών αλλά επίσης από πολυάριθμα εμπόδια στη χρήση υπηρεσιών από τους αποδέκτες τους και ιδίως από τους καταναλωτές. Η παρούσα οδηγία αναφέρει, ενδεικτικά, ορισμένα είδη περιορισμών κατά ενός αποδέκτη ο οποίος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει υπηρεσία που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος.
- (49) Σύμφωνα με τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, έτσι όπως ερμηνεύονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή κατοικίας του αποδέκτη σε συγκεκριμένη χώρα ή τόπο απαγορεύονται. Μπορεί να πρόκειται ιδίως για υποχρέωση, η οποία επιβάλλεται μόνο στους υπηκόους άλλου κράτους μέλους, να προσκομίζουν πρωτότυπα έγγραφα,

²¹ EE L 63, 15.3.2003, σ. 1.

²² EE L 320, 28.11.1998, σ. 54.

²³ EE L 298, 17.10.1989, σ. 23. Οδηγία που τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (EE L 202, 30.7.1997, σ. 60).

επικυρωμένα αντίγραφα, πιστοποιητικό ιθαγένειας ή επίσημες μεταφράσεις εγγράφων για να μπορούν να επωφεληθούν από μια υπηρεσία ή από ορισμένες ευνοϊκές δασμολογικές ρυθμίσεις. Ωστόσο, η απαγόρευση απαιτήσεων που εισάγουν διακρίσεις δεν εμποδίζει την παραχώρηση σε ορισμένους αποδέκτες ευνοϊκών ρυθμίσεων, κυρίως δασμολογικών, εφόσον στηρίζονται σε νόμιμα αντικειμενικά κριτήρια, π.χ. αν σχετίζονται άμεσα με τις εισφορές που καταβάλλουν οι εν λόγω αποδέκτες υπηρεσιών.

- (50) Η ουσιαστική πραγμάτωση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα απαιτεί να μην εμποδίζονται οι κοινοτικοί πολίτες να επωφεληθούν από μια υπηρεσία, η οποία ωστόσο είναι τεχνικά προσβάσιμη στην αγορά, ούτε να υπόκεινται σε διαφορετικούς όρους και διαφορετικές τιμές, λόγω της ιθαγένειάς τους ή του τόπου κατοικίας τους. Η διατήρηση τέτοιων διακρίσεων για τους αποδέκτες υπηρεσιών τονίζει την απουσία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών για τους κοινοτικούς πολίτες και θίγει, γενικότερα, την ενσωμάτωση των λαών της Ευρώπης. Η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς συνεπάγεται ότι η πρόσβαση ενός αποδέκτη υπηρεσιών, κυρίως ενός καταναλωτή, σε υπηρεσία που προσφέρεται στο κοινό δεν μπορεί να αποκλεισθεί ούτε να καταστεί δυσκολότερη με κριτήριο την ιθαγένεια ή τον τόπο κατοικίας του αποδέκτη, το οποίο περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους που τίθενται στη διάθεση του κοινού. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται στους γενικούς όρους διαφορετικές τιμές και όροι για την παροχή μιας υπηρεσίας που αιτιολογούνται άμεσα από αντικειμενικούς παράγοντες, όπως το πραγματικό πρόσθετο κόστος λόγω απόστασης, τα τεχνικά χαρακτηριστικά της παρεχόμενης υπηρεσίας, τις διαφορετικές συνθήκες της αγοράς ή τους συμπληρωματικούς κινδύνους λόγω διαφορετικών κανονιστικών ρυθμίσεων από εκείνες του κράτους μέλους καταγωγής.
- (51) Σύμφωνα με τις αρχές που καθιέρωσε η νομολογία του Δικαστηρίου στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών και χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την οικονομική ισορροπία των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών, πρέπει να παρασχεθεί μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου όσον αφορά την επιστροφή των εξόδων της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης έναντι των ασθενών, οι οποίοι, ως αποδέκτες υπηρεσιών, επωφελούνται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, καθώς και για τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας και τους υπευθύνους της κοινωνικής ασφάλισης.
- (52) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας²⁴ εφαρμόζεται πλήρως, ιδίως όσον αφορά τις διατάξεις σε θέματα υπαγωγής στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους οι οποίοι παρέχουν ή συμμετέχουν στην παροχή μιας υπηρεσίας.
- (53) Το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 που αφορά την άδεια για την κάλυψη δαπανών ιατρικής περίθαλψης που χορηγήθηκε σε άλλο κράτος μέλος συμβάλλει, όπως τονίζεται και στη νομολογία του Δικαστηρίου, στην προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ασθενών και της παροχής διασυνοριακών ιατρικών υπηρεσιών. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει στους ασφαλισμένους που

²⁴ ΕΕ L 149, 5.7.1971, σ. 2. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

έχουν λάβει άδεια την πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη άλλων κρατών μελών, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις κάλυψης που ισχύουν για τους ασφαλισμένους που υπάγονται στη νομοθεσία των εν λόγω κρατών. Παρέχει επίσης στους ασφαλισμένους δικαιώματα που δεν θα είχαν αλλιώς και λειτουργεί ως μέσο άσκησης της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών. Η εν λόγω διάταξη όμως δεν έχει ως στόχο να ρυθμίσει και συνεπώς δεν εμποδίζει καθόλου, την επιστροφή, σύμφωνα με τους πίνακες αμοιβών που ισχύουν στο κράτος μέλος της ασφάλισης, των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για την παροχή περίθαλψης σε άλλο κράτος μέλος, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας προηγούμενης άδειας.

- (54) Λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης της νομολογίας του Δικαστηρίου στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, πρέπει να καταργηθεί η απαίτηση προηγούμενης άδειας για την χρηματοοικονομική κάλυψη από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ενός κράτους μέλους μη νοσοκομειακής περίθαλψης η οποία έχει παρασχεθεί σε άλλο κράτος μέλος και τα κράτη μέλη πρέπει να προσαρμόσουν ως προς αυτό τη νομοθεσία τους. Στο βαθμό που η κάλυψη της εν λόγω περίθαλψης γίνεται εντός των ορίων της κάλυψης που εγγυάται στα μέλη του το σύστημα ασφάλισης ασθενείας του κράτους μέλους της ασφάλισης, η κατάργηση αυτή δεν διαταράσσει σοβαρά τη χρηματοοικονομική ισορροπία των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι όροι βάσει των οποίων παρέχεται στα κράτη μέλη η μη νοσοκομειακή περίθαλψη παραμένουν σε ισχύ στην περίπτωση περίθαλψης που παρέχεται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της ασφάλισης, στο βαθμό που οι όροι αυτοί συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο. Σύμφωνα επίσης με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα συστήματα χορήγησης άδειας για την κάλυψη περίθαλψης σε άλλο κράτος μέλος πρέπει να τηρούν τις διατάξεις σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης αδειών και σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
- (55) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, ένα σύστημα προηγούμενης χορήγησης άδειας για τη χρηματοοικονομική κάλυψη της νοσηλείας που παρέχεται σε άλλο κράτος μέλος φαίνεται αιτιολογημένο λόγω της ανάγκης σχεδιασμού του αριθμού των νοσοκομειακών υποδομών, της γεωγραφικής τους κατανομής, της διευθέτησής τους και του εξοπλισμού τους ή ακόμη της φύσης των ιατρικών υπηρεσιών που είναι σε θέση να προσφέρουν. Ένας τέτοιος σχεδιασμός επιδιώκει το στόχο της εξασφάλισης στο έδαφος κάθε κράτους μέλους επαρκούς και διαρκούς δυνατότητας πρόσβασης σε ένα ισόρροπο φάσμα ποιοτικής νοσοκομειακής περίθαλψης και εντάσσεται στη βούληση να ελεγχθεί το κόστος και να αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, κάθε σπατάλη χρηματοοικονομικών, τεχνικών και ανθρώπινων πόρων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια της νοσοκομειακής περίθαλψης πρέπει να οριστεί αντικειμενικά, το δε σύστημα προηγούμενης χορήγησης άδειας πρέπει να είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο δημοσίου συμφέροντος.
- (56) Το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 προβλέπει τις συνθήκες υπό τις οποίες ο αρμόδιος εθνικός οργανισμός δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας που ζητείται βάσει του άρθρου αυτού. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση της άδειας όταν η περίθαλψη αυτή, παρεχόμενη στο έδαφός τους, καλύπτεται από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, μπορεί δε να εξασφαλιστεί σε εύθετο χρόνο στο έδαφός τους ταυτόσημη θεραπεία ή εξίσου αποτελεσματική θεραπεία, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισής τους. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο όρος σχετικά με την αποδεκτή προθεσμία πρέπει να εκτιμάται βάσει του συνόλου των

συνθηκών που χαρακτηρίζουν κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, αφού ληφθούν δεόντως υπόψη όχι μόνο η ιατρική κατάσταση του ασθενούς τη στιγμή υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας, αλλά και το ιστορικό του και η ενδεχόμενη εξέλιξη της ασθένειας.

- (57) Η χρηματοοικονομική κάλυψη, από τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης η οποία παρέχεται σε άλλο κράτος μέλος δεν πρέπει να είναι κατώτερη από εκείνη που προβλέπεται από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη η οποία παρέχεται στο έδαφός τους. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, εάν δεν υπάρχει άδεια, η επιστροφή εξόδων για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εκτός της νοσηλείας, σύμφωνα με τον πίνακα τιμών που εφαρμόζει το κράτος μέλος ασφάλισης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στη χρηματοδότηση του δικού του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί άδεια στο πλαίσιο του άρθρου 22 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, η χρηματοοικονομική κάλυψη των εξόδων πραγματοποιείται βάσει του πίνακα τιμών του κράτους μέλους παροχής της περίθαλψης. Ωστόσο, εάν το επίπεδο κάλυψης είναι κατώτερο από εκείνο το οποίο θα δικαιούνταν ο ασθενής εάν είχε λάβει την ίδια περίθαλψη στο κράτος μέλος που είναι ασφαλισμένος, το κράτος αυτό πρέπει να συμπληρώσει την κάλυψη μέχρι το ύψος του πίνακα των τιμών που θα είχε εφαρμόσει στην περίπτωση αυτή.
- (58) Σε ό,τι αφορά την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος καταγωγής, η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην αποσαφήνιση της κατανομής των ρόλων και των καθηκόντων μεταξύ κράτους μέλους καταγωγής και κράτους μέλους απόσπασης, ώστε να διευκολύνεται η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία δεν έχει ως στόχο να ασχοληθεί με ζητήματα εργατικού δικαίου καθαυτά. Η προαναφερόμενη κατανομή καθηκόντων και ο καθορισμός των μορφών που θα λάβει η συνεργασία μεταξύ του κράτους μέλους καταγωγής και του κράτους μέλους απόσπασης διευκολύνει την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, ιδίως, καταργώντας κάποιες υπερβολικές διοικητικές διαδικασίες και βελτιώνοντας ταυτόχρονα τον έλεγχο της τήρησης των όρων απασχόλησης και εργασίας σύμφωνα με την οδηγία 96/71/ΕΚ.
- (59) Για να αποφεύγονται οι διοικητικές διατυπώσεις που είτε εισάγουν διακρίσεις είτε είναι δυσανάλογες και ιδιαίτερα αποθαρρυντικές για τις ΜΜΕ, πρέπει να απαγορευθεί στο κράτος μέλος απόσπασης να υποβάλλει την απόσπαση στην τήρηση απαιτήσεων, όπως είναι η υποχρέωση υποβολής αίτησης άδειας προς τις αρμόδιες αρχές. Πρέπει επίσης να απαγορευθεί η υποχρέωση υποβολής δήλωσης προς τις αρχές του κράτους μέλους της απόσπασης. Ωστόσο, η υποχρέωση αυτή μπορεί να διατηρηθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2008 όσον αφορά τις δραστηριότητες στον τομέα των κατασκευών που αναφέρονται στο παράρτημα της οδηγίας 96/71/ΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, η βελτίωση της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για τη διευκόλυνση των ελέγχων αποτελεί το αντικείμενο των εργασιών ομάδας εθνικών εμπειρογνομόνων σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας. Εξάλλου, σε ό,τι αφορά τους όρους απασχόλησης και εργασίας εκτός εκείνων που ορίζονται στην οδηγία 96/71/ΕΚ, το κράτος μέλος της απόσπασης, βάσει της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας υπηρεσιών που θεσπίζει η οδηγία, δεν πρέπει να μπορεί να λάβει περιοριστικά μέτρα κατά παρόχου που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος.
- (60) Η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών περικλείει το δικαίωμα για έναν πάροχο υπηρεσιών να αποσπά το προσωπικό του, ακόμη και αν πρόκειται για ανθρώπους που

δεν είναι πολίτες της Ένωσης αλλά υπήκοοι τρίτης χώρας που βρίσκονται νόμιμα στο κράτος μέλος καταγωγής και έχουν κανονική απασχόληση. Πρέπει να προβλεφθεί ότι το κράτος μέλος καταγωγής θα έχει την υποχρέωση να μεριμνά ώστε ο αποσπασμένος εργαζόμενος που είναι υπήκοος τρίτης χώρας πληροί τους όρους κατοικίας και κανονικής απασχόλησης που επιτάσσει η νομοθεσία του, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Πρέπει να προβλεφθεί ότι το κράτος μέλος απόσπασης δεν μπορεί να υποβάλλει τον εργαζόμενο ή τον πάροχο υπηρεσιών σε προληπτικούς ελέγχους, ιδίως σε ό,τι αφορά την άδεια εισόδου ή παραμονής, εκτός από περιπτώσεις, ή την άδεια εργασίας, ούτε μπορεί να προβλέπει υποχρεώσεις όπως την υποχρέωση σύναψης σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή την υποχρέωση προηγούμενης απασχόλησης στο κράτος μέλος καταγωγής του παρόχου.

- (61) Μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003 του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2003 για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνο λόγω της ιθαγένειάς τους²⁵, οι υπήκοοι τρίτων χωρών καλύπτονται από το σύστημα συνεργασίας σχετικά με την εφαρμογή συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, το οποίο έχει θεσπιστεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και προβλέπει την εφαρμογή των κανόνων της χώρας στην οποία το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης υπάγεται ο εργαζόμενος.
- (62) Μεταξύ των μέσων με τα οποία ο πάροχος μπορεί να καταστήσει εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη πληροφορίες τις οποίες είναι υποχρεωμένος να διαθέσει, πρέπει να προβλεφθεί η γνωστοποίηση της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης, περιλαμβανομένου του ιστοχώρου του. Εξάλλου, η υποχρέωση να περιλαμβάνονται ορισμένες πληροφορίες στην ενημερωτική τεκμηρίωση των παρόχων στην οποία παρουσιάζονται με λεπτομερή τρόπο οι υπηρεσίες τους δεν πρέπει να αφορά τις εμπορικές επικοινωνίες γενικού χαρακτήρα, όπως η διαφήμιση, αλλά πρέπει κυρίως να αφορά τα ενημερωτικά φυλλάδια που περιέχουν λεπτομερή περιγραφή των προτεινόμενων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των εγγράφων που βρίσκονται σε ιστοχώρο.
- (63) Κάθε πάροχος υπηρεσιών οι οποίες παρουσιάζουν συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια ή συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον αποδέκτη πρέπει να καλύπτεται από κατάλληλη ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης ή ισοδύναμη ή συγκρίσιμη εγγύηση που σημαίνει ιδίως ότι ο πάροχος πρέπει να είναι επαρκώς ασφαλισμένος για την υπηρεσία που παρέχει πέρα από το κράτος μέλος καταγωγής του και σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη.
- (64) Πρέπει να καταργηθούν οι πλήρεις απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα· η κατάργηση αυτή δεν αφορά τις απαγορεύσεις σχετικά με το περιεχόμενο μιας εμπορικής επικοινωνίας αλλά εκείνες που, κατά γενικό τρόπο για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, απαγορεύουν μια ή περισσότερες μορφές εμπορικής επικοινωνίας, για παράδειγμα κάθε διαφήμιση σε συγκεκριμένο μέσο ή μέσα ενημέρωσης. Όσον αφορά το περιεχόμενο και τις μεθόδους των εμπορικών επικοινωνιών, πρέπει να παρακινηθούν οι επαγγελματικοί κλάδοι να εκπονήσουν, στο πλαίσιο της τήρησης του κοινοτικού δικαίου, κώδικες συμπεριφοράς σε κοινοτικό επίπεδο.

²⁵

EE L 124, 20.5.2003, σ. 1.

- (65) Για να βελτιωθεί η διαφάνεια και να βοηθηθούν οι εκτιμήσεις με βάση συγκρίσιμα κριτήρια όσον αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους αποδέκτες, είναι σημαντικό να υπάρχει εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη σημασία των σημάτων και άλλων διακριτικών σημείων όσον αφορά τις υπηρεσίες αυτές. Αυτή η υποχρέωση διαφάνειας έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα σε τομείς όπως ο τουρισμός, ιδίως ο τομέας των ξενοδοχείων, όπου είναι πολύ διαδεδομένη η χρήση συστημάτων κατάταξης σε κατηγορίες. Επίσης, πρέπει να εξεταστεί σε ποιο βαθμό η ευρωπαϊκή τυποποίηση μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη για την προώθηση της συμβατότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα συντάσσονται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης CEN, CENELEC και ETSI. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας²⁶, να δώσει σχετική εντολή για την κατάρτιση ειδικών ευρωπαϊκών προτύπων.
- (66) Η ανάπτυξη ενός δικτύου των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την προστασία των καταναλωτών, η οποία αποτελεί αντικείμενο της πρότασης κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, έχει συμπληρωματική λειτουργία σε σχέση με τη συνεργασία που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία. Στην πράξη, η εφαρμογή της νομοθεσίας στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών σε καταστάσεις διασυνοριακών συναλλαγών, ιδίως στο πλαίσιο της ανάπτυξης νέων πρακτικών εμπορίας και διανομής, καθώς και οι ανάγκες κατάργησης ορισμένων εμποδίων για τη συνεργασία στον τομέα αυτό, επιβάλλουν τη συνεργασία σε υψηλότερο επίπεδο μεταξύ των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, στον εν λόγω τομέα είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα επιβάλουν την κατάργηση των παράνομων πρακτικών οικονομικών φορέων εντός της επικράτειάς τους, οι οποίες έχουν ως στόχο τους καταναλωτές σε άλλο κράτος μέλος.
- (67) Πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή ενθαρρύνουν την εκπόνηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη κωδίκων δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο με σκοπό ιδίως την προαγωγή της ποιότητας των υπηρεσιών και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες του κάθε επαγγέλματος. Οι κώδικες δεοντολογίας πρέπει να σέβονται το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως το δίκαιο του ανταγωνισμού.
- (68) Η παρούσα οδηγία δεν αποκλείει μελλοντικές πρωτοβουλίες, νομοθετικού ή μη νομοθετικού περιεχομένου, στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.
- (69) Η απουσία αντίδρασης της Επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία δεν προδικάζει το συμβιβασίμο με το κοινοτικό δίκαιο των εθνικών απαιτήσεων που αποτελούν αντικείμενο των εκθέσεων των κρατών μελών.
- (70) Η οδηγία 98/27/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 1998 περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών²⁷ έχει ως αποτέλεσμα την προσέγγιση των

²⁶ ΕΕ L 204, 21.7.1998, σ. 37. Οδηγία, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 2003.

²⁷ ΕΕ L 166, 11.6.1998, σ. 51. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2002/65/EK (ΕΕ L 271, 9.10.2002, σ. 16).

νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με τις αγωγές παραλείψεως για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών που περιλαμβάνονται στις οδηγίες οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημά της. Για να καταστούν δυνατές τέτοιες αγωγές παραλείψεως και στις περιπτώσεις παράβασης της παρούσας οδηγίας η οποία θίγει τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών, πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως το παράρτημα της οδηγίας 98/27/EK.

- (71) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή η εξάλειψη των εμποδίων στην ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω της διάστασης της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (72) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως στο Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως στα άρθρα 8, 15, 21 και 47.
- (73) Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θεσπίζονται σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή²⁸,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

Άρθρο 2 *Πεδίο εφαρμογής*

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος μέλος.

²⁸ ΕΕ L 184, 17.7.1999, σ. 23.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:
- α) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2, στοιχείο β) της οδηγίας 2002/65/EK·
 - β) στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και στους συναφείς πόρους και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται από τις οδηγίες 2002/19/EK²⁹, 2002/20/EK³⁰, 2002/21/EK³¹, 2002/22/EK³² και 2002/58/EK³³ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
 - γ) στις υπηρεσίες μεταφορών στο βαθμό που ρυθμίζονται από άλλα κοινοτικά μέσα τα οποία έχουν ως βάση το άρθρο 71 ή το άρθρο 80, παράγραφος 2 της συνθήκης.
3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στον τομέα της φορολογίας, με εξαίρεση τα άρθρα 14 και 16, στο βαθμό που οι περιορισμοί που προβλέπονται από αυτά δεν ρυθμίζονται από κοινοτικό μέσο φορολογικής εναρμόνισης.

Άρθρο 3

Σχέση με άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στο πλαίσιο της τήρησης των κανόνων της συνθήκης που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων άλλων κοινοτικών μέσων σχετικά με τις υπηρεσίες που διέπουν.

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

- 1) ως «υπηρεσία» νοείται κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 50 της συνθήκης και η οποία συνίσταται στην παροχή μιας εργασίας έναντι οικονομικού ανταλλάγματος·
- 2) ως «πάροχος υπηρεσίας» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο που προσφέρει ή παρέχει μια υπηρεσία·
- 3) ως «αποδέκτης» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή επιθυμεί να χρησιμοποιήσει μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς·
- 4) ως «κράτος μέλος καταγωγής» νοείται το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας·

²⁹ EE L 108, 24.4.2002, σ. 7.

³⁰ EE L 108, 24.4.2002, σ. 21.

³¹ EE L 108, 24.4.2002, σ. 33.

³² EE L 108, 24.4.2002, σ. 51.

³³ EE L 201, 31.7.2002, σ. 37.

- 5) ως «εγκατάσταση» νοείται η πραγματική άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 43 της συνθήκης με τη δημιουργία μόνιμης εγκατάστασης του παρόχου για αόριστο χρονικό διάστημα·
- 6) ως «σύστημα αδειοδότησης» νοείται κάθε διαδικασία που υποχρεώνει τον πάροχο ή τον αποδέκτη της υπηρεσίας να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για την απόκτηση επίσημου εγγράφου ή έμμεσης απόφασης σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή με την άσκησή της·
- 7) ως «απαίτηση» νοείται κάθε υποχρέωση, απαγόρευση, προϋπόθεση ή όριο που προβλέπεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών ή προκύπτει από τη νομολογία, τη διοικητική πρακτική ή τους κανόνες επαγγελματικών συλλόγων ή τους συλλογικούς κανόνες επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της άσκησης της νομικής αυτονομίας τους·
- 8) ως «αρμόδια αρχή» νοείται κάθε όργανο ή φορέας που είναι υπεύθυνος σε ένα κράτος μέλος για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται κυρίως οι διοικητικές αρχές, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και οι επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, οι οποίες, στο πλαίσιο της νομικής αυτονομίας τους, ρυθμίζουν με συλλογικό τρόπο την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους·
- 9) ως «συντονισμένος τομέας» νοείται κάθε απαίτηση που εφαρμόζεται για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους·
- 10) ως «νοσοκομειακή περίθαλψη» νοείται η ιατρική περίθαλψη που μπορεί να παρασχεθεί μόνο στο πλαίσιο ιατρικής εγκατάστασης και η οποία απαιτεί, κατ' αρχήν, την παραμονή του περιθαλπομένου εντός αυτής της εγκατάστασης· η επωνυμία, η οργάνωση και ο τρόπος χρηματοδότησης της εν λόγω ιατρικής εγκατάστασης είναι άνευ σημασίας για τους σκοπούς χαρακτηρισμού της εν λόγω περίθαλψης·
- 11) ως «κράτος μέλος απόσπασης» νοείται το κράτος μέλος του οποίου την επικράτεια ο πάροχος των υπηρεσιών αποσπά έναν εργαζόμενο προκειμένου να παράσχει εκεί τις υπηρεσίες του·
- 12) ως «νόμιμη απασχόληση» νοείται η μισθωτή δραστηριότητα του εργαζομένου που εκτελείται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους καταγωγής του παρόχου των υπηρεσιών·
- 13) ως «νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα» νοείται μια δραστηριότητα ή ένα σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων στις οποίες η πρόσβαση ή των οποίων η άσκηση ή ένας από τους όρους άσκησης εξαρτάται άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων·
- 14) ως «εμπορική επικοινωνία» νοείται κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή ασκούν ένα νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα· δεν συνιστούν από μόνες τους εμπορικές επικοινωνίες·

- α) οι πληροφορίες για την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως ένα όνομα τομέα ή μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- β) οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα, με υπηρεσίες ή με την εικόνα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, οι οποίες δημιουργούνται ανεξάρτητα, ιδίως όταν παρέχονται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

Κεφάλαιο II

Ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών

ΤΜΗΜΑ I

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Άρθρο 5

Απλούστευση των διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη απλουστεύουν τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις που ισχύουν για την πρόσβαση σε μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή της.
2. Σε περίπτωση που ζητούν από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών την προσκόμιση πιστοποιητικού, βεβαίωσης ή άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει την τήρηση μιας απαίτησης, τα κράτη μέλη αποδέχονται κάθε έγγραφο από άλλο κράτος μέλος με ισοδύναμη λειτουργία ή το οποίο αποδεικνύει ότι η εν λόγω απαίτηση έχει τηρηθεί. Δεν επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτοτύπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων εγγράφων από άλλα κράτη μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλα κοινοτικά νομοθετικά μέσα ή από τις εξαιρέσεις που δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.
3. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται στα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 46 της οδηγίας .../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴ και στο άρθρο 45, παράγραφος 3 της οδηγίας .../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵.

Άρθρο 6

Ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008, οι πάροχοι υπηρεσιών να μπορούν να διεκπεραιώσουν σε ένα σημείο επαφής αποκαλούμενο «ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης» τις ακόλουθες διαδικασίες και διατυπώσεις:

³⁴ [Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.]

³⁵ [Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το συντονισμό των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.]

- α) το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, ιδίως τις δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την καταχώριση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς συλλόγους·
- β) τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 7
Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες πληροφορίες διατίθενται στους παρόχους και στους αποδέκτες υπηρεσιών μέσω των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης:
 - α) απαιτήσεις όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους και ιδίως εκείνες που αφορούν διαδικασίες και διατυπώσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους·
 - β) τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών για την άμεση επικοινωνία με τις αρχές αυτές, περιλαμβανομένων των στοιχείων των αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα άσκησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών·
 - γ) τα μέσα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε δημόσια μητρώα και βάσεις δεδομένων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες·
 - δ) τα μέσα προσφυγής σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ αρμόδιων αρχών και παρόχου ή αποδέκτη υπηρεσιών, ή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·
 - ε) τα στοιχεία επικοινωνίας ενώσεων ή οργανώσεων εκτός των αρμόδιων αρχών, από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών να μπορούν να ζητήσουν τη βοήθεια των αρμόδιων αρχών συνιστώμενη στην παροχή πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των απαιτήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο α).
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες και η βοήθεια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 να παρέχονται με σαφή και μη διφορούμενο τρόπο, να είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα και είναι ενημερωμένες.
4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης και οι αρμόδιες αρχές απαντούν χωρίς καθυστέρηση σε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών ή βοήθειας, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, και ενημερώνουν τους αιτούντες χωρίς καθυστέρηση εάν οι αιτήσεις τους εμπεριέχουν σφάλματα ή είναι αβάσιμες.

5. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008 τις παραγράφους 1 έως 4.
6. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης να παρέχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και σε άλλες κοινοτικές γλώσσες.

Άρθρο 8
Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008, όλες οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή τους μπορούν να διεκπεραιωθούν εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα στο ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης και στις αρμόδιες αρχές.
2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τις επιθεωρήσεις του τόπου παροχής της υπηρεσίας ή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τον πάροχο ή την υλική εξέταση των ικανοτήτων του παρόχου.
3. Η Επιτροπή θεσπίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, τους όρους εφαρμογής της παραγράφου 1 που έχει ως αντικείμενο τη διευκόλυνση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών και τη χρήση διαδικασιών με ηλεκτρονικά μέσα μεταξύ κρατών μελών.

ΤΜΗΜΑ 2
ΆΔΕΙΕΣ

Άρθρο 9
Συστήματα αδειοδότησης

1. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους σε σύστημα αδειοδότησης παρά μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) το σύστημα αδειοδότησης δεν εισάγει διακρίσεις εις βάρος του παρόχου της υπηρεσίας·
 - β) η ανάγκη ύπαρξης συστήματος αδειοδότησης δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·
 - γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί από ένα λιγότερο περιοριστικό μέτρο, κυρίως επειδή οι εκ των υστέρων έλεγχοι δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικοί.
2. Στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 41 τα κράτη μέλη αναφέρουν τα συστήματα αδειοδότησής τους και αιτιολογούν το συμβιβασμό τους με την παράγραφο 1.

3. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στα συστήματα αδειοδότησης που επιβάλλονται ή επιτρέπονται από άλλα κοινοτικά νομοθετικά μέσα.

Άρθρο 10
Προϋποθέσεις αδειοδότησης

1. Τα συστήματα αδειοδότησης βασίζονται σε κριτήρια τα οποία πλαισιώνουν την άσκηση της διακριτικής εξουσίας των αρμόδιων αρχών, ώστε η εξουσία αυτή να μην ασκείται αυθαίρετα ή κατά τρόπο που εισάγει διακρίσεις.
2. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει:
 - α) να μην εισάγουν διακρίσεις·
 - β) να δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·
 - γ) να είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο λόγο δημόσιου συμφέροντος·
 - δ) να είναι επακριβή και να μην επιδέχονται αμφισβήτηση·
 - ε) να είναι αντικειμενικά·
 - στ) να έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων.
3. Οι προϋποθέσεις αδειοδότησης για νέα εγκατάσταση δεν πρέπει να αλληλεπικαλύπτονται με απαιτήσεις ή ελέγχους που είναι ισοδύναμοι, ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς τον σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος. Τα σημεία επαφής που ορίζονται στο άρθρο 35 και ο πάροχος των υπηρεσιών επικουρούν την αρμόδια αρχή παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με αυτές τις απαιτήσεις.
4. Η άδεια πρέπει να επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών, ή να τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την εθνική επικράτεια, ενδεχομένως με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιρειών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος επιβάλλει την έκδοση ξεχωριστής άδειας για κάθε επιμέρους εγκατάσταση του είδους αυτού.
5. Η άδεια πρέπει να χορηγείται από τη στιγμή που ολοκληρώνεται η εξέταση των προϋποθέσεων αδειοδότησης και διαπιστώνεται ότι οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται.
6. Τυχόν άρνηση χορήγησης άδειας ή άλλη απάντηση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών, καθώς και η ανάκληση άδειας αιτιολογούνται, ιδίως σε σχέση με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, και πρέπει να μπορούν να αποτελούν αντικείμενο άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων αυτών.

Άρθρο 11
Διάρκεια της άδειας

1. Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών δεν πρέπει να έχει περιορισμένη διάρκεια, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) η άδεια ανανεώνεται αυτόματα,
 - β) ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών είναι περιορισμένος,
 - γ) η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.
2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τη μέγιστη προθεσμία εντός της οποίας ο πάροχος των υπηρεσιών οφείλει να αρχίσει τη δραστηριότητά του μετά τη χορήγηση της άδειας.
3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τον πάροχο υπηρεσιών στην υποχρέωση να ενημερώνει το οικείο ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης που προβλέπεται στο άρθρο 6 σχετικά με κάθε αλλαγή της κατάστασής του η οποία μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου της αρμόδιας αρχής, ιδίως σχετικά με την ίδρυση θυγατρικών των οποίων οι δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος αδειοδότησης, ή η οποία έχει ως συνέπεια να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις αδειοδότησης ή η οποία επηρεάζει την ακρίβεια των πληροφοριών στις οποίες έχει πρόσβαση ο αποδέκτης.

Άρθρο 12
Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων

1. Σε περίπτωση που ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω της σπανιότητας των πόρων ή των τεχνικών δυνατοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία προβλέπει όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας, ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης της διαδικασίας.
2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η άδεια πρέπει να χορηγείται για κατάλληλη περιορισμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να ανανεώνεται αυτόματα ούτε να προβλέπει κάποιο άλλο πλεονέκτημα για τον πάροχο υπηρεσιών που επιλέγεται ή για τα άτομα που συνδέονται με αυτόν μετά τη λήξη ισχύος της.

Άρθρο 13
Διαδικασίες αδειοδότησης

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις αδειοδότησης πρέπει να είναι σαφείς, να δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και να παρέχουν στους ενδιαφερομένους όλες τις εγγυήσεις ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν αντικειμενικά και αμερόληπτα.
2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις αδειοδότησης δεν πρέπει να είναι περίπλοκες ούτε να καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας. Πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμες, τα δε τέλη που ενδέχεται να προκύπτουν για τους ενδιαφερομένους πρέπει να είναι ανάλογα του κόστους των διαδικασιών αδειοδότησης.

3. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις αδειοδότησης πρέπει να παρέχουν στους ενδιαφερομένους την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας που καθορίζεται και δημοσιοποιείται εκ των προτέρων.
4. Εάν δεν υπάρξει απάντηση μετά την παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Ωστόσο, για ορισμένες ειδικές δραστηριότητες μπορεί να προβλεφθεί διαφορετικό καθεστώς, όταν αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.
5. Για κάθε αίτηση αδειοδότησης αποστέλλεται χωρίς καθυστέρηση βεβαίωση παραλαβής. Στη βεβαίωση παραλαβής πρέπει να μνημονεύεται:
 - α) η προθεσμία απάντησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3·
 - β) τα μέσα έννομης προστασίας·
 - γ) ότι, σε περίπτωση μη απάντησης μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης προθεσμίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί.
6. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής ή εάν απορριφθεί λόγω μη τήρησης των διαδικασιών ή των διατυπώσεων, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να ενημερώνονται χωρίς καθυστέρηση σχετικά με την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών εγγράφων.

ΤΜΗΜΑ 3

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑΙ Η ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΔΕΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 14

Απαιτήσεις που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της στο έδαφός τους από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- 1) απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται άμεσα ή έμμεσα στην ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, στον τόπο της έδρας τους και ιδίως:
 - α) απαιτήσεις όσον αφορά την ιθαγένεια του παρόχου της υπηρεσίας, του προσωπικού του, των προσώπων που κατέχουν το εταιρικό κεφάλαιο ή των μελών των διοικητικών και εποπτικών οργάνων,
 - β) την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών, το προσωπικό του, τα πρόσωπα που κατέχουν το εταιρικό κεφάλαιο ή τα μέλη των διοικητικών και εποπτικών οργάνων πρέπει να κατοικούν στο έδαφός τους·
- 2) την απαγόρευση εγκατάστασης σε περισσότερα κράτη μέλη ή εγγραφής σε μητρώα ή σε επαγγελματικούς συλλόγους σε περισσότερα κράτη μέλη·
- 3) περιορισμούς στην ελευθερία επιλογής του παρόχου όσον αφορά την κύρια ή τις δευτερεύουσες εγκαταστάσεις και ιδίως την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να έχει την κύρια εγκατάστασή του στο έδαφος της χώρας, ή τον περιορισμό

της ελευθερίας του παρόχου να επιλέγει τη μορφή της εγκατάστασης, π.χ. πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρεία·

- 4) προϋποθέσεις αμοιβαιότητας με το κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος ο πάροχος με εξαίρεση εκείνες που προβλέπονται από τα κοινοτικά μέσα που έχουν εκδοθεί στον τομέα της ενέργειας·
- 5) την εφαρμογή κατά περίπτωση οικονομικής δοκιμής, η οποία εξαρτά την αδειοδότηση από την αποδεδειγμένη ύπαρξη μιας οικονομικής ανάγκης ή ζήτησης στην αγορά, αξιολογεί τον πιθανό ή πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο της δραστηριότητας ή αξιολογεί κατά πόσον η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για τους στόχους που θέτουν τα οικονομικά προγράμματα της αρμόδιας αρχής·
- 6) την άμεση ή έμμεση ανάμειξη ανταγωνιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε συμβουλευτικά όργανα, στη χορήγηση της άδειας ή στη λήψη άλλων αποφάσεων των αρμόδιων αρχών, εξαιρουμένων των επαγγελματικών συλλόγων, των επαγγελματικών οργανώσεων ή ενώσεων που ενεργούν ως αρμόδια αρχή·
- 7) την υποχρέωση για σύσταση ή συμμετοχή σε χρηματοπιστωτική εγγύηση ή για σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης με πάροχο υπηρεσιών ή με οργανισμό που είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους·
- 8) την υποχρέωση εγγραφής σε μητρώα που τηρούνται εντός της επικράτειάς τους για ορισμένο χρονικό διάστημα ή άσκησης της δραστηριότητας για ορισμένη χρονική περίοδο εντός της επικράτειάς τους.

Άρθρο 15

Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν

1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον τα νομικά συστήματά τους προβλέπουν απαιτήσεις όπως εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και μεριμνούν ώστε οι απαιτήσεις αυτές να συμβιβάζονται με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις τους ώστε να συμβιβάζονται με τις εν λόγω προϋποθέσεις.
2. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον το νομικό τους σύστημα εξαρτά την πρόσβαση σε μια δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της από την τήρηση των ακόλουθων απαιτήσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις:
 - α) ποσοτικούς ή εδαφικούς περιορισμούς, ιδίως υπό τη μορφή ορίων που καθορίζονται ανάλογα με τον πληθυσμό ή μιας ελάχιστης γεωγραφικής απόστασης μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·
 - β) απαιτήσεις που υποχρεώνουν τον πάροχο των υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή και ιδίως να είναι νομικό πρόσωπο, προσωπική εταιρεία, μη κερδοσκοπικός οργανισμός ή εταιρεία που ανήκει αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα·
 - γ) απαιτήσεις όσον αφορά την κατοχή του κεφαλαίου μιας εταιρείας, ιδίως την υποχρέωση διάθεσης ενός ελάχιστου κεφαλαίου για ορισμένες δραστηριότητες

ή ύπαρξης συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων ως προϋπόθεσης για την κατοχή του εταιρικού κεφαλαίου ή τη διοίκηση ορισμένων εταιρειών·

- δ) απαιτήσεις, εκτός εκείνων που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα ή εκείνων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών λόγω της ειδικής φύσης της δραστηριότητας·
- ε) απαγόρευση δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων στην ίδια εθνική επικράτεια·
- στ) απαιτήσεις για ελάχιστο αριθμό απασχολουμένων·
- ζ) υποχρεωτικές ελάχιστες ή και ανώτερες τιμές, τις οποίες οφείλει να ακολουθεί ο πάροχος·
- η) απαγορεύσεις και απαιτήσεις όσον αφορά την πώληση κάτω του κόστους και τις εκπτώσεις·
- θ) απαιτήσεις βάσει των οποίων ένας ενδιάμεσος πάροχος υπηρεσιών οφείλει να παρέχει πρόσβαση σε συγκεκριμένες υπηρεσίες άλλων παρόχων υπηρεσιών·
- ι) απαιτήσεις που επιβάλλουν σε παρόχους να προσφέρουν, εκτός από τη δική τους υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Τα κράτη μέλη ελέγχουν εάν οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις να μην εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα·
- β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις να δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·
- γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, ενώ το ίδιο αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

4. Στην έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 41, τα κράτη μέλη αναφέρουν:

- α) τις απαιτήσεις τις οποίες προτίθενται να διατηρήσουν και τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ότι συμβιβάζονται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3,
- β) τις απαιτήσεις που κατάργησαν ή κατέστησαν λιγότερο επιβαρυντικές.

5. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εισαγάγουν νέες απαιτήσεις του είδους που αναφέρεται στην

παράγραφο 2 παρά μόνο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 και εφόσον οι νέες απαιτήσεις υπαγορεύονται από νέες συνθήκες.

6. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, στο στάδιο του σχεδίου, τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις οι οποίες προβλέπουν τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις. Η Επιτροπή γνωστοποιεί τις εν λόγω διατάξεις στα άλλα κράτη μέλη. Η κοινοποίηση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τις εν λόγω διατάξεις.

Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσο συμβιβάζονται οι νέες αυτές διατάξεις με το κοινοτικό δίκαιο και, κατά περίπτωση, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητά από το οικείο κράτος μέλος να μην τις θεσπίσει ή να τις καταργήσει.

Κεφάλαιο III

Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών

ΤΜΗΜΑ 1

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

Άρθρο 16

Αρχή της χώρας καταγωγής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να υπόκεινται αποκλειστικά στις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους καταγωγής τους οι οποίες διέπουν το συντονισμένο τομέα.

Το πρώτο εδάφιο αφορά τις εθνικές διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και με την άσκησή της και ιδίως εκείνες που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά του παρόχου, την ποιότητα ή το περιεχόμενο της υπηρεσίας, τη διαφήμιση, τις συμβάσεις και την ευθύνη του παρόχου.

2. Το κράτος μέλος καταγωγής επιφορτίζεται με τον έλεγχο του παρόχου και των υπηρεσιών που παρέχει, ακόμη και όταν παρέχει τις υπηρεσίες του σε άλλο κράτος μέλος.
3. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν, για λόγους που άπτονται του συντονισμένου τομέα, να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σε πάροχο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, ιδίως επιβάλλοντας τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - α) την υποχρέωση για τον πάροχο να είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους·
 - β) την υποχρέωση για τον πάροχο να υποβάλλει δήλωση ή κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές τους ή να εξασφαλίζει άδεια από αυτές, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής σε μητρώο ή σε επαγγελματικό σύλλογο που λειτουργεί στο έδαφός τους·

- γ) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει στο έδαφός τους διεύθυνση ή αντιπρόσωπο ή να διορίζει εγκεκριμένο πρόσωπο ως αντίκλητο στο έδαφός τους·
- δ) την απαγόρευση για τον πάροχο να αποκτήσει στο έδαφός τους κάποια υποδομή, συμπεριλαμβανομένου ενός γραφείου ή ανάλογης εγκατάστασης, απαραίτητης για την εκπλήρωση της παροχής των υπηρεσιών του·
- ε) την υποχρέωση για τον πάροχο να τηρεί τις ισχύουσες στο έδαφός τους απαιτήσεις σχετικά με την άσκηση μιας δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών·
- στ) την εφαρμογή ειδικού συμβατικού καθεστώτος μεταξύ παρόχου και αποδέκτη που εμποδίζει ή περιορίζει την παροχή υπηρεσιών σε ανεξάρτητη βάση·
- ζ) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει συγκεκριμένο έγγραφο ταυτότητας για την άσκηση μιας δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές τους·
- η) απαιτήσεις που θίγουν τη χρήση εξοπλισμών οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παροχής της υπηρεσίας του·
- θ) περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 20, στο άρθρο 23, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο και στο άρθρο 25, παράγραφος 1.

Άρθρο 17

Γενικές παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής

Το άρθρο 16 δεν εφαρμόζεται:

- 1) στις ταχυδρομικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 2, σημείο 1) της οδηγίας 97/67/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁶.
- 2) στις υπηρεσίες διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που αναφέρονται στο άρθρο 2, σημείο 5) της οδηγίας 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁷.
- 3) στις υπηρεσίες διανομής φυσικού αερίου που αναφέρονται στο άρθρο 2, σημείο 5) της οδηγίας 2003/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸.
- 4) στις υπηρεσίες διανομής ύδατος·
- 5) στα θέματα που καλύπτονται από την οδηγία 96/71/EK·
- 6) στα θέματα που καλύπτονται από την οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹.

³⁶ EE L 15, 21.1.1998, σ. 14.

³⁷ EE L 176, 15.7.2003, σ. 37.

³⁸ EE L 176, 15.7.2003, σ. 57.

³⁹ EE L 281, 28.11.1995, σ. 1.

- 7) στα θέματα που καλύπτονται από την οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴⁰.
- 8) στις διατάξεις του άρθρου [...] της οδηγίας .../..ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων].
- 9) στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 που καθορίζουν την εφαρμοστέα νομοθεσία.
- 10) στις διατάξεις της οδηγίας .../..ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και με την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ] οι οποίες προβλέπουν τις διοικητικές διατυπώσεις που πρέπει να διεκπεραιώσουν οι δικαιούχοι στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών υποδοχής.
- 11) σε περίπτωση απόσπασης υπηκόων τρίτων χωρών, στην υποχρέωση έκδοσης θεώρησης διαβατηρίου για επίσκεψη η οποία επιβάλλεται από το κράτος μέλος απόσπασης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 25, παράγραφος 2.
- 12) στο σύστημα έγκρισης που προβλέπεται στα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου⁴¹.
- 13) στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα συγγενικά δικαιώματα, στα δικαιώματα που αναφέρονται στην οδηγία 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴² και στην οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴³ καθώς και στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
- 14) στις πράξεις για τις οποίες ο νόμος επιτάσσει την παρέμβαση συμβολαιογράφου.
- 15) στον κατά νόμο λογιστικό έλεγχο.
- 16) στις υπηρεσίες οι οποίες, στο κράτος μέλος στο οποίο μεταβαίνει ο πάροχος για την παροχή της υπηρεσίας του, τελούν υπό καθεστώς ολικής απαγόρευσης για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.
- 17) στις ειδικές απαιτήσεις του κράτους μέλους στο οποίο μεταβαίνει ο πάροχος οι οποίες συνδέονται άμεσα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου στον οποίο παρέχεται η υπηρεσία και είναι απαραίτητο να τηρηθούν για τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή του περιβάλλοντος.
- 18) στο καθεστώς προηγούμενης έγκρισης σχετικά με την επιστροφή των δαπανών νοσοκομειακής περίθαλψης.

⁴⁰ ΕΕ L 78, 26.3.1977, σ. 17.

⁴¹ ΕΕ L 30, 6.2.1993, σ. 1.

⁴² ΕΕ L 24, 27.1.1987, σ. 36.

⁴³ ΕΕ L 77, 27.3.1996, σ. 20.

- 19) στην ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος μέλος·
- 20) στην ελευθερία των συμβαλλόμενων μερών να επιλέγουν το δίκαιο που διέπει τη σύμβασή τους·
- 21) στις συμβάσεις που συνάπτονται από καταναλωτές που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών στο βαθμό που οι διατάξεις που τις ρυθμίζουν δεν είναι πλήρως εναρμονισμένες στο κοινοτικό επίπεδο·
- 22) στην τυπική εγκυρότητα των συμβάσεων που γεννούν ή μεταβιβάζουν δικαιώματα για ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, όταν οι εν λόγω συμβάσεις υπόκεινται σε επιτακτικές τυπικές απαιτήσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το ακίνητο·
- 23) στην εξωσυμβατική ευθύνη του παρόχου σε περίπτωση που συμβεί ατύχημα σε ένα πρόσωπο στο πλαίσιο άσκησης της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών στο κράτος μέλος στο οποίο μεταβαίνει ο πάροχος.

Άρθρο 18

Μεταβατικές παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής

1. Το άρθρο 16 δεν εφαρμόζεται για μια μεταβατική περίοδο:
 - α) στους όρους άσκησης της δραστηριότητας μεταφοράς χρημάτων·
 - β) στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, περιλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών και των συναλλαγών στοιχημάτων·
 - γ) στην πρόσβαση στις δραστηριότητες δικαστικής είσπραξης των οφειλών.
2. Οι παρεκκλίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχεία α) και γ) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται μετά τη θέση σε εφαρμογή των μέσων εναρμόνισης που αναφέρονται στο άρθρο 40, παράγραφος 1 και, σε κάθε περίπτωση, μετά την 1η Ιανουαρίου 2010.
3. Η παρέκκλιση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται μετά τη θέση σε εφαρμογή του μέσου εναρμόνισης που αναφέρεται στο άρθρο 40, παράγραφος 1, στοιχείο β).

Άρθρο 19

Παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής για μεμονωμένες περιπτώσεις

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 16 και κατ' εξαίρεση, ένα κράτος μέλος μπορεί να λάβει ένα μέτρο κατά παρόχου υπηρεσιών ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος σε έναν από τους ακόλουθους τομείς:
 - α) την ασφάλεια των υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των πτυχών που αφορούν τη δημόσια υγεία, ή

- β) την άσκηση ενός επαγγέλματος του τομέα της υγείας, ή
 - γ) την τήρηση της δημόσιας τάξης, ιδίως των πτυχών που συνδέονται με την προστασία των ανηλίκων.
2. Το μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να ληφθεί μόνο στο πλαίσιο του σεβασμού της διαδικασίας αμοιβαίας βοήθειας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 37 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι εθνικές διατάξεις δυνάμει των οποίων λαμβάνεται το μέτρο δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης στους τομείς που ορίζονται στην παράγραφο 1,
 - β) το μέτρο πρέπει να είναι πιο προστατευτικό για τον αποδέκτη από εκείνο που θα λάμβανε το κράτος μέλος καταγωγής δυνάμει των εθνικών του διατάξεων,
 - γ) το κράτος μέλος καταγωγής δεν έλαβε μέτρα ή έλαβε μέτρα ανεπαρκή σε σχέση με εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 37, παράγραφος 2,
 - δ) το μέτρο πρέπει να είναι αναλογικό.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις διατάξεις που εγγυώνται την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ή επιτρέπουν παρεκκλίσεις από αυτήν οι οποίες προβλέπονται από κοινοτικά νομοθετικά κείμενα.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 20

Περιορισμοί που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν στους αποδέκτες απαιτήσεις οι οποίες περιορίζουν τη χρήση μιας υπηρεσίας που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ιδίως τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας από τις αρμόδιες αρχές ή την υποβολή δήλωσης σε αυτές·
- β) όρια στη δυνατότητα φορολογικών ελαφρύνσεων ή χορήγησης οικονομικών ενισχύσεων, λόγω του γεγονότος ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος ή σε συνάρτηση με τον τόπο παροχής της υπηρεσίας·
- γ) την υπαγωγή του αποδέκτη σε φόρους που εισάγουν διακρίσεις ή σε δυσανάλογους φόρους επί του εξοπλισμού ο οποίος χρειάζεται για την εξ αποστάσεως παραλαβή μιας υπηρεσίας που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος.

Άρθρο 21
Μη εισαγωγή διακρίσεων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αποδέκτης υπηρεσιών να μην υπόκειται σε απαιτήσεις που συνιστούν διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας ή του τόπου κατοικίας του.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης σε μια υπηρεσία, που διατίθενται στο κοινό από τον πάροχο της υπηρεσίας, να μην εισάγουν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας του αποδέκτη, χωρίς αυτό να θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης οι οποίες δικαιολογούνται άμεσα με αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 22
Βοήθεια προς τους αποδέκτες

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποδέκτες υπηρεσιών να έχουν τη δυνατότητα να λάβουν στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) τις πληροφορίες για τις ισχύουσες απαιτήσεις στα υπόλοιπα κράτη μέλη σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, ιδίως όσων αφορούν την προστασία των καταναλωτών·
 - β) τις πληροφορίες για τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχου και αποδέκτη·
 - γ) τα στοιχεία επικοινωνίας των ενώσεων ή οργανισμών, περιλαμβανομένων των ευρωθυρίδων και των κέντρων πληροφόρησης του ευρωπαϊκού εξωδικαστικού δικτύου (EEJ-net), όπου οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν το καθήκον που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης ή σε οποιονδήποτε άλλο φορέα, όπως είναι οι ευρωθυρίδες, τα κέντρα πληροφόρησης του ευρωπαϊκού εξωδικαστικού δικτύου (EEJ-net), οι ενώσεις καταναλωτών ή τα ευρωπαϊκά κέντρα πληροφόρησης.

Το αργότερο κατά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 45 τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις ονομασίες και τα στοιχεία επικοινωνίας των καθορισμένων οργανισμών. Η Επιτροπή τα διαβιβάζει σε όλα τα κράτη μέλη.
3. Για να μπορέσει να γνωστοποιήσει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο οργανισμός στον οποίο προσφεύγει ο αποδέκτης υπηρεσιών απευθύνεται στον οργανισμό του οικείου κράτους μέλους. Ο τελευταίος οφείλει να γνωστοποιήσει τις πληροφορίες που του ζητούνται το συντομότερο δυνατό. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι οργανισμοί αυτοί να αλληλοβοηθούνται και να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους.
4. Η Επιτροπή θεσπίζει με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, τα μέτρα εφαρμογής των παραγράφων 1, 2 και 3 διευκρινίζοντας τις τεχνικές

λεπτομέρειες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ οργανισμών από διαφορετικά κράτη μέλη και ιδίως τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών.

Άρθρο 23

Κάλυψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

1. Τα κράτη μέλη δεν δύνανται να εξαρτούν από τη χορήγηση άδειας την οικονομική κάλυψη της μη νοσοκομειακής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στις περιπτώσεις που η εν λόγω περίθαλψη, εάν είχε παρασχεθεί στο έδαφός τους, θα είχε καλυφθεί από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επικαλεστούν έναντι του ασθενούς, στον οποίο παρασχέθηκε μη νοσοκομειακή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε ένα άλλο κράτος μέλος, τις προϋποθέσεις και διατυπώσεις που θέτουν στο έδαφός τους για την παροχή μη νοσοκομειακής περίθαλψης, όπως είναι ιδίως η απαίτηση επίσκεψης γενικού γιατρού πριν από την επίσκεψη ειδικού γιατρού ή οι λεπτομέρειες κάλυψης ορισμένων οδοντιατρικών εργασιών.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η άδεια για την οικονομική κάλυψη, από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, νοσοκομειακής περίθαλψης η οποία έχει παρασχεθεί σε άλλο κράτος μέλος να μην απορρίπτεται, όταν η περίθαλψη αυτή περιλαμβάνεται στις παροχές που προβλέπει η νομοθεσία στο κράτος μέλος ασφάλισης και η περίθαλψη αυτή δεν μπορεί να παρασχεθεί στον ασθενή μέσα σε προθεσμία αποδεκτή από ιατρική σκοπιά, λαμβανομένων υπόψη της κατάστασης της υγείας του ασθενούς και της πιθανής εξέλιξης της ασθένειάς του.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η οικονομική κάλυψη, από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που έχει παρασχεθεί σε άλλο κράτος μέλος να μην είναι κατώτερη από εκείνη που προβλέπεται από το δικό τους σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχεται στο έδαφός τους.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα συστήματά τους για τη χορήγηση άδειας με σκοπό την κάλυψη περίθαλψης η οποία έχει παρασχεθεί σε άλλο κράτος μέλος να συνάδουν με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10, 11 και 13.

ΤΜΗΜΑ 3

ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 24

Ειδικές διατάξεις σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων

1. Όταν ένας πάροχος υπηρεσιών αποσπά έναν εργαζόμενο στο έδαφος άλλου κράτους μέλους με σκοπό να παράσχει μια υπηρεσία, το κράτος μέλος απόσπασης προβαίνει, στο έδαφός του, στους απαραίτητους ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρηση των όρων απασχόλησης και εργασίας που ισχύουν δυνάμει της οδηγίας 96/71/EΚ και λαμβάνει μέτρα, στο πλαίσιο της τήρησης της κοινοτικής νομοθεσίας, κατά του παρόχου που δεν συμμορφώνεται, ενδεχομένως, με αυτούς τους όρους.

Ωστόσο, το κράτος μέλος απόσπασης δεν μπορεί να επιβάλει στον πάροχο ούτε στον εργαζόμενο που έχει αυτός αποσπάσει, για κάθε ζήτημα που καλύπτει το άρθρο 17, σημείο 5, τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- α) την υποχρέωση να εξασφαλίσει άδεια από τις αρμόδιες αρχές του ή να εγγραφεί σε αυτές τις αρχές ή οποιαδήποτε άλλη αντίστοιχη υποχρέωση·
- β) την υποχρέωση να υποβάλει δήλωση, εκτός από τις δηλώσεις που αφορούν δραστηριότητα η οποία αναφέρεται στο παράρτημα της οδηγίας 96/71/EK οι οποίες μπορούν να διατηρηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008·
- γ) την υποχρέωση να διαθέτει αντιπρόσωπο στο έδαφός του·
- δ) την υποχρέωση να τηρεί και να φυλάσσει έγγραφα σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση στο έδαφός του ή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν στο έδαφός του.

2. Στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το κράτος μέλος καταγωγής μεριμνά ώστε ο πάροχος υπηρεσιών να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι σε θέση να γνωστοποιήσει στις αρμόδιες αρχές του καθώς και στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους απόσπασης, έως και δυο χρόνια μετά τη λήξη της απόσπασης, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) την ταυτότητα του αποσπασμένου εργαζομένου·
- β) την ιδιότητα και τα καθήκοντα που του έχουν αποδοθεί·
- γ) τα στοιχεία επικοινωνίας του αποδέκτη·
- δ) τον τόπο της απόσπασης·
- ε) την ημερομηνία έναρξης και λήξης της απόσπασης·
- στ) τους όρους απασχόλησης και εργασίας που ισχύουν για τον αποσπασμένο εργαζόμενο.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το κράτος μέλος καταγωγής επικουρεί το κράτος μέλος απόσπασης, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των όρων απασχόλησης και εργασίας που εφαρμόζονται δυνάμει της οδηγίας 96/71/EK και γνωστοποιεί με δική του πρωτοβουλία στο κράτος μέλος απόσπασης τις πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο όταν γνωρίζει ακριβή περιστατικά τα οποία μαρτυρούν ενδεχόμενες παρατυπίες του παρόχου σχετικά με τους όρους απασχόλησης και εργασίας.

Άρθρο 25

Απόσπαση υπηκόων τρίτων χωρών

1. Με την επιφύλαξη του συστήματος παρεκκλίσεων που προβλέπεται στην παράγραφο 2, όταν ένας πάροχος αποσπά εργαζόμενο ο οποίος είναι υπήκοος τρίτης χώρας στο έδαφος άλλου κράτους μέλους για να παράσχει εκεί μια υπηρεσία, το κράτος μέλος απόσπασης δεν μπορεί να επιβάλει στον πάροχο ούτε στον εργαζόμενο που έχει αυτός αποσπάσει την υποχρέωση να διαθέτει έγγραφο εισόδου, εξόδου ή

παραμονής ή άδεια εργασίας για την πρόσβαση σε θέση απασχόλησης ούτε άλλες ισοδύναμες προϋποθέσεις.

2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλουν υποχρέωση θεώρησης διαβατηρίου σε υπηκόους τρίτων χωρών που δεν απολαμβάνουν το καθεστώς αμοιβαίας ισοδυναμίας που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Σένγκεν.
3. Στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 το κράτος μέλος καταγωγής μεριμνά ώστε ο πάροχος υπηρεσιών να μην αποσπά εργαζόμενο παρά μόνον εφόσον αυτός κατοικεί στο έδαφός του σύμφωνα με τις εθνικές ρυθμίσεις και απασχολείται κανονικά στο έδαφός του.

Το κράτος μέλος καταγωγής δεν θεωρεί την απόσπαση του εργαζομένου με σκοπό την παροχή υπηρεσίας σε άλλο κράτος μέλος ως διακοπή της παραμονής ή της δραστηριότητας του αποσπασμένου εργαζομένου και δεν αρνείται την επανεισδοχή του αποσπασμένου εργαζομένου στο έδαφός του δυνάμει των εθνικών του ρυθμίσεων.

Το κράτος μέλος καταγωγής γνωστοποιεί στο κράτος μέλος απόσπασης, το συντομότερο δυνατό μετά από αίτησή του, τις πληροφορίες και τις εγγυήσεις για την τήρηση των διατάξεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο και επιβάλλει, ενδεχομένως, τις ενδεδειγμένες κυρώσεις σε περίπτωση που δεν τηρούνται.

Κεφάλαιο IV **Ποιότητα των υπηρεσιών**

Άρθρο 26

Πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να θέτουν στη διάθεση του αποδέκτη τους τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) το όνομά τους, τη γεωγραφική διεύθυνση στην οποία έχουν την έδρα τους και τα στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την ταχεία και άμεση επικοινωνία του αποδέκτη με αυτούς, ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα·
 - β) όταν ο πάροχος υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο παρεμφερές δημόσιο μητρώο, το μητρώο αυτό και τον αριθμό εγγραφής του ή αντίστοιχα μέσα αναγνώρισης της ταυτότητας που περιλαμβάνονται σε αυτό το μητρώο·
 - γ) όταν η δραστηριότητα υπόκειται σε σύστημα αδειοδότησης, τα στοιχεία της αρμόδιας αρχής ή του ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης·
 - δ) όταν ο πάροχος ασκεί μια δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που ορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1 της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ·
 - ε) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κάθε επαγγελματικό σύλλογο ή συναφή οργανισμό στον οποίο είναι εγγεγραμμένος

ο πάροχος υπηρεσιών, και τον επαγγελματικό τίτλο και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε·

στ) τους γενικούς όρους και τις γενικές ρήτρες, που ενδεχομένως εφαρμόζει ο πάροχος·

ζ) τις συμβατικές ρήτρες σχετικά με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται στη σύμβαση ή και σχετικά με τα αρμόδια δικαστήρια.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 1, ανάλογα με την επιθυμία του παρόχου:

α) να γνωστοποιούνται από τον πάροχο με δική του πρωτοβουλία·

β) να είναι εύκολα προσβάσιμες στον αποδέκτη στον τόπο παροχής της υπηρεσίας ή σύναψης της σύμβασης·

γ) να είναι εύκολα προσβάσιμες στον αποδέκτη ηλεκτρονικά μέσω διεύθυνσης που γνωστοποιείται από τον πάροχο·

δ) να περιλαμβάνονται σε κάθε πληροφοριακό έγγραφο των παρόχων που παρέχεται στον αποδέκτη και παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών, μετά από αίτηση του αποδέκτη των υπηρεσιών τους, να γνωστοποιούν τις ακόλουθες συμπληρωματικές πληροφορίες:

α) τα κύρια χαρακτηριστικά της υπηρεσίας·

β) την τιμή της υπηρεσίας ή, όταν η ακριβής τιμή δεν μπορεί να δηλωθεί, τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής, η οποία επιτρέπει στον αποδέκτη να επαληθεύσει την τιμή ή μια αρκετά λεπτομερή προσφορά·

γ) το εταιρικό καθεστώς και τη νομική μορφή του παρόχου·

δ) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, μια αναφορά των επαγγελματικών κανόνων που εφαρμόζονται στο κράτος μέλος καταγωγής και των μέσων πρόσβασης σε αυτά.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο πάροχος υπηρεσιών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου να καθίστανται διαθέσιμες ή να γνωστοποιούνται με τρόπο σαφή και μη διφορούμενο και σε εύθετο χρόνο πριν από τη σύναψη της σύμβασης ή πριν από την παροχή της υπηρεσίας, όταν δεν υπάρχει γραπτή σύμβαση.

5. Οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο προστίθενται στις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη από την κοινοτική νομοθεσία και δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να ορίσουν συμπληρωματικές απαιτήσεις πληροφοριών για τους παρόχους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους.

6. Η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, να διευκρινίσει το περιεχόμενο των πληροφοριών που προβλέπονται

στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου σε συνάρτηση με τις ιδιομορφίες ορισμένων δραστηριοτήτων και να διευκρινίσει τους όρους εφαρμογής στην πράξη των διατάξεων της παραγράφου 2.

Άρθρο 27

Επαγγελματικές ασφάλειες και εγγυήσεις

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών των οποίων οι υπηρεσίες παρουσιάζουν συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια ή οικονομικό κίνδυνο για τον αποδέκτη να καλύπτονται από κατάλληλη ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης για τη φύση και την έκταση του κινδύνου ή από οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη, ως προς το σκοπό της, εγγύηση ή αντιστάθμιση.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι να γνωστοποιούν στον αποδέκτη, μετά από αίτησή του, τις πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια ή τις εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ιδίως τα στοιχεία του ασφαλιστή ή του εγγυητή και τη γεωγραφική κάλυψη.
3. Όταν ένας πάροχος εγκαθίσταται στο έδαφός τους, τα κράτη μέλη δεν απαιτούν επαγγελματική ασφάλεια ή χρηματοοικονομική εγγύηση εφόσον ο πάροχος καλύπτεται ήδη από ισοδύναμη ή κατ' ουσία συγκρίσιμη, ως προς το σκοπό της, εγγύηση σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος.

Εάν η ισοδυναμία εξασφαλίζεται μόνο εν μέρει, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική εγγύηση για να καλύψουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν καλύπτονται ήδη.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν θίγουν τα συστήματα ασφαλειών και εγγυήσεων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις.
5. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της παραγράφου 1 η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, να καταρτίσει έναν κατάλογο υπηρεσιών που εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και να καθορίσει κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό του κατάλληλου χαρακτήρα της ασφάλειας ή των εγγυήσεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο, με βάση τη φύση και την έκταση του κινδύνου.

Άρθρο 28

Εγγυήσεις μετά την πώληση

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πάροχοι υπηρεσιών γνωστοποιούν στον αποδέκτη, μετά από αίτησή του, τις πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη ή την απουσία εγγύησης μετά την πώληση, σχετικά με το περιεχόμενό της και με τα ουσιώδη στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή της, ιδίως τη διάρκεια και την εδαφική της κάλυψη.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται σε κάθε πληροφοριακό έγγραφο των παρόχων που περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή των υπηρεσιών τους.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τα συστήματα εγγυήσεων μετά την πώληση που προβλέπονται από άλλα κοινοτικά μέσα.

Άρθρο 29

Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγέλματων

1. Τα κράτη μέλη καταργούν τις συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εμπορικές επικοινωνίες που χρησιμοποιούν τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα να τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο οι οποίοι αποσκοπούν ιδίως στην ανεξαρτησία, στην αξιοπρέπεια και στην τιμή του επαγγέλματος καθώς και στο επαγγελματικό απόρρητο σε συνάρτηση με την ιδιομορφία του κάθε επαγγέλματος.

Άρθρο 30

Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι να μην υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Κατά παρέκκλιση, ωστόσο, οι ακόλουθοι πάροχοι μπορούν να υπόκεινται σε τέτοιες απαιτήσεις :

- α) τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, στο βαθμό που αυτό αιτιολογείται για την εξασφάλιση της τήρησης διαφορετικών δεοντολογικών απαιτήσεων, λόγω της ιδιομορφίας του κάθε επαγγέλματος·
 - β) οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών στο βαθμό που αυτό αιτιολογείται για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους και της ακεραιότητάς τους.
2. Όταν επιτρέπεται η άσκηση δραστηριοτήτων πολλαπλών ειδικοτήτων, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :
 - α) να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα μεταξύ ορισμένων δραστηριοτήτων·
 - β) να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η ακεραιότητα που απαιτούν ορισμένες δραστηριότητες·
 - γ) να εξασφαλίζεται ότι οι απαιτήσεις δεοντολογίας διαφορετικών δραστηριοτήτων συμβιβάζονται μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο.
 3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να γνωστοποιούν στον αποδέκτη των υπηρεσιών, μετά από αίτησή του, τις πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εταιρικές σχέσεις πολλαπλών ειδικοτήτων και με τα μέτρα που έχουν λάβει για την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων. Οι πληροφορίες

αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε πληροφοριακό έγγραφο των παρόχων που παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους.

4. Στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 41 τα κράτη μέλη δηλώνουν τους παρόχους που υπόκεινται στις απαιτήσεις της παραγράφου 1, το περιεχόμενο των απαιτήσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι είναι αιτιολογημένες.

Άρθρο 31 Πολιτική ποιότητας

1. Τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους παρόχους να λάβουν μέτρα σε εθελοντική βάση για την εξασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών, ιδίως:
 - α) εξασφαλίζοντας την πιστοποίηση ή την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων τους από ανεξάρτητους οργανισμούς· ή
 - β) εκπονώντας το δικό τους χάρτη ποιότητας ή συμμετέχοντας στους χάρτες ή στα σήματα ποιότητας που καταρτίζουν επαγγελματικοί οργανισμοί σε κοινοτικό επίπεδο.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες για τη σημασία και για τα κριτήρια χορήγησης σημάτων και άλλων διακριτικών ποιότητας σχετικά με υπηρεσίες να είναι εύκολα προσβάσιμες από τους αποδέκτες και τους παρόχους.
3. Τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματικούς συλλόγους, καθώς και τα εμπορικά και τεχνικά επιμελητήρια των κρατών μελών να συνεργαστούν μεταξύ τους σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να προαγάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών, ιδίως, διευκολύνοντας την αναγνώριση της ποιότητας των υπηρεσιών των παρόχων.
4. Τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ενός κριτικού διαλόγου σχετικά με τα προτερήματα και τα ελαττώματα των υπηρεσιών, ιδίως την ανάπτυξη σε κοινοτικό επίπεδο δοκιμών ή συγκριτικών δοκιμών και της γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων τους.
5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ευρωπαϊκών εθελοντικών προτύπων για τη διευκόλυνση της συμβατότητας μεταξύ υπηρεσιών που παρέχονται από φορείς διαφορετικών κρατών μελών, την ενημέρωση του αποδέκτη και την ποιότητα των υπηρεσιών.

Άρθρο 32 Διευθέτηση των διαφορών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να δίνουν μια ταχυδρομική διεύθυνση, έναν αριθμό τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπου να μπορούν όλοι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, να τους απευθύνουν άμεσα ένα παράπονο ή μια διαμαρτυρία ή να τους ζητήσουν πληροφορίες για την υπηρεσία που παρέχουν.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 χωρίς καθυστέρηση και επιδεικνύοντας επιμέλεια για την εξεύρεση της κατάλληλης λύσης.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να είναι υποχρεωμένοι να αποδείξουν ότι οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία τηρούνται, οι δε πληροφορίες είναι ακριβείς.
4. Όταν είναι απαραίτητη η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για την εκτέλεση μιας δικαστικής απόφασης, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί σε πάροχο ή σε οργανισμό εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος.
5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που υπόκεινται σε κώδικα συμπεριφοράς ή είναι μέλη μιας επαγγελματικής ένωσης ή οργάνωσης, η οποία προβλέπει προσφυγή σε μηχανισμό εξώδικης διευθέτησης, να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη των υπηρεσιών, να το αναφέρουν σε κάθε έγγραφο που παρουσιάζει αναλυτικά μια από τις υπηρεσίες τους και να υποδεικνύουν τα μέσα με τα οποία παρέχεται πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρήσης του εν λόγω μηχανισμού.

Άρθρο 33

Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων

1. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν, μετά από αίτηση αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους, τις πληροφορίες σχετικά με τις ποινικές καταδίκες, με τις διοικητικές ή πειθαρχικές κυρώσεις ή μέτρα και με τις αποφάσεις για δόλιες χρεωκοπίες που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές τους κατά παρόχου και οι οποίες είναι δυνατόν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ικανότητά του να ασκήσει τη δραστηριότητά του ή την επαγγελματική του αξιοπιστία.
2. Το κράτος μέλος που γνωστοποιεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει ταυτοχρόνως να δευκρινίζει εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση ή εάν έχει κατατεθεί προσφυγή κατά της απόφασης και να αναφέρει την πιθανή ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με την προσφυγή.

Εξάλλου, πρέπει να προσδιορίζει τις εθνικές διατάξεις δυνάμει των οποίων ο πάροχος καταδικάστηκε ή υπέστη κυρώσεις.
3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 πρέπει να γίνονται σεβαστά τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικασθεί ή υποστεί κυρώσεις στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Κεφάλαιο V Έλεγχος

Άρθρο 34

Αποτελεσματικότητα του ελέγχου

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εξουσίες εποπτείας και ελέγχου του παρόχου υπηρεσιών σε σχέση με τις δραστηριότητές του, οι οποίες προβλέπονται από τις εθνικές τους νομοθεσίες, ασκούνται επίσης στις περιπτώσεις που η υπηρεσία παρέχεται σε άλλο κράτος μέλος.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πάροχοι υπηρεσιών ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές τους κάθε απαραίτητη πληροφορία για τον έλεγχο των δραστηριοτήτων τους.

Άρθρο 35

Αμοιβαία βοήθεια

1. Στο πλαίσιο της τήρησης του άρθρου 16, τα κράτη μέλη αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους με σκοπό να εξασφαλίζεται ο έλεγχος των παρόχων και των υπηρεσιών τους.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη ορίζουν έναν ή περισσότερους αρμοδίους επικοινωνίας των οποίων τα στοιχεία γνωστοποιούν στα υπόλοιπα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.
3. Τα κράτη μέλη παρέχουν το συντομότερο δυνατό και με ηλεκτρονικά μέσα τις πληροφορίες που ζητούνται από άλλα κράτη μέλη ή από την Επιτροπή.

Μόλις λαμβάνουν γνώση της παράνομης συμπεριφοράς ενός παρόχου ή συγκεκριμένων περιστατικών που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη σε κράτος μέλος, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση το κράτος μέλος καταγωγής.

Μόλις λαμβάνουν γνώση της παράνομης συμπεριφοράς ενός παρόχου ο οποίος μπορεί να παράσχει τις υπηρεσίες του σε άλλα κράτη μέλη ή συγκεκριμένων περιστατικών που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση όλα τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

4. Το κράτος μέλος καταγωγής παρέχει τις πληροφορίες που ζητά άλλο κράτος μέλος σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του, ιδίως τη διαβεβαίωση ότι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του και ότι ασκούν εκεί νομίμως τις δραστηριότητές τους.

Προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που ζητά άλλο κράτος μέλος και ενημερώνει το τελευταίο για τα αποτελέσματά τους και, ενδεχομένως, για τα μέτρα που έχει λάβει.

5. Τα κράτη μέλη, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ικανοποιήσουν μια αίτηση πληροφοριών, ειδοποιούν εγκαίρως το κράτος μέλος που την υποβάλλει ώστε να βρεθεί λύση.

6. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μητρώα, στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών και τα οποία μπορούν να συμβουλευθούν οι αρμόδιες αρχές τους στο έδαφός τους, να μπορούν να τα συμβουλευθούν με τους ίδιους όρους οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων κρατών μελών.

Άρθρο 36

Αμοιβαία βοήθεια σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου

1. Στους τομείς που καλύπτονται από το άρθρο 16, όταν ένας πάροχος μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος για να παράσχει την υπηρεσία του, χωρίς να έχει εκεί την εγκατάστασή του, οι αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους συμμετέχουν στον έλεγχο του παρόχου σύμφωνα με την παράγραφο 2.
2. Μετά από αίτηση του κράτους μέλους καταγωγής, οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 προβαίνουν στους απαραίτητους ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου για να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα του ελέγχου από το κράτος μέλος καταγωγής. Παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί στο δικό τους κράτος μέλος.

Με δική τους πρωτοβουλία οι εν λόγω αρμόδιες αρχές μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) συνιστούν αποκλειστικά εκτιμήσεις των πραγματικών περιστατικών και δεν συνεπάγονται τη λήψη κανενός μέτρου κατά του παρόχου, με εξαίρεση τις παρεκκλίσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 19·
- β) δεν εισάγουν διακρίσεις και ο λόγος για τον οποίο γίνονται δεν είναι ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος·
- γ) δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και υπάρχει αναλογία προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

Άρθρο 37

Αμοιβαία βοήθεια στις περιπτώσεις παρεκκλίσεων από την αρχή της χώρας καταγωγής για μεμονωμένες περιπτώσεις

1. Όταν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να λάβει ένα μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 19, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 6 του παρόντος άρθρου με την επιφύλαξη των δικαστικών διαδικασιών.
2. Το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ζητά από το κράτος μέλος καταγωγής να λάβει μέτρα κατά του παρόχου της υπηρεσίας παρέχοντας κάθε κατάλληλη πληροφορία για την επίμαχη υπηρεσία και δηλώνοντας τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

Το κράτος μέλος καταγωγής ελέγχει χωρίς καθυστέρηση εάν ο πάροχος ασκεί νόμιμα τις δραστηριότητές του καθώς και τα περιστατικά εξαιτίας των οποίων υποβλήθηκε η αίτηση. Γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στο κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει ή, ενδεχομένως, τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε μέτρα.

3. Μετά τη γνωστοποίηση του κράτους μέλους καταγωγής που αναφέρεται στην παράγραφο 2, δεύτερο εδάφιο, το κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση κοινοποιεί στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος καταγωγής την πρόθεσή του να λάβει μέτρα δηλώνοντας :
- α) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ως ανεπαρκή τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει το κράτος μέλος καταγωγής·
 - β) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει τηρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 19.
4. Τα μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο μετά την παρέλευση προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.
5. Με την επιφύλαξη της ευχέρειας του κράτους μέλους να λάβει τα εν λόγω μέτρα μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, η Επιτροπή εξετάζει χωρίς καθυστέρηση κατά πόσο συμβιβάζονται τα κοινοποιημένα μέτρα με το κοινοτικό δίκαιο.
- Εάν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα είναι ασυμβίβαστα με το κοινοτικό δίκαιο, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητά από το οικείο κράτος μέλος να μη λάβει τα μέτρα που σκοπεύει ή να τερματίσει επείγοντως τα εν λόγω μέτρα.
6. Σε έκτακτες περιπτώσεις το κράτος μέλος που σκοπεύει να λάβει ένα μέτρο μπορεί να παρεκκλίνει από τις παραγράφους 3 και 4. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος καταγωγής, δηλώνοντας τους λόγους για τους οποίους το κράτος μέλος κρίνει ότι υπάρχει έκτακτη ανάγκη.

Άρθρο 38
Μέτρα εφαρμογής

Η Επιτροπή εκδίδει, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, τα απαραίτητα εκτελεστικά μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου με αντικείμενο τον καθορισμό των προθεσμιών που αναφέρονται στα άρθρα 35 και 37 και τους πρακτικούς όρους ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αρμοδίων με ηλεκτρονικά μέσα, ιδίως τις διατάξεις για τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών.

Κεφάλαιο VI
Πρόγραμμα σύγκλισης

Άρθρο 39
Κοινοτικοί κώδικες δεοντολογίας

1. Τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν, στο πλαίσιο της τήρησης του κοινοτικού δικαίου, την εκπόνηση κωδίκων δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο, ιδίως στους εξής τομείς :

- α) περιεχόμενο και μέθοδοι εμπορικής επικοινωνίας όσον αφορά τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα σε συνάρτηση με τα ειδικά χαρακτηριστικά του κάθε επαγγέλματος·
 - β) κανόνες δεοντολογίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων για την κατοχύρωση, σε συνάρτηση με τα ειδικά χαρακτηριστικά του κάθε επαγγέλματος, ιδίως της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, της επαγγελματικής ακεραιότητας και του επαγγελματικού απορρήτου·
 - γ) προϋποθέσεις άσκησης των δραστηριοτήτων κτηματομεσιτικών γραφείων.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι κώδικες δεοντολογίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 να είναι προσβάσιμοι εξ αποστάσεως, με ηλεκτρονικά μέσα, και να διαβιβάζονται στην Επιτροπή.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να δηλώνουν, μετά από αίτηση του αποδέκτη ή σε κάθε πληροφοριακό έγγραφο που περιγράφει με τρόπο αναλυτικό τις υπηρεσίες τους, τυχόν κώδικες δεοντολογίας στους οποίους υπόκεινται καθώς και τη διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί τους κώδικες ηλεκτρονικά και σε ποιες γλώσσες.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματικούς συλλόγους και οργανώσεις ή ενώσεις να εφαρμόζουν σε εθνικό επίπεδο τους κώδικες δεοντολογίας που εγκρίνονται σε κοινοτικό επίπεδο.

Άρθρο 40
Συμπληρωματική εναρμόνιση

1. Το αργότερο έως τις [ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος] η Επιτροπή υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις εναρμόνισης για τα ακόλουθα ζητήματα:
- α) για τους όρους άσκησης της δραστηριότητας μεταφοράς χρημάτων·
 - β) για τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, περιλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών και των συναλλαγών στοιχημάτων, με βάση την έκθεση της Επιτροπής και μετά από ευρεία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη·
 - γ) για την πρόσβαση στις δραστηριότητες δικαστικής είσπραξης των οφειλών.
2. Με σκοπό να διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών, η Επιτροπή εξετάζει την αναγκαιότητα ανάληψης συμπληρωματικών πρωτοβουλιών ή υποβολής νομοθετικών προτάσεων, ιδίως για τα ακόλουθα ζητήματα:
- α) τα ζητήματα που αποτέλεσαν αντικείμενο παρεκκλίσεων για μεμονωμένες περιπτώσεις και φανέρωσαν την ανάγκη εναρμόνισης σε κοινοτικό επίπεδο·
 - β) τα ζητήματα που αναφέρονται στο άρθρο 39 για τα οποία δε στάθηκε δυνατό να καταρτιστούν κώδικες δεοντολογίας πριν από την ημερομηνία μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία ή είναι ανεπαρκή για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς·

- γ) τα ζητήματα που εντοπίζονται μετά από τη διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 41·
- δ) την προστασία των καταναλωτών και τις διασυνοριακές συμβάσεις.

Άρθρο 41
Αμοιβαία αξιολόγηση

1. Το αργότερο έως τις [ημερομηνία μεταφοράς] τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στα ακόλουθα άρθρα:
 - α) στο άρθρο 9, παράγραφος 2, σχετικά με τα συστήματα αδειοδότησης·
 - β) στο άρθρο 15, παράγραφος 4, σχετικά με τις απαιτήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση·
 - γ) στο άρθρο 30, παράγραφος 4, σχετικά με τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων.
2. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στα κράτη μέλη τα οποία σε προθεσμία έξι μηνών γνωστοποιούν τις παρατηρήσεις τους για καθεμία από αυτές τις εκθέσεις. Στην ίδια προθεσμία η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις.
3. Η Επιτροπή υποβάλλει τις εκθέσεις και τις παρατηρήσεις των κρατών μελών στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 42, παράγραφος 1, η οποία μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις.
4. Υπό το πρίσμα των παρατηρήσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008 το αργότερο, συνθετική έκθεση συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις ανάληψης συμπληρωματικών πρωτοβουλιών.

Άρθρο 42
Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.
3. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 43
Έκθεση

Μετά από τη συνθετική έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 41, παράγραφος 4, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση ανά τριετία σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής της.

Άρθρο 44
Τροποποίηση της οδηγίας 1998/27/EK

Στο παράρτημα της οδηγίας 1998/27/EK προστίθεται το ακόλουθο σημείο 1:

- "1. Οδηγία .../.. /EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ... σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (EE L ..., ../.../..., σ. ...)."

Κεφάλαιο VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 45

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις [δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο αυτών των διατάξεων· καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ αυτών και της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη έκδοσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 46

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την [...] ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 47

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, [...]

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
[...]

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
[...]

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τομέας πολιτικής: Εσωτερική αγορά

Δραστηριότητα(-ες): Εσωτερική αγορά εμπορευμάτων και υπηρεσιών

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

1. ΓΡΑΜΜΗ(-ΕΣ) ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ + ΟΝΟΜΑΣΙΑ (-ΕΣ)

12 02 01 Υλοποίηση και ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς.

12 01 04 01 Υλοποίηση και ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς - Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης.

2. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1. Συνολικό κονδύλιο της δράσης (επιχειρησιακές δαπάνες): 0,700 εκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, που καλύπτονται ήδη από το υπάρχον κονδύλιο για τον τομέα πολιτικής της εσωτερικής αγοράς στο δημοσιονομικό προγραμματισμό.

2.2. Περίοδος υλοποίησης:

2004 - 2010

2.3. Συνολική πολυετής εκτίμηση των δαπανών:

α) Χρονοδιάγραμμα των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων/πιστώσεων πληρωμών (δημοσιονομική παρέμβαση) (βλέπε σημείο 6.1.1)

εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 και επόμ. έτη	Σύνολο
ΠΑΥ	0,200	0,400					
ΠΠ	0,100	0,500					

β) Τεχνική και διοικητική συνδρομή (ΤΔΣ) και δαπάνες στήριξης (ΔΣ) (βλέπε σημείο 6.1.2)

ΠΑΥ				0,100			
ΠΠ				0,100			

Υποσύνολο α+β							
ΠΑΥ	0,200	0,400		0,100			
ΠΠ	0,100	0,500		0,100			

- γ) Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις ανθρώπινων πόρων και άλλων δαπανών διοικητικής λειτουργίας (βλέπε σημεία 7.2 και 7.3)

ΠΑΥ/ΠΠ	0.869	0.869	0,869	0.869			
--------	-------	-------	-------	-------	--	--	--

ΣΥΝΟΛΟ α+β+γ							
ΠΑΥ	1,069	1,269	0,869	0,969			
ΠΠ	0,969	1,369	0,869	0,969			

2.4. Συμβατότητα με το δημοσιονομικό προγραμματισμό και με τις δημοσιονομικές προοπτικές

Πρόταση συμβατή με τον ισχύοντα δημοσιονομικό προγραμματισμό.

2.5. Δημοσιονομικές επιπτώσεις επί των εσόδων

Ουδεμία δημοσιονομική επίπτωση (αφορά τεχνικές πτυχές της εφαρμογής ενός μέτρου)

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

12 02 01 «Δημιουργία και ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς»

Είδος της δαπάνης		Νέα	Συμμετοχή ΕΖΕΣ	Συμμετοχή υποψηφίων για ένταξη χωρών	Τομέας ΔΠ
ΜΥΔ	Διαχωρ.	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Αριθ. 3

12 01 04 01 Δημιουργία και ανάπτυξη της Εσωτερικής Αγοράς - Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης

Είδος της δαπάνης		Νέα	Συμμετοχή ΕΖΕΣ	Συμμετοχή υποψηφίων για ένταξη χωρών	Τομέας ΔΠ
ΜΥΔ	Μη διαχωρ.	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Αριθ. 3

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρο 47, παράγραφος 2 και άρθρο 55 καθώς και το άρθρο 71 και άρθρο 80, παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

5.1. Αναγκαιότητα κοινοτικής παρέμβασης

5.1.1. *Επιδιωκόμενοι στόχοι*

Οι υπηρεσίες είναι πανταχού παρούσες στη σύγχρονη οικονομία. Στην ΕΕ οι υπηρεσίες, εξαιρουμένης της δημόσιας διοίκησης, παράγουν το 53,6% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και το 67,2% της απασχόλησης και προσφέρουν αισιόδοξες προοπτικές για μεγαλύτερη ανάπτυξη και περισσότερες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, υπάρχουν πολλά εμπόδια που παρακωλύουν την ελευθερία παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών και την ελευθερία διασυνοριακής εγκατάστασης. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του προγράμματος οικονομικής μεταρρύθμισης της εσωτερικής αγοράς είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και η διασφάλιση της βελτίωσης της ποιότητας και της αξίας των υπηρεσιών που παρέχονται στους ευρωπαίους πολίτες και στις επιχειρήσεις.

Η έκθεση της Επιτροπής για την κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών (COM(2002) 441 τελικό), περιλαμβάνει αναλυτικό κατάλογο των εμποδίων που παρακωλύουν την ανάπτυξη διασυνοριακών υπηρεσιών. Τα εμπόδια αυτά επηρεάζουν ένα μεγάλο φάσμα δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, όπως υπηρεσίες διανομής, γραφείων εύρεσης απασχόλησης, πιστοποιήσεων, εργαστηρίων, κατασκευών, κτηματομεσιτικών γραφείων, βιοτεχνίας, τουρισμού και θίγουν κυρίως τις ΜΜΕ, οι οποίες κυριαρχούν στον τομέα των υπηρεσιών (το 89% των ΜΜΕ δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα).

Στην έκθεση και στην αξιολόγηση αντίκτυπου που συνοδεύει την οδηγία για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, εξετάζονται οι επιπτώσεις που έχουν τα εμπόδια αυτά στην οικονομία της ΕΕ και παρουσιάζονται τα δυνητικά οφέλη που θα μπορούσαν να προκύψουν από την εξάλειψη αυτών των εμποδίων που κατακερματίζουν την εσωτερική αγορά υπηρεσιών.

5.1.2. *Μέτρα σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση*

- α) Τον Αύγουστο του 2002 οι υπηρεσίες της Επιτροπής διεξήγαγαν την εκ των προτέρων αξιολόγηση της οικείας στρατηγικής για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Η στρατηγική της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών περιλαμβάνει δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο ολοκληρώθηκε με την προαναφερόμενη έκθεση για την κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Το δεύτερο στάδιο αφορά την έγκριση πρότασης οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά καθώς και μη νομοθετικά μέτρα.
- β) Στην εκ των προτέρων αξιολόγηση εξηγείται το γενικό πλαίσιο της στρατηγικής στον τομέα των υπηρεσιών, η συλλογιστική και η προσέγγισή της και παρουσιάζεται συνοπτικά το έργο που επιτελέστηκε κατά το πρώτο στάδιο της στρατηγικής στον τομέα των υπηρεσιών, που εστιάστηκε στη μεγάλη ποικιλία στοιχείων τα οποία αποδεικνύουν την ύπαρξη εμποδίων. Συμπεριλαμβάνεται, επίσης, μια προκαταρκτική παρουσίαση συστημάτων και δεικτών για την εποπτεία της αποτελεσματικότητας του δευτέρου σταδίου της στρατηγικής υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση, η διαχείριση της στρατηγικής στον τομέα των υπηρεσιών γίνεται μέχρις στιγμής ικανοποιητικά και έχουν συγκεντρωθεί τα απαραίτητα στοιχεία για την υλοποίηση του δευτέρου σταδίου της εν λόγω

στρατηγικής. Επιβεβαιώνεται, τέλος, η αναγκαιότητα ανάληψης κοινοτικής δράσης στον εν λόγω τομέα και καταδεικνύεται η προστιθέμενη αξία και η αποτελεσματικότητα από πλευράς κόστους της κοινοτικής παρέμβασης.

5.2. Προβλεπόμενες δράσεις και λεπτομέρειες υλοποίησης της δημοσιονομικής παρέμβασης

Η οδηγία σκοπεύει να εξαλείψει τα εμπόδια που τίθενται στην εσωτερική αγορά μέσω ενός συνδυασμού τριών αλληλοσυνδεόμενων στοιχείων: αρχή της χώρας καταγωγής, εναρμόνιση και διοικητική συνεργασία.

- Για να διευκολυνθεί η εγκατάσταση μεταξύ κρατών μελών είναι αναγκαία η διοικητική απλούστευση, η εξάλειψη των περιορισμών που προκύπτουν από υπερβολικά περίπλοκες και αδιαφανείς διαδικασίες αδειοδότησης ή διαδικασίες αδειοδότησης που συνιστούν διακρίσεις και η κατάργηση ορισμένων άλλων απαιτήσεων που παρακωλύουν προς το παρόν τις στρατηγικές διασυνοριακής εγκατάστασης των πάροχων υπηρεσιών.
- Τα εμπόδια που επηρεάζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών επιβάλλουν, κυρίως, στα κράτη μέλη να μην εφαρμόζουν τους οικείους κανόνες και κανονισμούς σε υπηρεσίες που εισέρχονται από άλλα κράτη μέλη, να μην τις εποπτεύουν ούτε να τις ελέγχουν. Αντιθέτως οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να υπόκεινται σε έλεγχο από τις αρχές της χώρας καταγωγής του πάροχου υπηρεσιών. Ωστόσο, προβλέπονται προσωρινές παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής - για παράδειγμα, για την ασφαλή μεταφορά χρημάτων και την είσπραξη οφειλών. Τα θέματα αυτά χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης και θα αποτελέσουν αντικείμενο εξωτερικών μελετών.
- Η εφαρμογή της αρχής της χώρας καταγωγής θα απαιτήσει ένα αποτελεσματικό σύστημα διοικητικής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών το οποίο θα καθορίζει τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους στο πλαίσιο της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών. Ενδεχομένως να υπάρξει ανάγκη συντονισμένης λύσης με σκοπό τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα.

Η οδηγία διασφαλίζει μία προσέγγιση σταδιακής εφαρμογής. Θα συμβάλει στην άμεση εξάλειψη μεγάλου αριθμού εμποδίων ενώ παράλληλα θα διαμορφώσει το κατάλληλο πλαίσιο για την επίλυση, εντός καθορισμένων προθεσμιών, των εναπομενόντων εμποδίων με βάση την αμοιβαία αξιολόγηση μεταξύ κρατών μελών και περαιτέρω διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για το σκοπό αυτό θα επεκταθεί η κατανομή των πόρων προκειμένου να καλύψει μία καθορισμένη χρονική περίοδο.

5.3. Λεπτομέρειες υλοποίησης

Η διαπραγμάτευση της οδηγίας στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διεξαχθεί από το προσωπικό της ΓΔ ΜΑΡΚΤ εντός του πλαισίου των υφισταμένων πόρων. Η μεταφορά της οδηγίας συνεπάγεται την άσκηση εποπτείας και την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη, την οποία θα αναλάβει το προσωπικό της ΓΔ ΜΑΡΚΤ. Επιπλέον, το άρθρο 41 της οδηγίας προβλέπει ότι η επιτροπή επικουρείται για ορισμένα ειδικά θέματα από επιτροπή την οποία απαρτίζουν εκπρόσωποι των κρατών μελών.

6. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

6.1. Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις στο Μέρος Β (για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού)

6.1.1. Δημοσιονομική παρέμβαση

ΠΑΥ σε εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου)

Κατανομή	2004	2005	2006	2007	2008	2009 και επόμενα έτη	Σύνολο
Δράση 1		0,400					
Δράση 2	0,200						
κ.λπ.							
ΣΥΝΟΛΟ	0,200	0,400					

6.1.2. Τεχνική και διοικητική συνδρομή (ΤΔΣ), δαπάνες στήριξης (ΔΣ) και δαπάνες για τις τεχνολογίες πληροφοριών (ΤΠ) (πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 και επόμενα έτη	Σύνολο
1) Τεχνική και διοικητική συνδρομή (ΤΔΣ):							
α) Γραφεία τεχνικής συνδρομής							
β) Άλλη τεχνική και διοικητική συνδρομή: - εντός (intra-muros): - εκτός (extra-muros): από την οποία: για την ανάπτυξη και συντήρηση ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης:				0,100			
Υποσύνολο 1							
2) Δαπάνες στήριξης							
α) Μελέτες							
β) Συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων							
γ) Πληροφόρηση και δημοσιεύσεις							
Υποσύνολο 2							
ΣΥΝΟΛΟ				0,100			

6.2. Υπολογισμός του κόστους ανά σχεδιαζόμενο μέτρο στο Μέρος Β (για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού)

ΠΑΥ σε εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού)

Κατανομή	Τύπος: αποτελεσμάτων (έργα, φάκελοι)	Αριθμός αποτελεσμάτων (σύνολο για τα έτη 2004-2010)	Μέση δαπάνη ανά μονάδα	Συνολικό κόστος (σύνολο για τα έτη 2004-2010)
<u>Δράση 1</u>				
- Μέτρο 1 (ανάλυση ασφαλούς μεταφοράς χρήματος με σκοπό την πρόταση συμπληρωματικής εναρμόνισης)	μελέτη	1	0,200	0,200
- Μέτρο 2 (ανάλυση είσπραξης οφειλών με σκοπό την πρόταση συμπληρωματικής εναρμόνισης)	μελέτη	1	0,200	0,200
<u>Δράση 2</u>				
- Μέτρο 1 (ανάπτυξη και εποπτεία οικονομικών δεικτών - βλέπε 8.1 Επακόλουθα μέτρα)	μελέτη	1	0,200	0,200
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			0,600	0,600

7. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους και διοικητικούς πόρους θα καλυφθούν στο πλαίσιο του προϋπολογισμού που έχει προβλεφθεί για τη ΓΔ που διαχειρίζεται τη δράση, στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας χορήγησης κονδυλίων.

7.1. Επιπτώσεις στους ανθρώπινους πόρους

Κατηγορία θέσεων απασχόλησης		Προσωπικό προς τοποθέτηση στη διαχείριση της δράσης, από υπάρχοντες πόρους		Σύνολο	Περιγραφή των καθηκόντων που απορρέουν από τη δράση
		Αριθμός θέσεων μόνιμης απασχόλησης	Αριθμός θέσεων έκτακτης απασχόλησης		
Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	A	6	0,5	6	<i>Επειδή η οδηγία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, απαιτούνται ειδικές γνώσεις για μία πλειάδα τομέων (διανομή, νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κατασκευαστικός τομέας, πιστοποίηση, βιοτεχνία κλπ) καθώς και για ειδικά ζητήματα όπως η επιστροφή εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή η διοικητική απλούστευση.</i>
	B	1		1,5	
	C				
Άλλοι ανθρώπινοι πόροι		1 END		1	
Σύνολο		8	0,5	8,5	

7.2. Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των ανθρώπινων πόρων

εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου)

Κατηγορία ανθρώπινων πόρων	Ποσά	Τρόπος υπολογισμού *
Μόνιμοι υπάλληλοι	0,756	7 * 0,108
Έκτακτοι υπάλληλοι	0,054	0.5 * 0,108
Άλλοι ανθρώπινοι πόροι (να αναφερθεί το κονδύλιο του προϋπολογισμού)	0,043	1 * 0,043
Σύνολο	0,853	

Τα ποσά αντιστοιχούν στις συνολικές δαπάνες για 12 μήνες.

7.3. Άλλες δαπάνες διοικητικής λειτουργίας που απορρέουν από τη δράση

εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου)

Γραμμή του προϋπολογισμού (αριθμός και ονομασία)	Ποσά	Τρόπος υπολογισμού
Συνολικό κονδύλιο (Τίτλος Α7)		
12 01 02 11 01 - Αποστολές		
12 01 02 11 02 - Συνεδριάσεις, διαλέξεις		
12 01 02 11 03 - Επιτροπές (συμβουλευτική επιτροπή)	0,016	24 εμπειρογνώμονες * 650
12 01 02 11 03 - Μελέτες και διαβουλεύσεις		
Άλλες δαπάνες (διευκρινίστε)		
Συστήματα πληροφόρησης		
Άλλες διοικητικές δαπάνες (διευκρινίστε)		
Σύνολο	0,016	

Τα ποσά αντιστοιχούν στις συνολικές δαπάνες για 12 μήνες.

εκατ. ευρώ (με ακρίβεια τρίτου δεκαδικού ψηφίου)

I.	Ετήσιο σύνολο (7.2 + 7.3)	0,869
II.	Διάρκεια της δράσης	4 έτη
III.	Συνολικό κόστος της δράσης (I x II)	3,476 *

* Οι δαπάνες για ανθρώπινους πόρους θα επεκταθούν και πέραν των 4 ετών ανάλογα με τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων και το επακόλουθο πρόγραμμα εργασίας.

8. ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

8.1. Επακόλουθα μέτρα

Η οδηγία θα εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη δύο έτη μετά την έκδοσή της (που προβλέπεται έως τα τέλη του 2005) δηλαδή έως τα τέλη του 2007. Επιπλέον, προβλέπεται ένα συμπληρωματικό έτος (έως τα τέλη του 2008) για την πραγματοποίηση της μετάβασης προς το απαραίτητο σύστημα διοικητικής συνεργασίας (ολοκλήρωση ηλεκτρονικών διαδικασιών, δημιουργία ενιαίων σημείων εξυπηρέτησης κλπ). Σ' αυτόν το συμπληρωματικό χρόνο εφαρμογής συνεκτιμώνται οι απαιτούμενες αρχικές διοικητικές επενδύσεις.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, επικουρούμενες από επιτροπή την οποία απαρτίζουν εκπρόσωποι των κρατών μελών, θα εποπτεύουν ενεργά και θα συνδράμουν τα 25 κράτη μέλη κατά τη μεταφορά της οδηγίας. Το ευρύ πεδίο και το μεγάλο φάσμα των θεμάτων των οποίων άπτεται η οδηγία απαιτούν τη σύμπραξη μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών για τη διασφάλιση της ομαλής και ομοιόμορφης μεταφοράς και εφαρμογής της οδηγίας σε ολόκληρη την Ένωση.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα παρακολουθούν επίσης τις επιπτώσεις που αναμένεται να έχει η οδηγία. Ειδικότερα, με τη συνδρομή εξωτερικών οικονομικών

συμβούλων (η σύμβαση έχει ήδη συναφθεί αλλά θα χρηματοδοτηθεί το 2004) θα εξετάζονται οι οικονομικοί δείκτες (π.χ δαπάνες συμμόρφωσης εταιρειών παροχής υπηρεσιών, κοινοτικό διασυνοριακό εμπόριο/ΑΞΕ στον τομέα των υπηρεσιών, συμμετοχή των ΜΜΕ στο διασυνοριακό εμπόριο/ΑΞΕ, διαφορές τιμών).

8.2. Λεπτομέρειες και χρονοδιάγραμμα των προγραμματιζόμενων αξιολογήσεων

Επειδή οι πραγματικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις δεν θα είναι δυνατόν να μετρηθούν πριν από την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας, προτείνεται η πρώτη εκ των υστέρων αξιολόγηση να συμπεριληφθεί στην έκθεση που θα υποβάλει η Επιτροπή έως το 2008 και οι επακόλουθες αξιολογήσεις να συμπεριλαμβάνονται στις εκθέσεις που θα υποβάλλονται ανά τριετία μετά την υποβολή της πρώτης έκθεσης.

9. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Για τις προαναφερόμενες συμβάσεις μελετών θα χρησιμοποιηθούν οι ανοικτές διαδικασίες υποβολής προσφορών και οι συμβάσεις που θα προκύψουν θα αποτελέσουν αντικείμενο επισταμένης παρακολούθησης.